

ЕВРОПСКИ УНИВЕРЗИТЕТ БРЧКО ДИСТРИКТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ФАКУЛТЕТ ЗДРАВСТВЕНИХ НАУКА

МЕНАџМЕНТ У СПОРТУ

МЕНАџМЕНТ 5. СВЕТКОГ ПРВЕНСТВА У ФУДОКАН КАРАТЕУ

МАГИСТАРСКИ РАД

Ментор:

Проф.др. Недељко Станковић

Кандидат:

Предраг Бајић

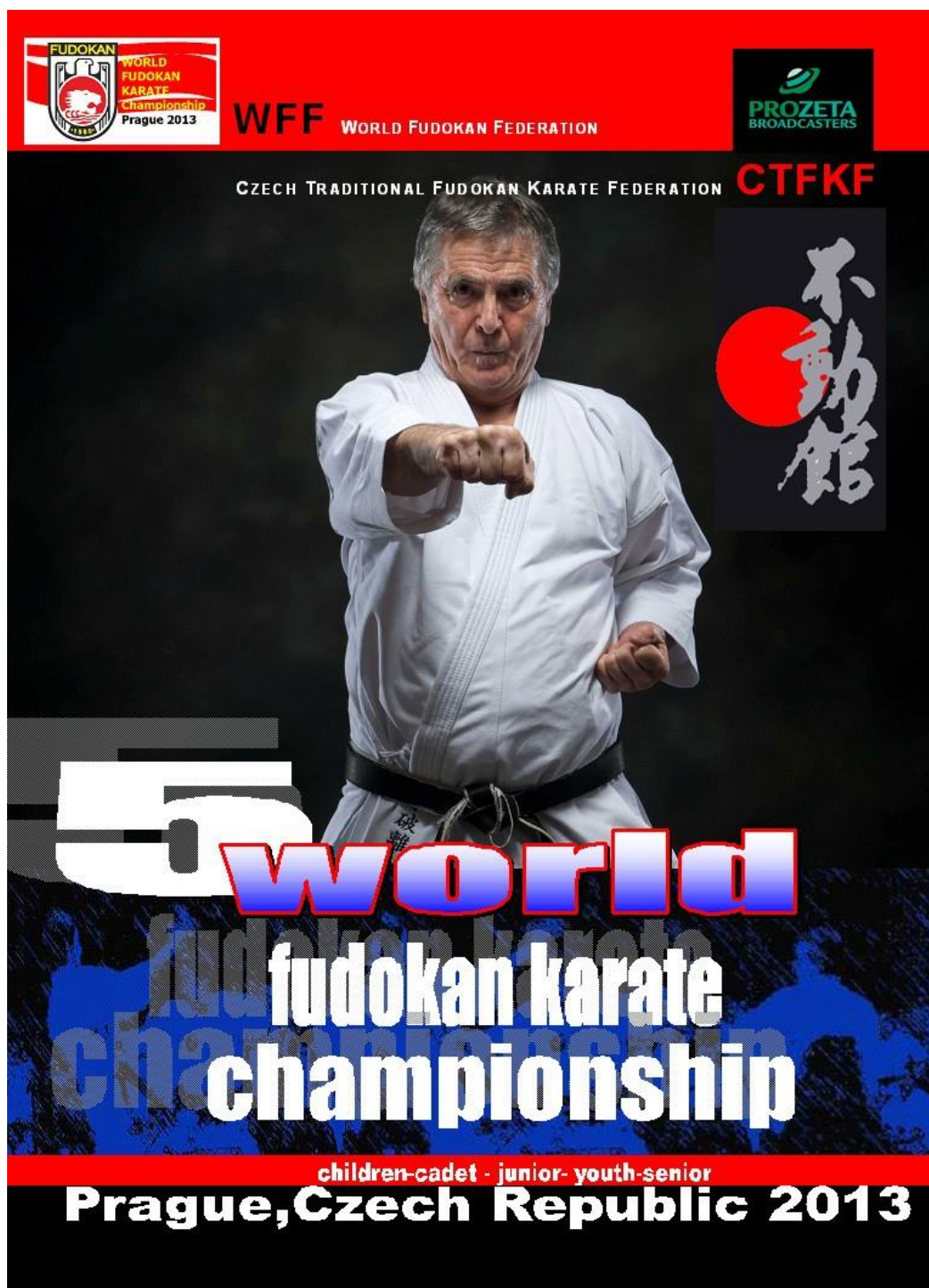
Брчко, новембар 2015

С А Д Р Ж А Ј

		САДРЖАЈ	2
I		УВОД	7
	1.1.	Земље учеснице	13
	1.2.	Историја спорта	14
	1.3.	Карате	17
	1.4.	Историја каратеа	17
	1.5.	Порекло	18
	1.6.	XX - век	19
II		ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА	26
III		ЦИЉЕВИ ИСТРАЖИВАЊА	27
	3.1	Општи циљ истраживања	27
	3.2.	Специфични циљеви истраживања	27
IV		ХИПОТЕТИЧКИ ОКВИР - ХИПОТЕЗЕ	40
	4.1.	Општа хипотеза	40
	4.2.	Посебна хипотеза	40
V		ОСНОВНЕ МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА	41
VI		ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС	41
VII		СТРУКТУРА МАГИСТАРСКЕ ТЕЗЕ	42
	7.1.	СПОРТ И ЊЕГОВА ВРЕДНОСТ У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ	42
	7.1.1.	Појмовно одређење и значај спорта	43
	7.1.2.	Појмовно одређење и значај спортског догађаја	44
	7.1.3.	Учесници спортског догађаја	44
	7.2.	МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ	45
	7.2.1.	Настанак, развој и дефинисање менаџмента у спорту	48
	7.2.2.	Значај и филозофија менаџмента у спорту	48
	7.2.3.	Дефинисање менаџмента спортског догађаја	50
	7.3.	ОРГАНИЗАЦИЈА СПОРТСКОГ ДОГАЂАЈА	50
	7.3.1.	Фазе у организацији спортског догађаја	50
	7.3.2.	Планирање	51
	7.3.3.	Припрема	51
	7.3.4.	Координација	51
	7.3.5.	.Реализација	52

	7.3.6.	Евалуација	52
	7.4.	КРИЗНИ МЕНАЏМЕНТ И ОБАВЕЗЕ ОРГАНИЗАТОРА СПОРТСКОГ ДОГАЂАЈА	52
	7.5.	СТУДИЈА СЛУЧАЈА- МЕНАЏМЕНТ 5.СВЕТСКОГ ПРВЕНСТВА У ФУДОКАН КАРАТЕУ	53
	7.5.1.	Теоријски оквир рада	53
	7.5.2.	Организациона структура првенства	53
	7.6.	ПРОГРАМ – ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРВЕНСТВА	60
	7.7.	ТАКМИЧАРСКА ПРАВИЛА И ПРОПОЗИЦИЈЕ	70
	7.8.	ТАКМИЧАРСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	72
	7.9.	СВЕТСКО ФУДОКАН КАРАТЕ ПРВЕНСТВО (W.T.F.K.F.) ОРГАНИЗАЦИЈА И ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ	74
	7.10.	СУДИЈСКА ОРГАНИЗАЦИЈА	79
	7.11.	БОРИЛИШТА	80
	7.12.	РЕЗУЛТАТИ ТАКМИЧЕЊА FINAL RESULTS)	87
	7.13.	ПРОТОКОЛ ЗАТВАРАЊА	92
VIII		ЗАКЉУЧАК	92
IX		ЛИТЕРАТУРА	94
X		БИОГРАФИЈА	97

**5. СВЕТСКО ПРВЕНСТВО
У ФУДОКАН КАРАТЕУ
29.11. – 01.12. 2013
Праг – Република Чешка**

Слика 1. ПЛАКАТ 5. СВЕТСКОГ ФУДОКАН ШАМПИОНАТА

Слика 2. АМБИЈЕНТ У СПОРТСКОЈ ХАЛИ

Sokol Praha Královské Vinohrady,
Polská 2400/1, Praha 2

**WORLD TRADITIONAL
FUDOKAN-SHOTOKAN
KARATE-DO FEDERATION**

Слика 3. Амблем “СВЕТСКЕ ФУДОКАН ФЕДЕРАЦИЈЕ”

5. Светско првенство у Фудокан каратеу одржано је у Чешкој Републици, у граду Прагу дана 29. новембра до 01. децембра 2013. године. Праг је главни и највећи град Чешке. Налази се на реци Влтави, и има око 1,2 милиона становника. Праг спада у најочуваније велике градове Европе, па је данас његово простано историјско језгро под заштитом УНЕСКО-а. Град је због свог богатства познат и под надимком "Златни Праг".

Слика 4. Панорама Прашког дворца

Светско првенство је такође постало важан друштвени догађај уз подршку и учешће истакнутих представника Чешких власти (СП је присуствовало 50 гостију). Током Светског првенства одржан је низ важних међународних састанака Светске Фудокан Федерације, укључујући програме за наредних 7 година. Први пут у историји карате Фудокана, имали смо учешће свих континената, тј. Европа, Азија, Америка, Африка, Океанија. Светско првенство у Фудокана каратеу одржано је под покровитељством Чешког председник **Милоша Земана**. У петак (29. новембра 2013. године) је одржан "Фудокан Светски куп за децу" – такмичила су се деца до 13 година, која су традиционално покренула посебан семинар за све регистроване такмичаре под вођством *проф. др Илије Јорге Соке 10 Дан*.

Слика 5. Свечано отварање 5. Светског купа за децу, градоначелница Прага г.ђе Jany Černochová

Свечано отварање

- Градоначелница Прага г.ђе Jany Černochová

*“ Част ми је да се овај велики спортски догађај - 5ти Светски шампионат у Фудокан каратеу – за децу, омладину и одрасле одржава у Прагу. На овај начин, желим да се захвалим организаторима који су изабрали место **Винохради, (Краљевски виногради)** да се управо овде одржи овај шампионат. То је место са дугом историјом и мислим да је светско првенство у Фудокан каратеу још један догађај који је уписан златним словима.*

*Светски куп није само за одрасле, његове борилачке вештине ће се презентовати и деци, на Светском купу младости. Између осталог, такође ће се такмичити за награду фер-плеја **"Куп градоначелника Прага ,"** и ја сам веома срећна што ћу га лично предати у руке победницима.*

Праг већ дуго покушава да промовише младе и спорт, јер је по нашем мишљењу спорт један од најважнијих сегмената у животу сваког детета. Кроз спорт се уче правила и апсорбују одређене моралне вредности у животу сваког појединца. Деца ће научити да буду део тима, али и да науче да прихвате пораз као и победу, да никада не одустану. Мислим да је карате прави пример јер развија не само физичке способности, него и менталне. Биће ми драго да се што више деце баве овим спортом и ја ћу као градоначелник Прага дати пуну подршку.”

Такмичење "Светског Фудокан КУП-а за децу", одржано је под покровитељством градоначелнице Прага гђе Jany Černochová, која је уручила деци медаље **Bohemia Chrystal**.

Слика 6. Медаље за 5. Светски КУП за децу

Prezident České republiky

Miloš Zeman

uděluje

Z Á Š T I T U

5. Mistrovství světa tradičního karate

FUDOKAN

29. 11. 2013 – 1. 12. 2013

v Praze dne 21. listopadu 2013

Prezident České republiky Miloš Zeman uděluje záštitu na 5. Mistrovství světa tradičního karate Fudokan

**Чешки председник Милош Земан даје подршку/патронат 5. Светском Фудокан
Традиционал -Карате првенству**

- **Организациони одбор Светског првенства:**
председник, Инг. **Rachmy Soebajo**

Слика 7. **Rachmy Soebajo**, председник организационог одбора светског првенства и председник Чешке карате федерације.

Чланови: Адам Соебајо, Мгр. Јири Пурс, Инг. Мартин Фанта, Инг. Петр Куцера, Хана Соебајова, Диана Резничкова

Лекари: др Чада Зденек, др Блаха Јосеф, др Ургошик Душан, др Томаш Кунц, др Дарио Јевтовић (Србија) . Светско првенство у Фудокан каратеу је отворено у суботу, градоначеница Прага, гђа **Jany Černochová** која је доделила плакету **ФЕР ПЛЕЈА** спортског понашања организатору такмичења. На првенству је учествовало преко 1800 такмичара из 53 земаља света. Телевизија је уживо преносила програм са такмичења..

Публика је имала прилику како уживо тако и путем интернета да прати програм са такмичења, интервјуе са представницима националних федерација и тренера као и са освајачима медаља на такмичењу. Заузврат је добијен повољан одговор из целог света.

На церемонији отварања финала (недеља у 16:00 h., 01. децембар 2013) је такође учествовало много познатих личности из јавног и културног живота Чешке. Били су присутни **Маја Митровић** амбасадор **Србије** у Чешкој, **Сергеј Б.Киселев** амбасадор **Руске Федерације** у Чешкој, **Shri Ashok Venkatesan** Амбасадор **Индије** у Чешкој, представници Амбасаде **Индонезије**, др **Hynek Kmoníček** из кабинета председника Чешке и други гости.

Међу почасним гостима који су стигли на првенству били су госпођа **Марта Ступару** (Румунија), господин **Abdullah Imptiaz** (Јужна Африка), господин **Zurab Merabiswili** (Грузија), господин **Suchbatar Sadbu** (Монголија), господин **Rusmin** (Индонезија) и други гости.

Тakoђе, такмичењу су присуствовале и познате личности Чешког каратеа, који су оснивачи каратеа у Чешкој, гдин **Josef Zvěřina**, гдин **Ing.Pavel Král**, **František Kolář** и **Josef Rajchert**.

На свечаном отварању проф. др **Илија Јорга** је уручио плакету за развој **Фудокан -до каратеа** представницима националних савеза који су значајно допринели развоју карате Фудокана на националном и међународном нивоу.

Слика 8. проф. др Илија Јорга са плакетом.

Такмичењу су такође присуствовали и представници спонзорских компанија.

- СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ

Opening Ceremony

29th November 2013 – Friday

9:00 a.m.

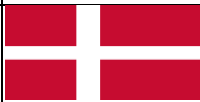
Слика 9. Плесна група на свечаном отварању

Слика 10. Репрезентација Фудокан Савеза Србије на свечаном отварању

1.1. ЗЕМЉЕ УЧЕСНИЦЕ

5.светског првенства у Фудокан каратеу

CZECH REPUBLIK		SERBIA		POLAND	
RUSSIA		SWITZERLAND		SWEDEN	
BELGIA		MONTENEGRO		ITALY	
HUNGARY		LITHUANIA		GERMANY	
U.S.A.		ROMANIA		BELARUS	
ISRAEL		TURKEY		CYPRUS	
GREECE		SLOVENIA		FRANCE	
CROATIA		UNITED KINGDOM		NETHERLANDS	
SLOVAKIA		BIH		ALBANIA	
MACEDONIA		PORTUGAL		BULGARIA	
AUSTRIA		DENMARK		CANADA	
KAZAKHSTAN		ESTONIA		ARMENIA	

Republika BASHKORTOSTA N (RUSSIA)		KYRGYZSTAN		TAJIKISTAN	
TURKMENISTA N		UZBEKISTAN		PAKISTAN	
INDONESIA		PHILIPPINES		AUSTRALIA	
INDIJA		MALAYSIA		SRI LANKA	
MONGOLIA		LATVIA		MOLDOVA	
AZERBAIJAN		GEORGIA			

Схема 1. Земље учеснице 5. Светског првенства у Фудокан каратеу

1.2. ИСТОРИЈА СПОРТА

Током развоја људског друштва спорт је добијао различита обележја и карактеристике, које су зависиле од степена развијености друштва, економије, политике, идеологије, културе, просвете. Тако је у класним друштвима спорт имао к л а с н и к а р а к т е р, јер се образовање, васпитање, спорт и уопште култура организовала према потребама владајуће класе. Из тих разлога у одређеним историјским условима друштвеног развоја настајали су различити системи физичког васпитања и образовања, као и различити облици спорта. Сви ови системи су имали као основни циљ имали припрему и стварање снажног, јаког и издржљивог војника, који ће бранити интересе владајуће класе. На тај начин је физичко вежбање добило в о ј н и ч к у у с м е р е н о с т. Због тога су такмичења (спорт) заузимала значајно место као средство за остваривање постављених задатака, а тиме и она добијају војничко обележје, односно и она су у служби стварања што успешнијег ратника. Задатак историје спорта као науке је да након упознавања општих законитости развоја спорта кроз читав његов историјски развој можемо да приступимо трагању, изналажењу, а потом и примени нових савремених облика, садржаја и метода у спорту, који одговарају потребама човека, друштва и времена у коме живимо. Само на овај начин сазнања из прошлости могу да буду у служби његовог развоја у садашњости, а нарочито у будућности. У периоду првобитне људске заједнице налазимо к о р е н е (изворе) физичке културе, јер се у том добу целокупна физичка и умна делатност одвијала у непосредној борби за

опстанак, у сталној борби са природом у којој је човек испољавао константну физичку активност, која је имала пресудан утицај на формирање човека.

- **Физичка активност, физичко вежбање и физичко васпитање у периоду првобитне људске заједнице**

- **Физичке способности**

У дугом периоду развоја, од животињске врсте у људски род, човек је водио сурову борбу против природних сила, животиња и других људи. У тим тешким условима живота и неизбежне борбе за егзистенцију, која је захтевала стална трагања за храном, гоњење непријатеља или бежање пред њим (животињама или људима), избегавање или савладавање разних препрека, истраживање шума и поља, тражење или израду станишта, одржали су се најснажнији, најбржи, најиздржљивији, најокретнији, односно најспособнији и најотпорнији чланови хорде, који су поседовали основне физичке способности: снагу, брзину, издржљивост, окретност.

- **Физичке активности**

Постепеним усправљањем и преласком у усправан ход на две ноге, човек је вршио бројне физичке активности као што су: трчање, скакање, пењање, пузање, бацање (камења, грана дрвета), ударање предметима (мотком, маљем), разне облике борења (рвање, ударање рукама-шакама или комбиновано и једно и друго истовремено), пливање и слично.

Ове активности су су у великој мери ангажовале комплетну мускулатуру човека, односно апарат за кретање, органе и најзначајније функције организма, утичући на тај начин на његов физички развој. Осим тога у развоју човека делатности, као што су биле сакупљање хране, лов, риболов, имале су кључну улогу. Организација лова на крупну дивљач, која се јавила у најранијем добу првобитне заједнице, захтевала је добре способности, односно већу физичку снагу, брзину, издржљивост, окретност.

- **Појава такмичења - корени спорта**

Човек је у протеклом периоду живео у условима непрестаног такмичења са природом и многим облицима живота на земљи. Свакодневне физичке активности извођене у лову, трагању и сакупљању хране, риболову, различитим облицима борбе, изграђивале су физичку чврстину људи, развијале њихове способности, оспособљавале их за и успешније делатности.

Организовање свечаности посвећених рату имале су и даље облик, садржај и суштину дотадашњих церемонија, али у први план избија међусобно супарништво, јавља се надметање, рађа се **такмичење**. У свом даљем развоју патријархално родовско друштво почело је да се брзо распада појавом приватне својине, која је изазвала раслојавање до тада бескласног друштва. Богатији чланови племенског врха престајали су да се баве неким тежим облицима рада и у интересу заштите личне својине и привилегија које су стекли, обраћали су све већу пажњу сопственом, што бољем, војничком оспособљавању.

Првобитна физичка култура, која је хармонично повезивала у себи личну физичку оспособљеност сваког члана племена у колективну друштвену свест, почела је да се распада, а васпитање у целини, а тиме и физичко васпитање, изгубило је дотадашњи бескласни карактер и престало да буде једнако за све. Богатији чланови рода почели су од тада да организују за своју децу посебне облике и садржаје физичког васпитања, а тиме физичког вежбања и међусобног такмичења - односно првих облика спорта у данашњем смислу.

Овај процес распадања физичке културе првобитне заједнице започео је између осам и седам хиљада година пре нове ере, у свим подручјима света и трајао све до почетка нове ере. У неким крајевима задржао се овај облик друштвеног уређења скоро све до наших дана (на крајњем северу; код неких афричких племена у унутрашњости; у архипелагу Индијског и Тихог Океана и неким деловима Северне и Јужне Америке).

У развоју физичке културе људи првобитне заједнице изражена су два квалитативна преображаја (скока) и то:

Први - квалитативни преображај се догодио када је лов на крупне животиње изазвао издвајање система кретања човека из процеса рада и његово касније усавршавање и преношење на друге области живота. Тада је у првобитној заједници у оквиру нове друштвене делатности (физичке културе) започело издвајање неопходних и корисних телесних вежби, играчких елемената и кретњи.

Други - квалитативни преображај настао је појавом институционалних форми обучавања и селекције у току периода распадања првобитне заједнице, које постају средство друштвеног потчињавања једне групе људи другој. То је било обучавање у војничким вештинама деце најбогатијих чланова рода, који тако стечене вештине користе да би владали над другим људима.

Тада се јављају претече школских институција, у којима постоји учитељ (старији чланови племена, врач или свештеници); ученици (деца најбогатијих чланова рода) и школа (место где се обавља учење). Ови основни институционални облици васпитања и образовања у овом прелазном периоду ка класном робовласничком поретку, били су у зачетку и не могу се сматрати институцијама васпитања и образовања у данашњем смислу.

• **ФИЗИЧКА КУЛТУРА У АНТИЧКОЈ ГРЧКОЈ**

Прва хеленска племена Ахајаца, Еолаца и Јонаца дошла су са севера, између 2.000. и 1.500. г. пре н. е. Ратничка племена Дораца дошла су око 1.200. г. пре н. е. на подручје данашње Грчке, продирући све до Пелопонеза, рушећи градове, споменике, разарајући достигнућа постојећих култура. Покорили су су племе Ахајаца, које су претварали у робове (хелоте) и створили нове државе: Спарту, Арголиду, Коринт, Мегару, Делфи, Тебу, Атину и друге. Атина и Спарта постале су најразвијеније и најмоћније државе античког доба.

• **Почеци физичке културе у Грчкој (од 15 - 8 века пре н. е)**

Из Хомерових епова "**Илијада и Одисеја**" може се сазнати о основним облицима и садржајима физичке културе тога доба.

• **Такмичења**

Из описа такмичења античких митских личности, полубогова или хероја, упознајемо се са надметањима античких јунака. У ове описе не можемо се у потпуности поуздати, јер се у њима мешају легенде, митови и предања, али се може стећи слика о начину физичког вежбања; достигнућим физичким способностима; савладаним вештинама; врстама и начину такмичења.

• **Панкратион**

Панкратион је начин борења, који је представљао комбинацију рвања и песничења, у коме су борци имали право да користе све рвачке захвате и ударце песницама и ногама. То је била једна од најтежих вежби и најсуровији облик борења.

Такмичари су се борили голог тела, намазани уљем и посути песком. Песнице су биле без ремења и борба је започињала у стојећем ставу међусобним ударањем и одбраном голим шакама, а када би један од противника био оборен, борба би се настављала рвањем на тлу. Било је дозвољено подметање ноге и ударање ногама, извртање руке, па чак и ломљење прстију противника. Међутим, без обзира на сву бруталност, утврђена правила морала су да се поштују и сваки њихов прекршај значао је дисквалификацију и проглашавање противника за победника.

Имајући у виду суровост овог начина борења и штетне последице, грчки лекар **Хипократ** указивао је на његове лоше стране и тражио забрану оваквог начина вежбања и борења. Но и поред тога такмичење у пентатлону уводи се и за дечаке на Олимпијским играма (208. г). **Дијагорос** из **Родоса**, познати панкратиста, био је познат по својој снази, тако да се о њему причало да је голим рукама задавио дивљег лава.

• ДРЕВНА КИНА

Кинеска цивилизација је једна од најстаријих култура, а настала је у долинама река Хоангхо и Јангценгјанг око 3.000. г. пре н.е.. Примењивали су вежбе: здравствене гимнастике, масаже, ритуалног плеса, ратничких игара, вожњи кола, гађања стрелом из лука, бацања копља, борби прса у прса без оружја (3.000 - 2.000. г). Вежбали су у посебним установама.

Будистички манастири били су школе борилаких вештина и такмичења, у којима се неговало: песницење, рвање, борбе штаповима, мачевима и другим оружјем. Наводи се да је било 18 начина мачевања, преко 30 врста песницења, више начина рвања. Сматра се да је и начин борбе "**Jiu-Jitsu**"(цију-џицу) настао најпре у Кини. Ове вештине проверавали у међусобним такмичењима, што је представљало даљи развој такмичарских облика ових борилачких вештина.

ДРЕВНИ ЈАПАН

Јапан је основао јединствено царство, око 660. године пре н.е. Током VII и VI в. пре н.е. стизали су различити утицаји из Кине, па су тако стигли и из области физичке културе. Тако је стигла з д р а в с т в е н а гимнастика коју су изводили слепи људи, што је данас у пракси физиотерапије.

Када је **Џигоро Кано** ову вештину одбране ослободио опасних захвата, била је прихваћена од студената у Токију (1890) и као нови облик борбе добила име "**ЏУДО**".

1.3. КАРАТЕ

Карате или **каратедо** (јап. *празна рука* одн. *пут празне руке*) је борилачка вештина, пореклом из **Јапана**. У буквалном преводу, *кара* значи празна (гола) или кинеска (по начину изговора), *те* рука или шака, дакле празна рука, и мисли како се одбранити, односно борити „**без оружја у рукама**“. Настанак каратеа везује се за старе борилачке вештине Окинаве острва, XIX века, где су се локалне традиције мешале са кинеским и јапанским утицајима. Почетком XX века карате стиже у Јапан, а после Другог светског рата раширио се по свету.

Модерни назив **каратедо** (*Karate - do*) треба да сврста карате у линију са другим будо стилевима (*Budō*); ипак се још увек углавном користи уобичајни израз карате. Карате припада такозваним тврдим стилевима. Насупрот меким стилевима (*аикидо, винг џун*, итд.) који гледају да користе снагу и енергију нападача, тврди стилови истичу телесну кондицију, пре свега брзину и снагу из брзине. Технички, карате користи ударце песницом, шаком, прстима, лактовима, коленом и ногама, разне блокаде, а понекад се уче и полуге, бацања, болни хватови, ударци у виталне тачке (у очи, грло, нос итд.), и технике руковањем оружја - *кобудо*. Модерни карате је често спортски оријентисан, тиме такмичења имају велики значај. Ово може да буде на штету реалних техника самоодбране, који су исто део каратеа.

1.4. ИСТОРИЈА КАРАТЕА

Каратедо (јапански = празна рука), раније се звало само *карате*, и тако се и данас најчешће користи. Додатак *до* додаје се ради истицања филозофије каратеа и његовог значаја као животног пута. До тридесетих година 20. века карате се на јапанском писао са **唐手**, што значи *кинеска рука*. Ова су слова била наводно у вези са Кином Танг-династије (618 до 907. године). Тиме је кинеско порекло ове борилачке вештине било испољено у самом имену. Онда се у Јапану из политичких разлога (национализам) почело за карате писати **空手**, дакле *празна рука*. Нова слова су се исто као стара читале са *кара-те* и одговарале су истом, то јест да се бори углавном са празним, голим рукама без оружја.

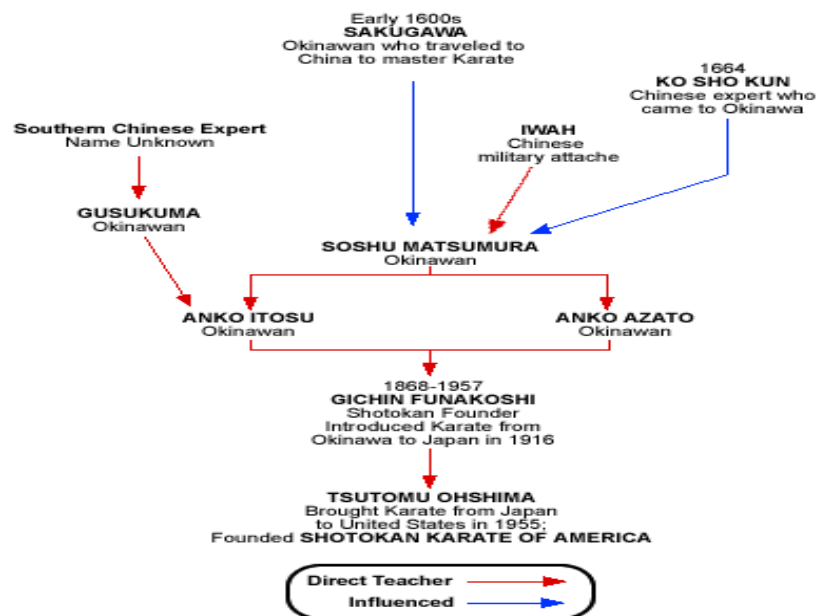

Схема 2. Историја Шотокан Каратеа

1.5. ПОРЕКЛО

Легенде говоре да је у 6. веку будистички монах **Таиши Бодидарма** из Канчи Пурама у јужној Индији дошао у Кинески манастир шаолин (јап *Шорињи*) и ту не само основао зен будизам, него је монахе упутио у посебна телесна вежбања како би издржали дуга медитирања.

Из Кине на Окинаву

Карате у данашњем облику настао је на пацифичким риукиу-острвима, посебно на главном острву Окинава. Окинава се налази око 600 километра јужно од Јапанских централних острва у јужнокинеском мору и данас је најјужнија Јапанска префектура.

Још у 14. веку Окинава је као једна самостална краљевина имала тесне трговачке контакте са Јапаном, Кином и Корејом. *Те* буквално преведено значи рука, а у даљем смислу означава технику, односно ручну технику. Првобитни назив за карате у *окинава-те*, може се дакле, превести исто као *ручна техника* из Окинаве (али наравно, мисли се на разне технике свеукупно). Године 1416. краљ Шо Шин (Шо Хаши) је исто успео да уједини сва острва.

Ради одржавања мира у побуњеном народу забранио је ношење сваког оружја.

Због забране оружја, борилачка вештина *окинава-те* постајала је све више омиљена и многи његови мајстори путовали су за Кину, да би се тамо усавршавали у *кванфау* (*Кунгфу*).

Године 1609 Јапански Сацума (**Сатсума**)-клан заузео је риукиу-острва, и њихов намесник на Окинави, **Шимацу**, заострио је забрану ношења оружја у таквој мери, да се ношење сваког оружја, па и церемонијалних строго кажњавало. Ова забрана ношења оружја звала се *катанагари*, што би значило дословце "**Лов на мачеве**".

Заострена забрана оружја требала је да спречи немире и наоружане отпоре против нових владара. Међутим, Јапански самураји имали су право на такозвану "**пробу мачева**", по

којом су оштрину свог мача могли да испробају на лешевима, рањенима али и самовољно на сељацима, што се и десило. То је довело до анексије, повећавања Јапанске потребе за самоодбраном, јер су поред осталог, у феудалној Окинави фалиле полицијска управа и правни поступак, које би појединца штитиле од самовоље других.

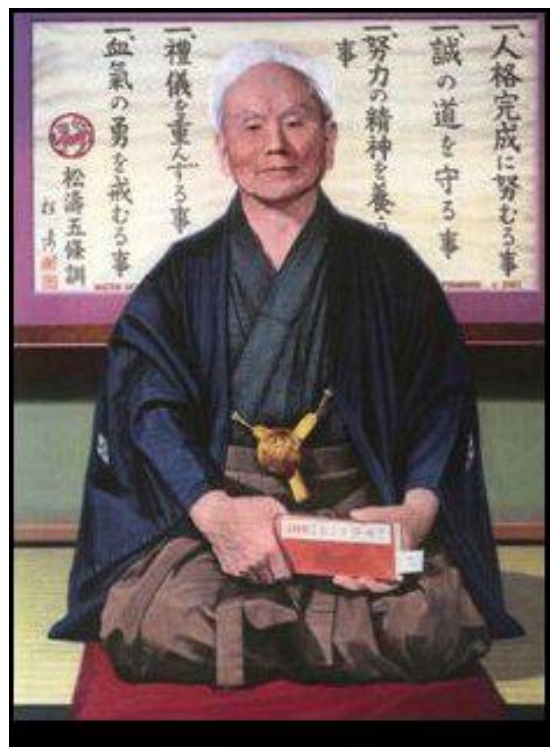
Слика 11. Мапа Јапана и Окинаве

1.6. ДВАДЕСЕТИ ВЕК

До краја 19. века карате се преносио увек у тајности од мајстора на ученика. У том времену друштвених промена када се становништво Окинаве почело прилагођавати Јапанском начину живота а сам Јапан после вишевековне изолације отворати према свету, почео је и карате да се поново враћа у јавност.

После 1900. године кренуо је из Окинаве један талас емиграције на Хаваје.

Тако је карате доспео у САД, које су анектирале Хаваје 1898.године.

Слика 12. Gichin Funakoshi(1868-1957)

Сенсеи **Гичин Фунакоши** (*Gichin Funakoshi*) ученик је мајстора **Итосу Јасутсуне** (*Itosu Yasutsune*) и **Анко Асато** (*Anko Asato*) посебно се истекао у реформи каратеа.

На основима **шорин-риу** (исто **шури-те-**, по родном граду **Шури**) и **шореј - риу** (**Наха-те**, по родном граду **Наха**) почео је да систематизује карате. Фунакоши је разумео карате поред његове физкултурне улоге исто као средство за развијање карактера. Поред три наведена мајстора, и **Канрио Хигаона** био је утицајни реформатор каратеа. Његов стил интегрисао је меке, избегавајући дефанзивне технике са тврдим, директним контранападима. Његови ученици **Чојун Мијаги** и **Кенва Мабуни** основали су на његовој бази сопствене стилове **Гоју-риу** односно **Шито-риу**, који се данас рачунају у четири **главна карате-стила**. Између 1906 до 1915 год. Гичин Фунакоши је са својим најбољим ученицима путовао кроз целу Окинаву демонстрирајући јавно карате-технике.

Ондашњи престољнаследник и касније Јапански цар **Хирохито** био је сведок таквих представа и позвао је Фунакошија, који је тада већ био председник једног Окинавског савеза борилачких вештина, да на националном будо-конгресу у Токију 1922. године презентује свој карате. Презентација је изазвала жестоки интерес, и Фунакоши је позван да своју уметност практично демонстрира у кодокану. Одушевљена публика, међу њима и оснивач цудоа **Јигоро Кано** (**Kano Jigoro**) успео је да наговори Фунакошија да остане на кодокану и ту предаје карате. Две године касније, 1924, **Фунакоши** је основао свој први дођо. Живео је и радио у Јапану до краја свог живота. Умро је 1957 године.

• СТИЛОВИ

Постоје четири традиционална стила каратеа призната од Федерације свих Јапанских карате- до организација:

➔ Shotokan ➔ Shito-riu ➔ Goju -riu ➔ Vado-riu

Карате стилови

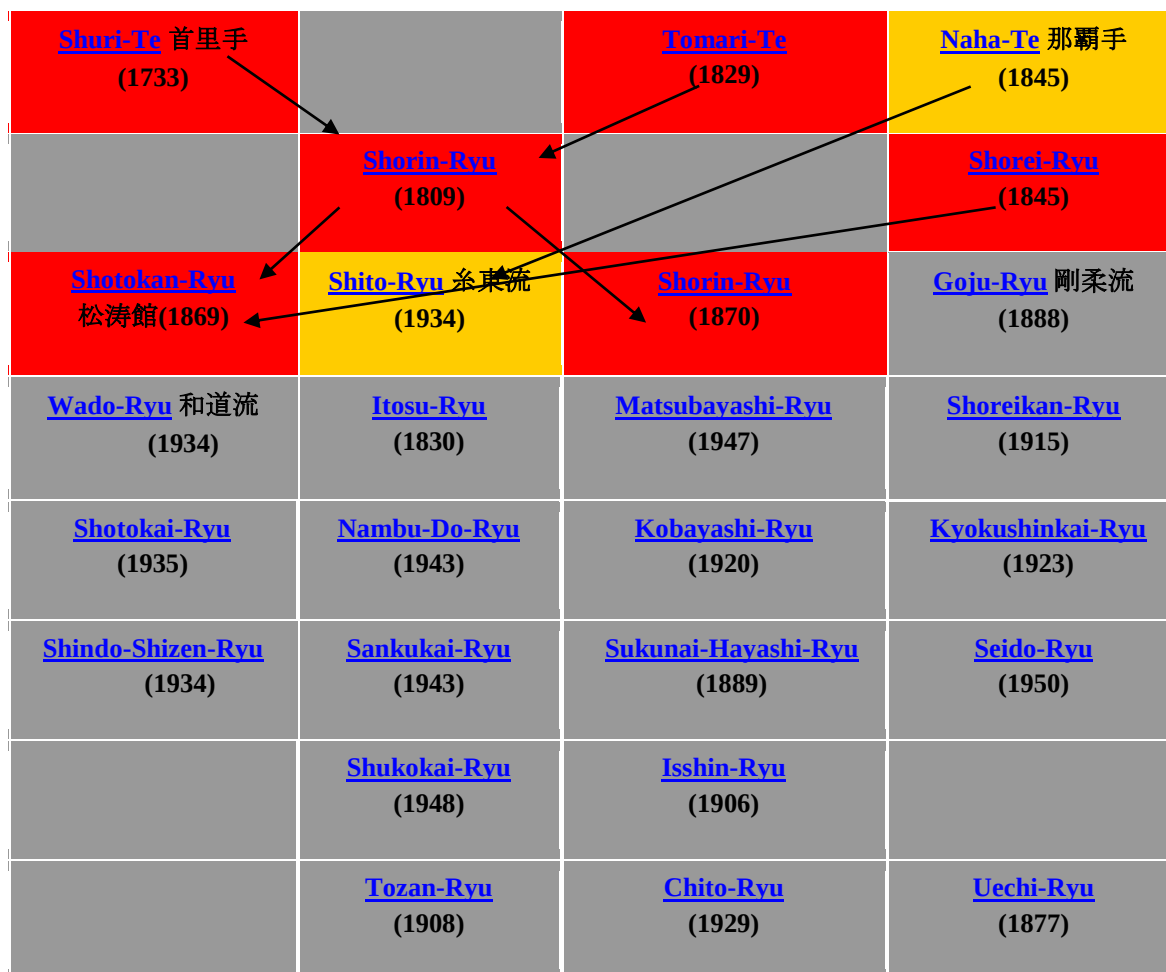

Схема 3. Стили каратеа

Стилови који не припадају овим школама не сматрају се аутоматски "**нелегитимним**", већ само нису Традиционални, али већина је под великим утицајем једног или више

традиционалних стилова.

- **Карате историја бивше Југославије – СРБИЈЕ**

Први карате клуб у Југославији основан је 28.априла 1963.године, у Београду, при Универзитетском цудо подсавезу. Клуб је добио име "Универзитетски Карате клуб". Први тренер је био Ђорђе Ђуричић. Већ наредне, 1964 год. оснивају се клубови Партизан и Медицинар. Учитељ Мураками је био први Јапански мајстор који је одржао карате семинар у бившој Југославији.

Семинар је одржан 1965.године у Петровцу на мору (Црна Гора). Муракамијев најбољи ученик тада је био Илија Јорга, који је са својим старијим братом Владимиром презентовао

Карате (Шотокан стил) у Југославији у многим годинама које су уследиле након тога.

- **Оснивање Савеза**

Карате Савез Југославије основан је 1.Марта 1970.године, као добровољно удружена организација карате савеза и Карате одбора свих република и покрајина (за САП Косова је био само делегат). Први председник и савезни капитен је био др Владимир Јорга ,први селектор (у периоду од 1968 до 1980 године) је био др Илија Јорга.

- **Прва такмичења**

Прво првенство Југославије одржано је маја месеца 1968.год. у Загребу, у финалној борби

апсолутна категорија др **Илија Јорга** је однео победу над Ловром Донатовићем и постао први шампион Југославије. Први шампионат Србије одржан је 1966.године у сали клуба Партизана на стадиону ЈНА у Београду 1968. године. Шампион је постао др Илија Јорга.

Проф. Владимир Јорга је први пут постао Универзитетски шампион, као студент медицине

1963год.

Велики допринос Југословенског каратеа и браће Илије и Владимира Јорге било је по први пут увођење 5 тежинских категорија и апсолутне.

Први шампионат за жене одржан је 1969 године, одвојено у односу на мушкарце. Први светски шампионат је одржан у Токију 1970. године где је самооснована Светска

карате организација (**ВУКО-Светска унија Карате Организација**) у присуство и проф. Др Владимира Јорге.

Др Илија Јорга је пет пута био континентални првак, први шампион Европе истовремено

у катама и у борбама, освајач многих медаља на светским и европским шампионатима. Захваљујући њима, карате је толико постао популаран да смо у томе надмашили и саме Јапанце. На пример, 1976. године у Југославији са 20 милиона становника било је милион и сто хиљада регистрованих каратиста, а у колеџи те вештине Јапану од сто милиона

становника укупно милион и седамсто хиљада каратиста.

Проф. др Илију Јоргу је за рад и резултате одликовао лично **Јосип Броз Тито** орденом рада са сребрном звездом.

Проф.др Владимир и **Проф.др Илија Јорга** су добитници "**Октобарске**"и "**Мајске**" награде.

Фудокан- Шотокан Карате (FUDOKAN 不動館)

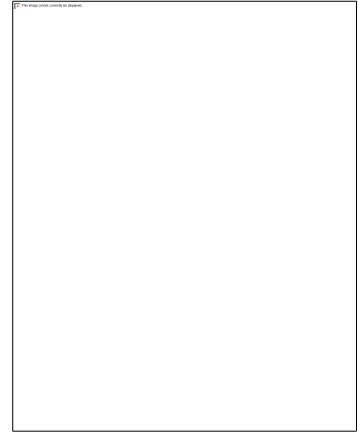
Таиђи Касе (Taiji Kase)

10. DAN

проф. др Илија Јорга

10. DAN

проф. др Владимир Јорга

9. DAN

Слика 13. Великани светског каратеа

• Оснивање Фудокана

Др Илија Јорга је презентовао нови предавачки и образовни систем, модерни наставак традиционалног каратеа познатог под именом Фудокан (преведено са Јапанског: (不動館 Фудокан - "Кућа чврстих темеља") .

• Име "Фудо" потиче од имена Казеовог клуба у Паризу из којег је др Јорга извео кованицу Фудокан. Фудокан је научна верзија **ШОТОКАНА** јер учи све Шотокан кате које припадају стилу. Овај стил је нови приступ развоју традиције јапанских мајстора ЈКА, интересујући се за борилачку вештину Гичин Фунакошија, развијену од експерата каратеа *Т. Муракамија, Т. Казеа и Х. Нишијаме* по највећим светским стандардима.

ИДЕОГРАМ ФУДОКАНА

• ШТА ЈЕ ФУДОКАН

Фудокан ([jap. 不動館](#); "Кућа чврстих темеља") је школа [каратеа](#) коју је основао 15. новембра 1980, др Илија Јорга са Таиђи Касеом и др Владимир Јоргом. **Фудокан – "то је заправо елита шотокана, shihan проф. др Илија Јорга."**

Реч Фудокан има три идеограма: Издржљивост (ФУ), Стабилност (ДО), кућа (КАН)

1 "Основни аспекти Фудокан карате техника су проистекли из темељито простудираних начела апсорпције противникове енергије, оне која се односи на физичку снагу али и оне која се тиче његовог менталног става" .

Утолико је за Фудокан карактеристично " пропуштање силе ", као дела споја " меког " и " тврдог " одговора на противникову силу.

У мањој или већој мери, поменути елементи се могу наћи у ЈКА и Шотокан стилу, а Фудокан карате је настао као резултат дугогодишње спортске и научно-истраживачке праксе проф. др Илије Јорге, те упоређивањем искустава других школа и стилова посебно изворне, окинављанске школе "**вештине празне руке**".

Фудокан је настао као последица вишедеценијског и практичног рада са каратистима европских, афричких, азијских и америчких земаља. У међувремену стечени светски углед и остварени резултати довели су почетком осамдесетих година двадесетог века до тога да тај приступ вештини буде, готово спонтано, организован као Фудокан карате. Данас, Фудокан карате чини доминантну школу традиционалног каратеа у источно европским и средњеазијским државама. Фудокан борац је кадар да изведе значајне подвиге снаге, али први задатак сваког мајстора Фудокана је упозорење почетницима – како речима, тако и поступку обуке – да се вештина примењује искључиво у самоодбрани, при пуној свести о томе да је самоконтрола и контрола силе услов избегавања повреда или чак смрти. Држећи се духа вештине коју су развијале генерације у Фудокан каратеу сматрамо да се борилачком вештином, па ни сопственим животом не може у потпуности овладати без претходно постигнутог унутрашњег мира и склада. Само у том случају, уз складан и хармоничан однос са природом, могу се развијати позитивне моћи људске снаге, што значи и борилачка вештина супростављања сваком противнику, пре свега самом себи".

• Краљевска Европска Фудокан карате Академија (КЕФКА)

Краљевска Европска Фудокан карате Академија (КЕФКА) заснована 1995. године, од стране др Илије Јорге ⁽²⁾ под покровитељством ЊКВ Кнегиње Јелисавете Карађорђевић.

Ова Фудокан карате академија се налази на територији православног манастира - Прохор Пчињски (Србија).

• Символи ФУДОКАНА

Орао

Тигар

Слика 14. Символи ФУДОКАНА

Филозофија борења у Фудокан каратеу је инспирисана начином борења **орла и тигра**.

Орао - представља мекоћу, кружне блокове (орлова крила), брзину и елеганцију, ударце врховима прстију (орлов кљун) и отвореном шаком, ударце лактом, нагле промене правца кретања, снажне технике притиска на виталне тачке тела методом орлове канце, технике полуга итд.

Тигар - са друге стране, симболизује снагу и чврстину, ударце зглобовима песнице (зуби тигра) и затвореном шаком ударце кореном длана (тигрова шапа), чврсте блокове подлактицом, технике бацања и гушења и сл.

Начела на којима је заснована концепција Фудокана су: контрола дисања и контрола властитих поступака усмеравањем духа ка универзалним моралним нормама. Истинска моћ сваке борилачке вештине, нарочито Фудокана, потиче из унутрашњег бића, а

самоодражава споља; стога је самоиспитивање, самоусавршавање духа услов напредовања од исте, ако не и веће важности од самог физичког вежбања. То је начин да се савладају тешкоће изазване сопственим Егом ;

добро их илуструје мисао Хидетаке Нишијаме:

2"Вежбај тако да сам данас бољи него јуче, а сутра ћу бити бољи него данас".

Такуан-ова изрека *До ти куоки*, "Нема ограничења за живот", најбоље одсликава суштину каратеа и значај редовног тренинга. Иако је тело сваког човека физички ограничено, пре свега старењем које неумитно прати људски век, ум и дух се могу усавршавати и напредовати и у зрелим најпознијим годинама живота.

Фунакоши каже:

"Пука Физичка умешност у некој вештини не сматра се великим постигнућем. Само онај ко своје бављење До-облицима борилачких вештина види као настојање које може да настави до краја живота, само онај ко настави да тренира и након што му тело стигне до физичких граница, само се он може сматрати истинским мајстором до-а"

ФУДОКАН КАРАТЕ – РАНГ ПО ПОЈАСЕВИМА

Српски	Јапански	Боја појаса
10. DAN	judan	црни са 10 штрафти или црвени – Титула врховног учитеља
9. DAN	kudan	црни са 9 штрафти или црвени – Титула беликих учитеља
8. DAN	hačidan	црни са 8 - штрафти или црвени – Титула беликих учитеља
7. DAN	šičidan	црни са 9- штрафти или црвени – Титула беликих учитеља
6. DAN	rokudan	црни са 6 -штрафти или црвени –бели - мајсторска Титула
5. DAN	godan	црни са 5 -штрафти – мајсторско звање
4. DAN	jondan	црни са 4- штрафте – мајсторско звање
3. DAN	sandan	црни са 3 -штрафте – мајсторско звање
2. DAN	nidan	црни са 2 -штрафте – мајсторско звање
1. DAN	shodan	црни – мајсторско звање
1. kyu	ikkyu	браон - (минимум 25 месеци тренинга или више)
2. kyu	nikyu	плави-(минимум 18 месеци тренинга или више)
3. kyu	sankyu	зелени- (минимум 15 месеци тренинга или више)
4. kyu	jonkyu	наранџасти- (минимум 9 месеци тренинга или више)
5. kyu	gokyu	жути - (минимум 7 месеци тренинга или више)
6. kyu	rokyu	бели - (минимум 5 месеци тренинга или више)

Схема 4. Ранг у Фудокан каратеу

- **ФУДОКАН КАТЕ**

Кате које се уче у Фудокан карате стилу су, све Шотокан кате и десет нових ката креираних у овом стилу.

Ime	Kanji 漢字 (Kandi-Kineski znakovi)	Značenje
Heian Oi-Kumi	平安合組	Mirni um, ujednjenih 5 Heian kata
Bassai -Oi-Kumi	組本	Bassai sho
Kanku -Oi-Kumi	觀空合組	Pogled u nebo, spojene kate Kanku sho – Kanku dai
Tekki -Oi-Kumi	日本語	Gvozdeni konj – spojene Tekki kate/shodan-nidan i sandan/
Taiji Shodan	加瀬初段	Počast Taiji Kazeu, Jedan
Taiji Nidan	加瀬二段	Počast Taiji Kazeu, Dva
Meikyo Nidan	明鏡二段	Bistro ogledalo, Dva
Meikyo Sandan	明鏡三段	Bistro ogledalo, Tri
Setsu yama bama	瀬津版納坑	Cvet na vrhu gore
Washi-No-Mai	和紙能麥	Let orla
Kaminari	雷	Munja, Grom
Yon Rei	架空の	Četiri planine

Схема 5. Кате у Фудокан каратеу

Слика 15. проф. др Илија Јорга 10.DAN , изводи кату [Kaminari](#) (Муња, Гром)

II ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Предмет овог истраживања се односи на примену менаџмента спортског догађаја на 5. Светском првенству у фудокан каратеу.

Спорт, али и друге различите области везане за спорт, данас су подручја људског интересовања, о којима се у последње време веома много говори, писе истражује као о глобалном феномену. Сагледавајући развој спорта у прошлом веку и претпостављајући његове даље токове развоја може се рећи да место спорта у целокупном друштву постаје веома специфично. Спорт се практично развио у својеврсну и специфичну индустрију, односно привредну грану и то је један од разлога што је спортска индустрија и постала, поготово у западном свету, синоним за данашњи спорт. Кључну улогу у постизању успеха пословних организација има менаџмент, односно менаџери различитих профила, јер пословним организацијама треба управљати на ефикасан начин. Наведено важи за организације у свим делатностима па тако и спорту и приликом организовања спортских догађаја. То је разумљиво када се зна да су ресурси у спорту веома ограничени, а захтеви за спортско-економском ефикасношћу, услед нагле глобализације, изложени све већим очекивањима и конкурентском притиску.

Нагли развој спортских догађаја и огромна средства која су у игри представљају изазов организаторима, учесницима, пратећој индустрији али и локалном, националном и широј заједници. Са порастом броја спортских догађаја и њиховог значаја, организовање спортских догађаја постало је све захтевније и сложеније, односно појавила се потреба за новом облашћу спортског менаџмента, која би требало да буде више посвећена организацији спортских манифестација, односно стварању квалификованих и обучених појединаца (професионалаца - менаџера спортских догађаја) који ће бити способни да одговоре на све изазове који се пред њих постављају у овој области.

Истраживања и изучавања начина, модела и метода организовања спортских догађаја интензивирају се почетком 1990.-тих година (Aaron i Stewart, 1992; Farmer, Mulrooney i Amon, 1996; Pitts i Stotlar, 1996), што је омогућило да се створи адекватна основа менаџмента спортског догађаја, која је примењива у пракси. Менаџмент припрема и организације великог спортског догађаја носи са собом озбиљан приступ планирању, моделу функционисања, као и поставци критеријума за успешност самог пројекта. Процес који почиње од идеје, припреме, преко реализације, па све до коначне евалуације, носи са собом комплексне процедуре и поступке које морају бити дефинисане како би сви ресурси могли на квалитетан начин да буду у функцији самог пројекта. Организација 5. Светског првенства у фудокан каратеу заснивала се на свим принципима савременог менаџмента., А комплексност самог догађаја у фази припреме треба да послужи као добар пример из праксе за даљи развој и унапређења менаџмента у спорту.

3.1. Општи циљ истраживања

Општи циљ истраживања је да се укаже на значај менаџмента у спорту и да се потенцијалним организаторима спортских догађаја пружи помоћ, преношењем знања и вештина, и да се истакне значај менаџмента спортског догађаја како би се повећала компетентност организационих ресурса, али и да се евентуално допринесе уштеди других ресурса, пре свега новца, људи и опреме.

У том смислу општи циљ истраживања јесте да се да преглед и анализа научних спознаја и квантитативних метода које стоје на располагању у оквиру менаџмента, менаџмента у спорту, и менаџмента спортских догађаја у циљу ефективнијег и ефикасњег управљања људским, инфраструктурним, новчаним и информатичким ресурсом, у контексту временских ограничења.

3.2. Специфични циљеви истраживања

- Приказати значај и улогу спорта у савременом друштву.
- Приказати значај, функције и циљеве спортских догађаја.
- Приказати комплексност организације спортског догађаја, те обједињавање различитих подручја кроз мултидисциплинарни приступ спортском догађају.
- Објаснити основне поставке менаџмента у спорту и њихову примену на организовање спортског догађаја.
- Објаснити улогу, функције и значај менаџмента спортског догађаја.
- Утврдити место и улогу стратешког и оперативног планирања спортског догађаја у процесу организовања спортског догађаја те начине финансирања и промоције спортског догађаја.
- Приказати процесе планирања - краткорочне и дугорочне стратегије, кандидовање, примопредају и процену успеха спортских догађаја, те оперативне стратегије, укључујући и информационе технологије, комуникацију, опрему и људство.
- Указати на највеће проблеме који се јављају приликом организовања спортског догађаја.
- Препоручити ефикасне мере за превазилажење проблема зарад успешног организовања догађаја.
- Приказати добру праксу организовања спортског догађаја

• Значај и улогу спорта у савременом друштву.

Глобално посматрано, савремено друштво карактерише општа тенденција цивилизацијског развоја. Развој цивилизације прати технолошки развој, демократизација друштвених односа, нове позиције људских индивидуа, другачији начин живота праћен новоформираним потребама (материјалним, културним, духовним, телесним и др.).

Упоредо са развојем савременог друштва и стварањем нових потреба, а у циљу њиховог задовољавања, јављају се многобројне активности и развијају разноврсне делатности које обухватају и појам спорта. Савремени облици производње, засновани на хуманизацији друштва, културном, духовном и интелектуалном развоју, као и огромном слободном времену, представљају погодно тло за афирмацију и даљи развој спорта, паралелно са развојем друштва.

Пошто је спорт постао значајно и широко подручје друштвеног живота, разумљиво је што се из такве стварне ситуације јавља потреба да се однос подручја спорта и других области друштва научно изучавају.

Односи између друштва и подручја спорта веома су разноврсни, узајамни, променљиви поготову у динамичном времену, како због промена у друштву тако и због промена и кретања у самом спорту, те су због тога и веома комплексни. Статус и положај спорта, остваривање његове улоге и могућности развоја, управо зависе од материјалне развијености друштва, развијености економије, правног система, политичких одлука, идеолошких схватања, као и културног амбијента уопште. С друге стране, од различитих фактора унутар самог спорта зависи мера остваривања његове улоге у друштву, тј. зависи његов допринос у развоју самог друштва. (Штакић, 2008)

• **Значај, функције и циљеви спортских догађаја.**

Предмет изучавања менаџмента спортског догађаја, јесте сам спортски догађај (спортска манифестација), јер он представља једну од основних карактеристика савременог спорта, односно процеси који се одвијају, унутар и око спортског догађаја, пре, за време и после његовог одржавања.

Управљање овим процесима представља процес коадовања и утицања на сараднике и извршиоце у остваривању циљева спортског догађаја, поред тога управљање спортским догађајима подразумева расподелу ауторитета и моћи између менаџера догађаја и осталих чланова организације.

Кад су у питању функције менаџмента спортског догађаја, оне се као и код спортског менаџмента могу, поделити на пет основних функција, и то на:

Планирање, Организовање, Кадровање, Управљање и Контролисање.

Наведене функције менаџмента спортског догађаја представљају значајне "алате" којима менаџери спортских догађаја утичу на структуру и правце активности, односно на организовање извршилаца и неопходних ресурса у остваривању дефинисаних циљева планираног спортског догађаја.

Менаџмент је процес планирања, организовања, лидерства и контролисања напора који улажу чланови организације и коришћење свих осталих средстава организације да се постигну њени најзначајнији циљеви.

Задаци менаџмента спортског догађаја, а самим тим и менаџера спортског догађаја, као лица које је најодговорније за свакодневну реализацију планираних активности и организацију спортског догађаја, у суштини се односе на: одређивање времена и приступа у ангажовању сарадника на начин да се остваре дефинисани циљеви и задаци ; Управљање сарадницима са циљем максималног остваривања њихових потенцијала; Превазилажење њихових слабости и недостатака, и сл.

Савремени спортски догађаји захтевају одређене стилове и методе менаџмента, они захтевају добро планирање, организовање, кадровање, координацију, прецизност, рокове и брзо одлучивање. Самим тим савремени спортски догађаји намећу организаторима да унапреде програме и сопствене извођачке карактеристике.

С обзиром да менаџер спортског догађаја, представља лице, које је најодговорније за свакодневну реализацију планираних активности и организацију спортског догађаја. Оно мора да има стручна знања, способности и вештине, али и искуство у вођењу тимова, служби и целокупног људства у циљу ефикасне организације спортског догађаја.

Развој теорије спортског менаџмента, а нарочито менаџмента спортских догађаја, значајно доприноси профилисању менаџера спортских догађаја у квалификоване стручњаке, који могу да планирају, организују и контролишу, односно успешно организују будуће спортске догађаје.

- **Комплексност организације спортског догађаја, те обједињавање различитих подручја кроз мултидисциплинарни приступ спортском догађају.**

Као што сваки спортски догађај има одговарајућу мисију и циљеве ("личност"), по чему се разликује од других, тако сваки спортски догађај захтева и одговарајући персонал, поред тога постављање и извођење догађаја подразумева и одговарајућу поделу рада, с обзиром на велики број задатака које треба испунити да би се догађај успешно реализовао.

Након креирања мисије и циљева спортског догађаја у фокусу организатора најчешће долазе садашњи и будући запослени, односно потенцијални извршиоци догађаја, будући да њихова стручност и квалификованост може директно утицати на квалитет организације самог догађаја. Поред тога подела рада и креирање организационе структуре, односно радних јединица које обављају одређену активност (нпр. Сектор за финансије, сектор за маркетинг, и сл.) Омогућава лакшу контролу активности и повећава продуктивност у постављању и извођењу догађаја.

Организациона структура спортског догађаја обухвата ланце командовања, распоне контроле и засебне јединице, тимове или радне групе које се баве различитим областима рада, будући да организациона структура спортског догађаја мора да обухвати најширу лепезу послова и задатака у вези са самим догађајем који се организује.

Организовање у суштини представља процес дефинисања посла који треба обавити и процес стварања структуре потребне за успешно остваривање спортско-пословних и других задатака, којима се реализују циљеви спортске организације, односно процес поделе рада у спортској организацији на појединачне задатке и групе међузависних задатака, којима менаџери одређују одговорност у оквиру појединих задатака и група као и њихове међусобне односе (L. Bittel).

У складу са важећим националним и прописима ЕУ промовисати размену оперативних информација и практичног службама за провођење закона и са спортским организацијама; Промовисати мултидисциплинарни приступ спречавању антисоцијалног понашања с посебним нагласком на друштвено-образовним активностима као што је «Фан знања и искуства о спречавању насилних и расистичких инцидената међу цоацхинг» (дугорочни рад са навијачима како би они развили позитиван и ненасиљан став).

Успешна организација спортског догађаја, без обзира на ниво и значај, захтева велике менаџерске способности, самих организатора, тако да, данас уопште не чуди постојање великог броја агенција и специјализованих тимова стручњака посебно намењених за организовање најзахтевнијих (највећих) спортских манифестација (Ј. Шурбатовић) .

- **Основне поставке менаџмента у спорту и њихову примену на организовање спортског догађаја.**

Овде је реч о управљачким деловањима у спортским саставима унутар три могућа простора: **а)** ужи простор ентитета (спортиста, екипа), **б)** простор системске подршке (менаџмент) и **ц)** простор окружења (комплетна околина) у који је цели тај погон урођен. Представљен је модел који укључује интеракције сва три поменута простора, као и размену информација. Темељ модела је акумулација знања које се систематски повећава. Описана је позиција менаџмента као кључна јер представља системску подршку свим деловањима.

Спортски менаџмент представља процес предвиђања, деловања, планирања, програмирања, организовања, вештине и обезбеђења политике и контроле људских, материјалних, финансијских и других организационих ресурса спортске организације.

Успешна реализација спортских догађаја захтева добро планирање и организовање.

Међутим, пре свега, потребно је донети одлуку о евентуалној организацији конкретне спортске манифестације. Потенцијални организатор би требало да утврди циљеве и мотиве који ће дати одговор на питање који су бенефити и користи од саме манифестације. Студија изводљивости има за циљ да потврди оправданост идеје да се организује спортски догађај, као и начине прибављања средстава и ангажовања неопходних ресурса за саму реализацију. На крају, најважнији предуслов за организацију спортског догађаја је добијање дозволе од референтне спортске институције (општински, градски, регионални, национални савези, међународне спортске федерације, олимпијски комитети, ресорно министарство ...).

Дакле, анализа оправданости идеје за организовање конкретног спортског догађаја претходи формалном поступку подношења захтева или кандидатуре за добијање организације спортског такмичења.

- **Спортски догађај и активност менаџмента**

Спортски догађај је непосредно везан за спортске објекте. Са аспекта менаџмента спортски догађај представља значајну активност која подстиче потенцијале како самог организатора такмичења тако и менаџмента спортског објекта. Главне особине које карактеришу спортске догађаје и имају значај за менаџмент су:

1. Сваки догађај има своје аутентичне карактеристике које га разликују од других спортских догађаја;
2. Спортски догађаји увек креирају нове програмске захтеве те утичу на развој менаџмента у целини а посебно менаџера код којих развијају пожељне менаџерске особине. Представљају средство промоције спортске организације.
3. Спортски догађаји изазивају одређене промене на које менаџмент мора адекватно да реагује што га чини активним.
4. Различити спортски догађаји захтевају различит ниво и квалитет менаџмента, одређене стилове и методе рада.

Организатор, поред спортиста, чини унутрашње окружење спортског догађаја без обзира на сложеност. Законом је регулисано да се организовањем спортских догађаја могу бавити спортске организације, савези и друга правна или физичка лица под условима утврђеним законом и спортским правилима. Карактеристике сваког спортског догађаја у великој мери су зависне од специфичности спортске гране или дисциплине за коју се догађај организује. Спортски догађај пред организатора поставља одговорне задатке а менаџменту обавезу за примену свих менаџмент функција. Етапе планирања које су значајне за успешност спровођења спортског догађаја се могу поделити у две фазе:

1. концептуално која обухвата постављање идејног концепта, одлуку о пројектовању догађаја и утврђивање циљева и

2. Оперативну која обухвата формирање организационог комитета, финансијско планирање, постављање организационе структуре, оперативно планирање и израду програма, маркетинг и медијско представљање и евалуацију спортског догађаја.

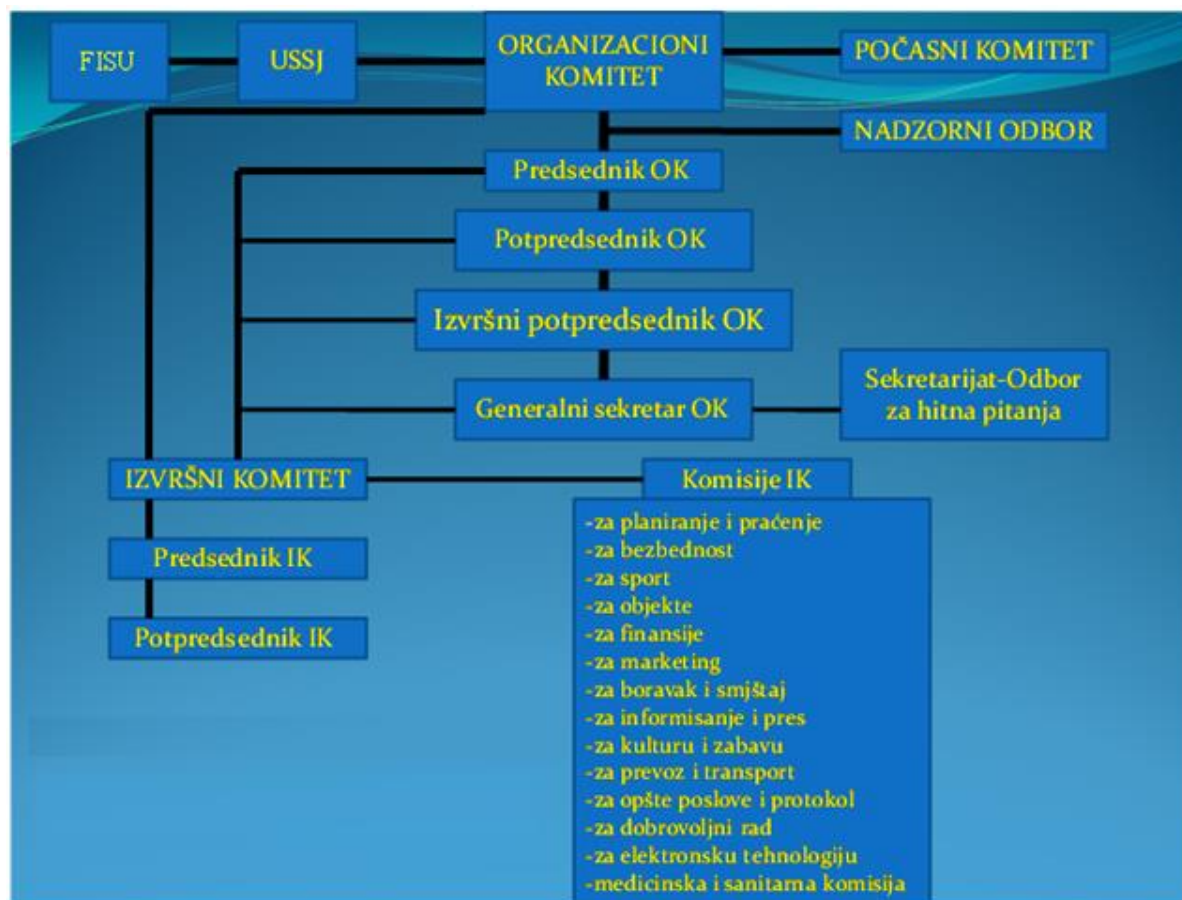
- **Концептуална фаза**

Идејни концепт представља прву фазу коју је неопходно реализовати и од које у будућности зависи постављање темеља за добро и успешно одвијање спортског догађаја. У првој фази дефинишу се опште вредности и разлози организовања догађаја, постављају оквири за његову конкретну реализацију, одређују временски параметри за његово одржавање, одређује се ко је одговоран за планирање и реализацију као и остали елементи који треба јасно да формулишу корисност конкретног спортског догађаја.

Утврђивање циљева се односи на циљеве који се настоје остварити реализацијом спортског догађаја. У овом контексту као основни циљ се не подразумева спортски циљ односно резултат већ шта ће се организацијом конкретног догађаја постићи у одређеној средини и при том се мисли на економске, васпитне, образовне, пропагандне, политичке и сличне циљеве.

- **Оперативна фаза**

Формирање организационог комитета представља први корак у операционализацији припреме спортског догађаја и има обележја менаџмента спортског догађаја који има улогу организовања, управљања и руковођења. Састав и форма овог тела зависи од самог карактера догађаја и може да има различите конфигуративне елементе.

Shema 6. Модел Организационог комитета спортског догађаја

- **Специфичност рада Организационог комитета** подразумевају три периода његовог деловања:
 1. Период непосредне припреме спортског догађаја;
 2. Период реализације спортског догађаја и
 3. Период евалуације спортског догађаја.

Најдужи временски период се посвећује припреми догађаја од чега зависи квалитет и успешност саме програмске фазе. Сама реализација спортског догађаја је период који је временски тачно дефинисан и зависи од саме структуре догађаја, карактеристика такмичарског програма, пратећих садржаја и других активности које су у функцији непосредног одвијања спортског садржаја целокупног догађаја. Последња фаза јесте анализа и евалуација одржаног спорског догађаја у којој се врши вредновање целокупне активности обухваћених спортским догађајем кроз све његове периоде. У овој фази се изводи и коначна оцена о спортском догађају и закључци који могу бит добра подлога за наредна иста или слична такмичења

- **Финансијско планирање** представља другу фазу и обухвата процену и планирање стварних трошкова реализације догађаја. Веома битно је израдити и усвојити финансијски план где ће се јасно дефинисати трошкови који се могу односити на:
 - Трошкове објекта;
 - Трошкове смештаја и исхране учесника;
 - Трошкове транспорта;
 - Трошкове закупа;
 - режијски трошкове;
 - Административне трошкове;
 - Непредвиђене трошкове који се могу појавити у току припреме и реализације догађаја и морају се планирати у одређеном износу;
 и приходи који се могу остварити
 - директним (продајом улазница, сувенира, приходом од угоститељства, паркинга, гарадеробе) и
 - индиректним путем (спонзорства, рекламе, приложима и слично).

Оперативно планирање и израда програма представља фазу у којој се израђује детаљан план реализације спортског догађаја.

Први део плана садржи све податке из концептуалне фазе припреме.

Акциони део плана обухвата све оно што је битно за ток припреме и реализације догађаја:

- Успостављање ораганизационе структуре односно формирање радних група и дефинисање конкретних задатака, мета и одговорности,
- Планирање датума;
- Утврђивање програма такмичења;
- Реализација догађаја и његово одвијање и
- Вредновање и анализа спортског догађаја.

Програм такмичења представља плански документ који је неопходан не само организатору већ и актерима.

- **Реализација такмичарског програма** представља најзначајнију фазу спортског догађаја а сви претходни елементи планирања и припрема представљају уводни део који треба да обезбиједи адекватне услове за основну активност односно спровођење планираних такмичарских садржаја.

Програм спортског такмичења се може поделити у три целине:

1. Програм свечаног отварања којим се одаје почаст својеврсна учесницима такмичења;

2. Програм такмичења се односи на временски, садржајни и просторни плански обухват свих такмичарских дисциплина које су евидентирани конкретним спортским догађајем и

3. Програм свечаног затварања представља завршетак сваког спортског такмичења који се обележава у сличном контексту као и сам почетак.

- **Маркетиншке активности** се односе на стварање услова за што квалитетније и обухватније представљање спортском тржишту основног производа спортског догађаја - такмичења са његовим спортским резултатом. Обухвата израду маркетинг плана који треба да садржи неколико основних елемената:
 - Дијагнозу (анализа постојећег тржишта и потенцијалних потрошача спортског догађаја);
 - Прогнозу (процена о правцу кретања пословне компоненте спортског догађаја у односу на окружење и сталне промене);
 - Анализу окружења (утврђивање позиционираниости и међусобних захтева учесника спортског догађаја из унутрашњег и спољашњег окружења);
 - Утврђивање циљева маркетиншких активности;
 - Избор маркетинг стратегије;
 - Акциони маркетинг програм и Спецификацију трошкова.
- **Анализа и вредновање** спортског догађаја представља завршну активност менаџмента. Основни циљ је садржан у обезбеђивању повратних информација о самом току догађаја, његовим ефектима и вредностима које су остварене. На основу добијених података изводе се и утврђују одређени закључци те извлаче неопходна искуства која могу бити у функцији будућих истих или сличних спортских догађаја.

- **Улога, функције и значај менаџмента спортског догађаја.**

Улога и функција менаџмента спортског догађаја?

Предмет изучавања менаџмента спортског догађаја, јесте сам спортски догађај (спортска манифестација), јер он представља једну од основних карактеристика савременог спорта, односно процеси који се одвијају, унутар и око спортског догађаја, пре, за време и после његовог одржавања.

Управљање овим процесима представља процес коадовања и утицања на сараднике и извршиоце у остваривању циљева спортског догађаја, поред тога управљање спортским догађајима подразумева расподелу ауторитета и моћи између менаџера догађаја и осталих чланова организације.

Значај Менаџмента спортског догађаја?

Савремени спортски догађаји захтевају одређене стилове и методе менаџмента, они захтевају добро планирање, организовање, кадрованање, координацију, прецизност, рокове и брзо одлучивање. Самим тим савремени спортски догађаји намећу организаторима да унапреде програме и сопствене извођачке карактеристике.

С обзиром да менаџер спортског догађаја, представља лице, које је најодговорније за свакодневну реализацију планираних активности и организацију спортског догађаја. Оно мора да има стручна знања, способности и вештине, али и искуство у вођењу тимова, служби и целокупног људства у циљу ефикасне организације спортског догађаја.

Развој теорије спортског менаџмента, а нарочито менаџмента спортских догађаја, значајно доприноси профилисању менаџера спортских догађаја у квалификоване стручњаке, који могу да планирају, организују и контролишу, односно успешно организују будуће спортске догађаје.

Shema 7. Учесници спортског догађаја

- Место и улогу стратешког и оперативног планирања спортског догађаја у процесу организовања спортског догађаја те начине финансирања и промоције спортског догађаја.

Планирање у спорту

Планирање у спорту усмерава развој спортских организација и других субјеката у систему спорта.

Процес планирања у спорту обухвата поступке утврђивања визије, мисије и циљева спортске организације, као и начина, поступака и политика за њихово остваривање.

Планови су резултат процеса планирања и они могу бити стратешки и оперативни, ау односу на временску димензију дугорочни и краткорочни. Плановима се дефинишу будућа жељена стања и путеви и начини што ефикаснијег доласка у жељено стање.

Стратешким плановима спортска организација дефинише своју будућност на дужи рок утврђивањем најважнијих (стратешких) циљева и стратегија за њихову успешну реализацију.

Оперативним плановима се операционализују конкретне активности за реализацију сваког појединачног циља. Оперативни планови се односе на кратак рок, од једног месеца до једне године (или такмичарске сезоне).

Процесе планирања - краткорочне и дугорочне стратегије, кандидовање, примопредају и процену успеха спортских догађаја, те оперативне стратегије, укључујући и информационе технологије, комуникацију, опрему и људство.

Дугорочним планирањем се дефинишу оквири будућих праваца развоја спортске организације.

Краткорочним планирањем се утврђују све неопходне активности за реализацију конкретних послова и задатака.

Шта је стратешко планирање?

Једноставно казано, стратешко је планирање управљачко средство (алат) и попут других управљачких средстава, користи се само за једну сврху- помоћ организацији да направи бољи посао. Стратешко планирање може помоћи организацији да фокусира своју визију и приоритете у односу на променљиву околину те осигурати да чланови организације раде на остваривању истих циљева.

Неколико кључних концепата у дефиницији појачава значење и успех стратешког планирања:

- Процес је стратешки јер укључује избор како се најбоље одговара на околности динамичне и понекад непријатељске околине.
- Стратешко планирање је систематски, оно тражи слеђење процеса који је усмерен и продуктиван.
- Стратешко планирање укључује избор специфичних приоритета - доношење одлука о циљевима и средствима, краткорочних и дугорочних.
- Коначно, процес значи изградњу обавезаности све актера у процесу.

Разлози због којих се стратешки план!

Планирање само за себе не производи резултате. то је средство, а не циљ. План треба применити како би произвео резултате. Добро направљен план повећава шансе да активности из дана у дан постигну жељене резултате. Планирање помаже чланове организације да се усмере на праве приоритете, то унапређује радни процес људи који раде заједно на остваривању приоритета.

Стратешко планирање и оперативно планирање

Ова два приступа планирању укључују два различита типа мишљења. Стратешке су одлуке темељне и усмерене према будућности. Оперативно планирање је дневна примена стратешких одлука.

Стратешки план износи приоритете који се требају постићи у наредних неколико година, оперативни план доноси акције које се требају предузети наредне године, а које ће водити према стратешким приоритетима.

Финансирање спортског догађаја

Финансирање спортског догађаја је један од најкритичнијих и најосетљивијих поступака при организацији сваке спортске манифестације. Без финансијских средстава потребних за реализацију планираних активности, немогуће је организовати сам догађај. Финансије су неопходан услов за реализацију догађаја. Стога је од изузетне важности добро и реално дефинисање буџета манифестације. Мора се одлично познавати природа конкретне манифестације у смислу предвиђања свих неопходних трошкова. Финансијски план мора бити прецизан и најважније - реалан. Уколико план прихода није изврстан и реалан, организатор ће доћи у ситуацију да не може да одговори свим захтевима организације догађаја и да дође у велике неприлике. Услов за добру организацију је обезбеђивање извора финансирања манифестације (спонзори, држава, град, општина, савези, међународне федерације ...)

Добро буџетирање спортског догађаја подразумева следеће активности:

- Израда финансијског плана (план прихода и расхода)
- Обезбеђење извора финансирања спортског догађаја
- Дефинисање структуре финансирања спортског догађаја

- Управљање буџетом спортског догађаја
- Буџететирање је неопходан услов за организацију спортских догађаја

Промоција спортског догађаја

Промоција догађаја је инструмент маркетинг микса догађаја којим се израђује позитиван став јавности према програму одређеног догађаја и његов организатор се фаворизује у односу на конкуренте.

У теорији маркетинг комуницирања промотивни микс обухвата следеће инструменте:

- **економску пропаганду**-оглашавање (најчешће коришћен инструмент промоције догађаја. Представља плаћени облик масовног комуницирања у којем се преносе одговарајуће информације о програму и одржавању догађаја, развија наклоност циљног аудиторијума и подстичу потенцијални посетиоци да присуствују промовисању догађаја),
- **економски публицитет** (представља неплаћени облик масовног комуницирања са широким циљним аудиторијумом догађаја. Менаџери догађаја немају директну контролу над овим инструментом промоције догађаја, будући да неко други извештава јавност о намери, програму и квалитет одржавања одређеног догађаја),
- **маркетинг аспект односа са јавношћу** (обухвата све активности којима се омогућава да организатор догађаја буде схваћен и прихваћен у јавности на начин како то он жели, односно са одабраном стратегији постављања и извршења догађаја),
- **унапређење продаје** (различите подстицајне активности са циљем привлачења пажње, изазивања интереса и стимулсања жеља посетилаца за програмом одређеног догађаја. Примери: организатор даје породичне попусте, наградне игре за посетиоце са ограниченим фондом добитака),
- **личну продају** (успостављање двосмерне комуникације са посетиоцима, успостављање и одржавање директних личних контаката, непосредан пренос информација),
- **директни маркетинг** (организатор догађаја успоставља директну комуникацију са појединачно посматраним посетиоци догађаја, на основу интерактивне комуникације; јасно и мерљиво преношење промотивних порука.

Директним маркетингом подстичу се пробне посете догађајима са недовољно познатим програмом, успоставља се контакт са појединачним посетиоцима, мери се степен реакције посетилаца на промоцију одређеног догађаја, стимулишу се потенцијални посетиоци за прикупљање додатних информација о одржавању догађаја и др.).

Спортски маркетинг морају покушати обезбедити да поруке буду циљно оријентисане, тако да их прималац у потпуности схвати. Када говоримо о средствима које користе пропагандисти у спорту, ту пре свега истичемо: плакетирање, рекламирање производа од стране познатих личности, штампане медије, електронске медије, билборде и интернет плакатирањем - укључује штампане поруке или логоса идентификујући спонзоре или догађаје на следећим типовима материјала : заставе, билборди (фиксни или покретни), семафори, електронски панои за слање порука, постери итд.

- **Процес планирања - краткорочне и дугорочне стратегије, кандидовање, примопредају и процену успеха спортских догађаја, те оперативне стратегије, укључујући и информационе технологије, комуникацију, опрему и људство.**

Дугорочним планирањем се дефинишу оквири будућих праваца развоја спортске организације.

Краткорочним планирањем се утврђују све неопходне активности за реализацију конкретних послова и задатака.

Планирање има за циљ да смањи ризик и неизвесност и да припреми спортску организацију на брзо реаговање на промене. Планирање одређује судбину спортске организације и представља најважнију фазу процеса менаџмента у спорту. Грешке при дефинисању

циљева и путева којим ће се ићи имају несагледиве последице по будућност субјекта планирања. Добро планирање је услов сваког остварења у свим друштвеним областима, па тако и у спорту. На планирању се темеље све наредне фазе процеса управљања.

Задатак менаџера у овој фази менаџмента је да одаберу најрационалније и најефикасније правце акција у циљу реализације циљева и задатака спортске организације. У динамичној средини, каква спорт свакако јесте, значај планирања је изузетан у смислу сталног прилагођавања спортских организација променама и новим изазовима. Сви догађаји захтевају добро планирање и организовање. То значи да менаџер спортског објекта у којем се догађај организује мора да усмерава организаторе догађаја према основним принципима планирања и организовања.

Пристап организовању догађаја зависи од специјалних околности али је поступање према следећих 10 етапа планирања у животном циклусу важног догађаја значајно за успешан менаџмент таквих догађаја.

1. *Формулација политике*
2. *Студија изводљивости и доношење одлуке*
3. *Утврђивање циљева*
4. *Именовање организационог комитета икоординације начелника јединица*
5. *Буџетирање и финансијски план*
6. *Структура организације*
7. *Штабски персонал*
8. *Детаљно планирање*
9. *Презентовање догађаја, укључујући припремање, затварање и поспремање*
10. *Вредновање, повратне информације и модификовање за будуће догађаје*

При организацији спортског догађаја треба јасно и недвосмислено поставити циљеве као мерљиве мете. У формулацију циљева треба укључити сва главна подручја и јединице програма. Треба утврдити датуме, времена трајања активности, посебне рокове и критичне датуме у вези са етапама планирања. Организовање спортских манифестација се у спортској пракси реализује путем етапа као што су припрема пројекта, реализација, анализа и оцена остварених спортских и финансијских резултата (HBS Pres, 2006).

У фази припреме (концептуализације) анализирају се инпути (техничка и финансијска подршка: капитал, извори), време, људски ресурси, структура тршкова и прихода и пројектују ризици (неизвршења догађаја, тј. отказивања, пробијања времена буџета и сл.).

Паралелно с тим утврђују се циљевима примерени: датум, време трајања активности, посебни рокови и критични датуми. Планирање и организовање догађаја укључује:

- формулисање стратегије,
- студију изводљивости и доношење одлуке,
- утврђивање циљева,
- именовање организационог комитета и координатора комисија (јединица) за разне области (безбедност, редарска служба, мерење и тестирање, логистика и сл.),
- буџетирање (финансијски план),
- организациону структуру,
- персонал по секторима (волонтери и сл.),
- детаљно планирање, представљање догађаја укључујући припремање, затварање и поспремање, и
- вредновање, повратне информације и модификовање за неке будуће догађаје (Дугалић, 2007).

Савремене технологије,

У времену које је пред нама извесно је да ће мере технологије и нови медији имати све значајнију улогу, како на пољу даљег развоја спорта као све експанзивнија привредне делатности и бизниса глобалних размера, тако и у етаблирању нових начина и видова комуникације између "произвођача" и корисника на тржишту спортских производа, роба и услуга. Професионални спортски клубови који остварују годишње приходе мерене у стотинама милиона евра, фунти, долара.

- **Указати на највеће проблеме који се јављају приликом организовања спортског догађаја.**

Менаџмент безбедности спортског догађаја

Безбедност спортских догађаја представља једно од најзначајнијих питања која заокупљају његов менаџмент и постављају веома озбиљне и тешке задатке пред њихове организаторе. Једно од основних правила организовања спортских такмичења јесте обезбеђивање оптималних услова за несметано испољавање максималних спортских потенцијала његових актера односно спортиста. Безбедност спортског догађаја је у правној надлежности његовог организатора. Организатору спортског догађаја се с тога намећу задаци који регулишу питање безбедности кроз неколико сегмената:

1. *Јавна безбедност,*
2. *Безбедност спортског објекта;*
3. *Безбедност опреме и реквизита који су у употреби током одвијања догађаја;*
4. *Медицинско-здравствено обезбеђење учесника.*

Безбедност спортских догађаја представља значајно питање које треба да заокупља све његове учеснике а пре свега његове организаторе и реализаторе и обухваћено је временом пре, за време и након његовог одржавања. Свака спортска активност па тиме и спортско такмичење представљају потенцијални ризик за његове актере те је с тога на менаџменту задатак да предузме све потребне мере предупређења могућих ризика.

Мере које организатор може и треба да предузме у овом правцу односе се на:

1. *Упозорења на ризике својствене спортском такмичењу;*
2. *Забране које се односе на спречавање блиског односа са извором ризика,*
3. *Давање обавјештења;*
4. *Осветљавање спортских објеката.*

За менаџмент спортских догађаја веома је важно познавање законских одредби којима се регулишу пре свега односи у спортској делатности као и у другим областима које су директно или индиректно повезане са њом. Поред закона о спорту потребно је познавање и примена осталих подзаконских аката којима су обухваћене најзначајније одреднице из области спортског права.

Међу њима се посебно истичу:

- Правилник о номенклатури спортских занимања;
- Правилник о условима за обављање спортских активности и делатности;
- Правилник о надзору над стручним радом у области спорта и
- Правилник о регистрацији спортских организација као удружења, спортских друштава и савеза и слично.

Менаџмент спортских такмичења високог ризика

Спортским приредбама високог ризика се сматрају сва спортска такмичења која имају елементе за које се може претпоставити да потенцијално утичу на могуће нарушавање уобичајених и конвенционалних облика понашања његових учесника, пре свега публике и навијача али и осталих чинилаца спортског догађаја.

- Домаће и међународне спортске приредбе већег такмичарског значаја;
- Спортске приредбе на којима се очекује присуство великог броја гледалаца или навијача гостујућих клубова;
- Спортске приредбе код којих посебне околности указују да на њима може доћи до насиља или недоличног понашања гледалаца.

Безбедност такмичења и активност менаџмента

Организатор приредбе је обавезан да планира спровођење мера за спречавање насиља и недоличног понашања односно да их непосредно примени у реализацији наступајућег спортског догађаја. Део безбедоносног планског садржаја у припреми спортских приредби усмерен је ка дефинисаним безбедоносни објектима које чине: учесници спортске приредбе, спортски објект и спортски терен. Познавање безбедоносних елемената је од суштинског значаја за добру припрему и безбедну реализацију спортског догађаја а односе се на неколико група активности које предузима непосредни организатор приредбе:

- Превентивне мере;
- Опште мере на спортској приредби;
- Посебне мере које се предузимају на спортским приредбама високог ризика и
- Мере које предузимају надлежни државни органи.

Превентивна мере се предузимају у планирању свих врста спортских приредби у складу са спортским правилима и општим законским нормама. Имају задатака предупређења могућих ризика а гледано са аспекта насиља и недоличног понашања да до истих не дође. Односе се на подстицање својих навијача на културно и фер понашање током приредбе и информисање навијача.

Опште безбедоносне мере се односе на пријаву спортске приредбе одговарајућим државним органима; обавезно образоваја одговарајуће редарске службе која сарађује са органима реда државних институција односно полицијом; израду плана превентивног деловања безбедности и сигурности те обезбеђење присуства одговарајућих пратећих служби у складу са карактером приредбе и простором на коме се одвија. Подразумева довољан број медицинских екипа, противпожарно обезбеђење, службу електродистрибуције, техничку службу, инспекције и комуналне службе.

Посебне мере подразумевају додатне активности организатора и то:

- Обавештавање надлежних органа о околностима повећаног ризика најкасније 48 сати пре почетка приредбе;
- Именовање одговорног лица за руковођење спровођења мера превентивног деловања;
- Остваривање директне садарње са представницима МУП-а ради поступања по налозима који се односе на обезбеђење јавног реда и мира на спортској приредби;
- Остваривање директне сарадње са представницима клубова навијача;
- Обезбеђивање одвајања група гостујућих навијача;
- Сарадњу са спортским организацијама које учествују у спортској приредби, њихових навијача те вођење евиденције о идентитету лица којима се улазнице продају;
- одређивање специјалних улаза, излаза и дела гледалишта за групе гостујућих навијача уколико се очекује њихов организовани долазак .;

Мере које предузимају надлежни државни органи произилазе из њихове законске надлежности. У складу са својим овлашћењима надлежни орган МУП-а приликом одржавања спортских приредби повећаног ризика може:

- Да наложи групама гостујућих навијача кретање одређеним правцем приликом доласка и одласка;
- Да наложи организатору отклањање уочених недостатака на спортском објекту;
- Да забрани улазак на спортску приредбу лица из чијег понашања се може закључити да је склон насилничком понашању;
- Да пред сваку спортску приредбу изврши преглед спортског објекта;
- Да забрани продају алкохолних пића на прилазима, у непосредној близини иу спортском објекту и то до три часа пре и по завршетку спортског догађаја.

- **Препоручити ефикасне мере за превазилажење проблема зарад успешног организовања догађаја**

Приказати добру праксу организовање спортског догађаја

У погледу квалитета услуге посетиоци догађаја имају одређена очекивања и захтеве. Сматра се да посетиоци догађаја имају позитивну перцепцију квалитета уколико доживљени квалитет одговара њиховим очекивањима, односно уколико се доживљени и очекивани квалитет подударају. Посетиоци догађаја представљају меру квалитета услуге у понуди догађаја. Посетиоци догађаја, по правилу, снажније перципирају опипљиве елементе понуде догађаја везане за место одржавања догађаја, као и уочљиве елементе програма догађаја. Елементи места одржавања догађаја као што су просторна адекватност, прегледност, означеност, чистоћа, безбедност, расположивост паркинг простора, санитарни чворови и сл, заједно са услугама послужења и додатним услугама одражавају се на укупну сатисфакцију посетилаца местом одржавања догађаја, што се у англосаксонској литератури означава појмом "facility".

IV ХИПОТЕТИЧКИ ОКВИР - ХИПОТЕЗЕ

4.1. Општа хипотеза

X - Савремени спортски догађаји захтевају пуну примену методологије менаџмента у спорту и менаџмента спортског догађаја у циљу успешног планирања, организовања, координације, контроле и реализације спортског догађаја.

4.2. Посебне хипотезе

X1- Основу успешног организовања спортског догађаја представља студија изводљивости спортског догађаја.

X2- Да би се успешно реализовали спортски и пословни циљеви спортског догађаја неопходан је адекватан менаџерски кадар.

X3- Развој теорије спортског менаџмента, а нарочито менаџмента спортских догађаја, значајно доприноси профилисању менаџера спортских догађаја у квалификоване стручњаке, који могу да планирају, организују и контролишу, односно успешно организују будуће спортске догађаје.

V ОСНОВНЕ МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

Комплексност истраживања феномена, хипотетички оквир и постављени циљеви истраживања, опредељују комплементарну примену више метода за прикупљање искуствене евиденције и за њену анализу.

Методе које ће се користити за теоријско анализирање и уопштавање одређених, претходних сазнања о природи односа спорта и политике су:

- метода анализе садржаја;
- компаративна метода; и
- студија случаја.

Метода анализе садржаја биће коришћена за проучавање обимне литературе која се, са различитог аспекта, бави проблематиком менаџмента у спорту и организацијом спортског догађаја. Ова метода биће незаобилазна и приликом проучавања законе прегледа резултата спроведених емпиријских истраживања, студија, стручних и научних радова који су третирали овај проблем.

Компаративна метода треба да омогући теоријско, аналитичко и синтетичко упоређивање грађе, литературе и већ познатих чињеница о суштини, природи, карактеру, циљевима, неопходним предусловима и проблемима организације спортског догађаја, те ефектима менаџмента спортског догађаја на ефикасно и ефективно организовање спортског догађаја. Компаративна метода биће незаобилазна и приликом компарације различитих методологија организовања спортског догађаја.

Студија случаја као метод који омогућава интензивно, дубинско, детаљно проучавање или истраживање појединачног случаја, где је фокус на посебностима омогућиће анализу елемената и фаза организације спортског догађаја, те анализу примера успешне примене Менаџмент организације спортског догађаја.

VI ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС

Опредељење за предмет истраживања је практичне природе. Резултати истраживања треба да омогуће идентификацију и дескрипцију природе савременог спорта, промене изворних вредности спорта, значај и улогу спортских догађаја, специфичности организовања спортског догађаја и место и улогу менаџмента у организовању спортског догађаја. Да би се ефикасно и ефективно организовао један спортски догађај морају се користити општа и специјалистичка знања из области менаџмента у спорту и потребно је стално и континуирано усавршавање на теоријском и практичном нивоу. Стога ће резултати овог истраживања омогућити сагледавање вредности и различитих функција које менаџмент у спорту остварује приликом организовања спортског догађаја. Очекује се да резултати истраживања пруже систематски приказ менаџмент знања, коцепата и методологије организовања спорског догађаја. На тај начин, резултати овог истраживања омогућиће субјектима заинтересованим за област менаџмента у спорту и менаџмента организације спортског догађаја, да боље упознају ову Маер. Поред тога, резултати истраживања ће пружити и бази за даља истраживања у овој области.

7.1. СПОРТ И ЊЕГОВА ВРЕДНОСТ У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ

Данас у нашим друштвима свакодневно смо суочени са драстичним примерима насиља у спорту. Свима је јасно да се нешто мора учинити како би се спречило да нам млади људи одрастају уз негативне примере и лоше modele понашања посматрајући или учествујући у актима насиља у школи, на улици, на спортским трибинама, у сопственој породици, на јавним местима.

Опште је познато је да различити видови, углавном спорадичних и благих казни, немају очекивани ефекат на елиминисање и модификовање насилничког понашања у спорту и око спорта. Много је боље пружити позитивне примере, наградити фер плеј и спортско понашање, односно подстицати га и промовисати као вредност пре свега спорта која је равна (у рангу) вредности спортске победе.

Као прво, се треба запитати да ли спорт данас игра значајну улогу у ширим сферама моралног развоја, нарочито у образовању и у нашем личном животу. Због тога што су тврдње о моралном значају спорта често претеране и због многих злоупотреба унутар такмичарског спорта, многу људи гледају на спорт као на показатељ нашег моралног пропадања а не као на нешто позитивно. Треба поставити питања: Да ли је такво гледиште мало претерано? Да ли спорт, данас, ипак игра важну улогу у нашем свакодневном животу? Међутим, не треба заборавити да се добар карактер и морално понашање не добијају рођењем, карактер се учи, он се стиче кроз добро "програмиран" и вођен васпитни процес у породици, школи и са великим акцентом спорта и спортске активности. Постоје разна истраживања које недвосмислено показују да се кроз бављење спортом подстиче развој моралног карактера, смањује насилничко и делинквентно понашање, формирају социјално пожељни облици понашања и традиционалне моралне вредности које су стубови сваког друштва, његовог опстанка, развоја и просперитета.

Да ли данас уопште можемо препознати спорт и његове вредности у друштвеним вредностима?

Морамо бити свесни на то да неке вредности спорта нису само одрази преовлађујућег друштвеног стања. На пример, ако је идеологија у неком друштву таква да потцењује вредности изврности и изазова, онда ће вредности које су дошле до изражаја на добром спортском надметању, схваћене као заједничко трагање за усавршавање кроз изазов, бити у супротности са доминантним друштвеним вредностима, а не њихов одраз. У том случају, спорт би можда био важан извор моралних вредности и чак би играо значајну улогу у едукацији и васпитању посебно младе популације.

Свако од нас је више или мање свестан да је спорт данас постао бизнис који нуди велике материјалне користи, међутим на то морамо додати да је веома велики број светске популације присутан у спорту на разним нивоима (професионалном, аматерском и рекреативном). Тако да када новац преузме неку Друштеном сферу много је теже тада говорити о вредностима које би требало развијати путем друштвених сегмента.

Спорт има за циљ да социјализује људе, да развија и промовише културно вредности, јача комуникацију између, подучава, гради темеље вредности, промовише толеранцију, шити различитост по разним основама (верској, културној, политичкој, расној, сексуалној итд.). Спорт је био и увек ће бити у служби формирања моралног карактера нових генерација кроз реафирмацију фер плеја, спортсменшипа и спортског карактера.

Главна улога спорта јесте да враћајући морал у своје оквире, врати морал и у друштву у целини, односно да смањи све видове насиља и негативних појава које се из друштва неминовно претачу у спорт и угрожавају његове суштинске вредности и етичку основу.

7.1.1. Појмовно одређење и значај спорта

Теоријски и појмовно одређење спорта .

Спортске се активности у разним облицима практикују још од далеке историји, а "будући да је историја спорта део опште историје, могуће је претпоставити да је спорт од својих првих појавних облика до данас стар готово колико и човечанство" (Bartoluci i Škorić, 2009:11). У данашње време спорт имплицира низ активности, понашања и других фактора на основу којих се о спорту може говорити са различитих аспеката посматрања, што указује на његову значајност и разноликост.

"Једни ће истицати насиље које се у спорту појављује, други аспекте стваралаштва, неки ће стално говорити о страшним манифестацијама и жељи за победом, а други о етичким идеалима које спорт остварује. С друге стране, они љути ће критиковати непотребности којих је пун професионални спорт, док ће радосни хвалити богату праксу људске бриге и сарадње које спорт нуди и сл."(Темков2009).

Етимолошки, корен речи "спорт" потиче од старе француске речи ""desport", што је значило забавити се, разонодити и спроводити (Томц, 2008). Реч је прихваћена и у Великој Британији где задржава своје првобитно значење преко речи "disport" са значењем веселити се и / или забавити, а свој данашњи општеприхваћени облик "спорт", који означава забаву, игру, шалу или рекреацију, попримила је тек у 16. веку (Новак, 2006).

С обзиром на сложеност појма, многи стручњаци, аутори и институције допринели су развоју и обликовању саме дефиниције спорта. Једну од првих дефиниција (савременог) спорта коју је одредила Међународна асоцијација за спортске науке и телесно вежбање (у даљем тексту ICSSPE) још далеке 1968.године одређује спорт као"сваку телесну активност, која има значај игре и обим могућности такмичења са самим собом или с другима. Ако је такмичење са другима, оно треба да буде у витешком духу. Нема спорта без фер плеја (Bartoluci,Škorić,2009).

С друге стране, **Suits** у свом есеју " The Elements of Sport " из 1973. године тврди како је спорт у бити игра са четири темељна обележја. **Прво** обележје карактерише спорт као игру у којој доминирају вештине, а не срећа. **Друго** обележје, које увелико одређује разлику између спорта и осталих активности, претпоставља да практична вештина мора бити физичке природе. Уз то, спорт мора имати широку следбеност (**треће обележје**) како би постигао одређени ниво стабилности, што уједно представља и последње **четврто обележје** (Regonini, 2011). Према Већу Европе и Европској спортској повељи (1992) спортом се сматра "сваки облик физичке активности који, кроз повремено или организовано учешће, има за циљ изражавање и побољшање физичке спремности и менталног здравља, формира друштвене односе или резултира спортским резултатима у такмичењима на свим нивоима "(Bartoluci i Škorić,2009:15).

" Традиционално разумевање спорта представља спорт као такмичарску активност којој је циљ остваривање спортскога резултата",а једну од најприхватљивијих дефиниција савременог спорта изнео је француски социолог G. Magnane , према којему је –

Етимологија (грч. etymologia) наука која истражује порекло, корен и основна значења речи; наука о формирању речи, из Анић, Ш., Клаић, Н., Домовић, Ж. (2002):

"спорт активност у слободно време, чија је доминанта физичко јачање игром и радом истовремено, а одвија се кроз такмичења, обухваћена правилима и специфичним институцијама с могућношћу преображаја у професионалну активност "

7.1.2. Појмовно одређење и значај спортског догађаја

Због свог присуства у свим нивоима образовања, спорт је постао саставни део живота скоро сваког човека на свету и један од најраспрострањенијих облика забаве и разоноде. Са напретком у организовању друштвеног живота примећује се и развој спортских догађаја у данашњем облику. У данашње време, спортски догађаји имају велики значај, као можда никад пре, кад је у питању утрошак слободног времена људи (савременог човечанства), што је довело до тога да Државе и њихове Владе све више подржавају и промовишу спортске догађаје, као део своје стратегије развоја.

Спортски догађаји се најчешће организују како би се задовољиле социјалне, односно друштвене потребе посетилаца / учесника. Поред тога, организовање спортског догађаја намеће организаторима да унапреде програме и сопствене извођачке карактеристике (капацитете), и као такви представљају одлично средство промоције и стварања повољног имиџа спортске организације.

Савремени (професионални) спортски догађаји постали су препознатљиви и по степену значаја победе појединаца, тимова и репрезентација. Поред снажно израженог такмичарског аспекта, савремени спортски догађаји попримају карактеристике шоу бизниса (***show business-a***) и карневала. На овај начин спортски догађаји привлаче велику пажњу и интересовање широке спортске и друштвене јавности.

Значај спортских догађаја може се илустровати на различите начине, а неки од најочљивијих су: Позитивно скретање пажње на организаторе и место одржавања спортског догађаја; Привлачење посетилаца и учесника; Привлачење економске користи за место у коме ће се спортски догађај одржати ...

Спортски догађај представља огледало ефикасности не само спортског тренинга и припреме спортиста, већ и других функција спортске организације и спорта уопште, укључујући ефикасност менаџмента и његове улоге у остваривању циљева спортске организације (Проф. др. Милан Томић, 2001).

7.1.3. Учесници спортског догађаја

Спортски догађај представља један од најосновнијих стубова спортских али и маркетинг ресурса било ког спортског друштва, клуба, организатора такмичења или било ког спортисте и тренера. Суштина спортског догађаја и његовог организовања представља врло сложен комплекс различитих дејстава, у коме учествују сви који су блиски на било који начин спорту: од комплетне организационе структуре субјекта догађаја, до спортиста, тренера, менаџера, спонзора, средства масовног информисања, непосредних гледалаца и широког спортског аудиторијума.

Посматрана из угла теорије спорта спортски догађај представља место и активност на коме се у односу на противника одређује мера сопствене вредности. Спортски догађај представља огледало ефикасности не само спортског тренинга и припрема спортиста, већ и других функција спортске организације и спорта уопште, укључујући ефикасност менаџмента и његове улоге у остваривању циљева спортске организације.

7.2. МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ

Иако постоје многе дефиниције менаџмента, међу многобројним ауторима постоји велико не слгање ста је то менаџмент, па је сасвим извесно да нема ни опште прихваћене дефиниције, као модерне и интегралне науке, образовне дисциплине или вештине, а сходно томе и као професије, занимања или каријере . У литератури се наилази на различите појмове менаџмента, а најчешће да је то: наука о управљању, вештина управљања, процес управљања, док неки сматрају то филозофија управљања.

Шематички превodeћи са енглеског значи управљање, односно руковођење, али таква симпликација помоћу које би се конструирала његова дефиниција, обавезно би довела до погрешног приступа и схватања, а сасвим извесно и на стрампутица. Сумирајући оквире приступе и дефиниције може се констатовати да већина аутора менаџмент посматра најчешће као процес, али и активност којом се врше одређене функције, с циљем на што ефикасан начин обезбеде, распореде, искористе људски ресурси, како би се постигао жељни циљ.

Сходно томе, за менаџмент се може казати да је: процес, који у себи садржи низ повезаних и континуираних активности, активност, која је усмерена на остваривању утврђених циљева, рад са људима, који коришћењем ресурса остварују његову улогу, наука, образовање, уметност и вештина професија, каријера и занимање.,

У савременој литератури појам менаџмент се појављује у три различита значења, и то као: организација, управљање и руковођење.

Менаџмент се углавном дефинише и проучава као активност усмерена ка постизању унапред постављених циљева, са основним функцијама: планирање, организовање, усмеравање (мотивисање), вођење и контрола. Наведене функције представљају фазе или подсистеме менаџмента. Менаџмент (управљање) је процес планирања, организовања, мотивисања и контроле у правцу постизања одређених компанијских циљева. Полазећи од ове дефиниције и изучавања менаџмента као процеса, са одређеним фазама, руковођење (leadership) се јавља као његов део који представља "алокацију понашања појединаца и група усмерену ка дефинисаним циљевима компаније". Усмеравање (directing) је ужа активност која је део вештине, а означава упућивање радника (запосленог) на конкретан задатак, који не мора да буде у саставу активности дефинисане уговором о запослењу. У наведеном приступу менаџмент се јавља као универзална управљачка активност, чији су принципи применљиви у свим областима економије и друштва: производњи, банкарству, трговини, пољопривреди, спорту, армији, уметности, религији, здравству.

Менаџмент обухвата већи број међусобно повезаних функција које су присутне у свим организацијама и на свим организационим нивоима. Као процес, менаџмент је у предузећу усмерен на постављање и реализацију постављених циљева. Као кључне одреднице процеса менаџмента јављају се: одлучивање, утицање, комуницирање, координирање и повезивање.

Менаџмент у спорту представља једну од најважнијих и уједно најсложенијих делатности, која обезбеђје да се спортске и пословне функције спроводе на што рационалнији, економичнији и ефикаснији начин, у коме спортиста, тренер, и тим стручњака представљају најважнији ресурс. Без спортске организације менаџмент не може да обезбеди свој функционални садржај, и обратно, без менаџмента спортска организација нема интегралну, односно оптималну моћ за своје деловање и развој.

Као наука, менаџмент користи научне методе и Констутитивни је елеменат теорије менаџмента, која се може дефинисати као скуп научних законитости, руководећих идеја и критеријума, који на свеобухватан, јасно и прецизан начин доводе у везу све релативне

феномене у тој области. Са становишта образовне дисциплине, менаџмент се изучава у образовним институцијама, а што се тиче вештине, он се заснива на радним способностима, знањима, креација, стваралаштву и искуству менаџера.

Већина аутора који се баве теоријом и праксом менаџмента сматрају да се ова делатност може посматрати као процес који преставља:

- координирање и усмеравање, пре свега интегралних и организационих ресурса ради остваривања дефинисаних циљева,
- координирање ресурса, кроз процес планирања, организовања, вештине и контролисања, како би се могли остварити утврђени циљеви,
- симплификацију функција, која се остварује преко њиховог односа у структури и динамици пословања,
- рад са људима, са сврхом да би се на ефективан начин реализовали циљеви организације путем ефикасног коришћења лимитираних ресурса у условима променљивог окружења и сл.

Као зачетник теорије менаџмента, **Henri Fajol (Henry Fayol)** је установио следеће основне функције менаџмента: планирање, организовање, наређивање, координацију и контролисање. Он је поставио тезу о универзалној примени менаџерских функција, која је касније потврђена у бројним школама и пракси менаџмента у свету.

Већина савремених аутора обрађује и изучава четири основне функције менаџмента: планирање, организовање, утицање и контролу. Уместо утицања, често се наводи функција вођења, па се процес менаџмента може приказати на следећи начин:

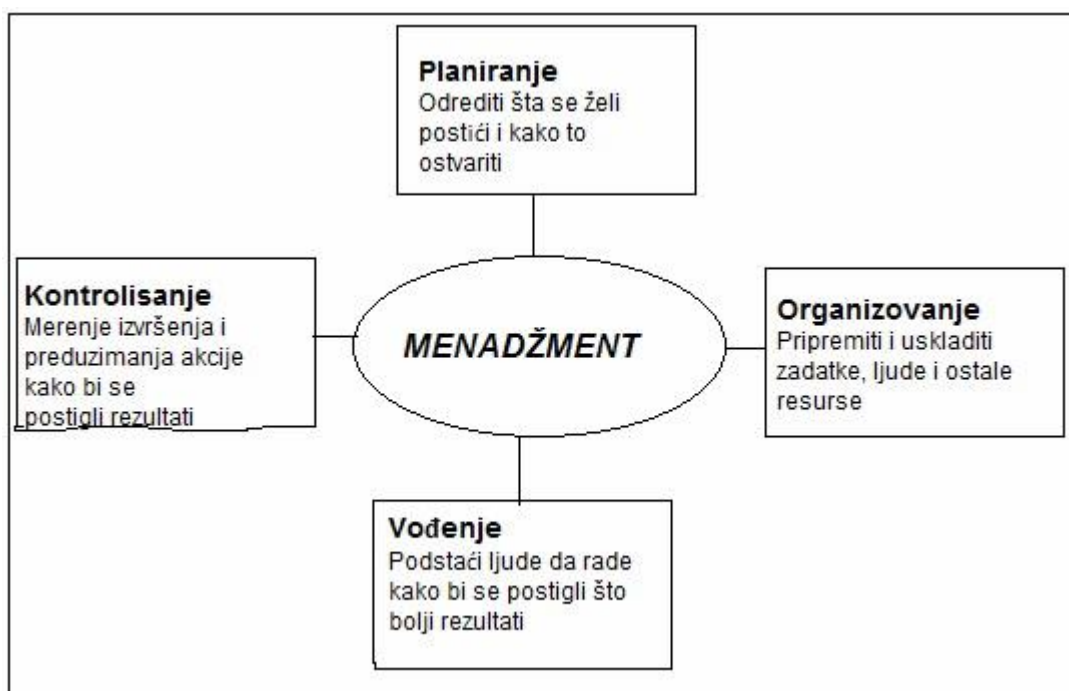

Схема 8. Четири функције менаџмента: планирање, организовање, вођење и контролисање

Планирање

Као функција менаџмента, планирање укључује избор мисије, циљева и акција за њихово остваривање. Планирањем се организација усмерава према будућности, односно врши избор будућих смерова акција између могућих алтернатива.

Организовање

Да би се планирани циљеви компаније остварили, потребно је одредити улоге које ће поједини делови или чланови организације обављати - што представља задатак функције организовања. Појам "улоге" означава да оне активности које појединац, група или тимови раде, имају своју одређену сврху и циљ.

Управљање људским ресурсима

Овој функцији менаџмента се у последње време придаје изузетан значај. Пошто је човек једини живи фактор организације, не постоји универзални образац у раду и односу са људима који би гарантовао успех компаније.

Задатак функције управљања људским потенцијалом у организацији односи се на: попуњавање и одржавање радних места у организационој структури, образовање, усавршавање и тренинг запослених.

Вођење

Вођење представља сталну функцију и "најважнији аспект" менаџмента.

Водити значи утицати на људе како би допринели успеху организације и групним циљевима. За разлику од вођења које је везано за менаџере, све остале функције менаџмента се професионално обављају, у одговарајућим организационим јединицама предузећа.

Као једна од функција менаџмента, вођење обухвата већи број активности усмерених на интеракцију између менаџера и сарадника. Вођење подразумева следбенике, односно праћење вође, а људи теже да прате и следе оне менаџере који им нуде алтернативе задовољавања њихових личних и колективних потреба, жеља и амбиција.

Суштина вођења је способност вође да утиче на људе (сараднике), како би они својим радом и акцијама допринели остваривању заједничких циљева. Вођење се бави међуљудским димензијама и аспектима менаџмента, па стога укључује мотивисање, стилове вођења и комуницирање.

Контролисање

Контролисање је мерење и управљање појединачних и групних активности, како би се послови и процеси одвијали према утврђеном плану. Контролисањем се упоређују остварени резултати са планираним и повезује, односно интегрише и заокружује целокупни процес менаџмента.

Као функција менаџмента, контрола представља надзор над пословним активностима предузећа, његових делова и носилаца свих функција. Процес контролисања упоређује остварене резултате са стандардима и задацима које је компанија поставила као своје циљеве у облику планова или других развојних докумената.

Значајан корак контроле је мерење остварених резултата у односу на планове, а следећи је отклањање одступања од постављених планова и стандарда. Иако планирање мора да претходи контролисању, планови се не остварују аутоматски, сами по себи. Менаџери се руководе плановима у коришћењу ресурса предузећа, како би се реализовали постављени циљеви.

Да би контрола била ефикасна, она мора бити благовремена. То се посебно односи на превентивну контролу, али исто тако и на текућу контролу. Трећа врста је накнадна или пост фестум контрола.

Савремени приступ контроли као менаџерској функцији полази од приступа TQM (Total Quality Management) tj. Комплетно управљања квалитетом. Ова врста контроле подразумева постојање и примену контролисања на сваком радном месту, организационим.

7.2.1. Настанак, развој и дефинисање менаџмента у спорту

Појам менаџмент има корен у латинској речи **manus** што значи рука, италијанској речи **maneggiare** у значењу обуке коња у мањежу, и француске речи **menage** у значењу бављење домаћинством. **Н. Тејлор** је у својим радовима користио менаџмент и менаџер у њиховом садашњем значењу. У САД се реч менаџмент не односи само на процес, већ и на људе који га обављају. Већ у првим декадама XX века менаџери се дефинишу као људи који немају власништво. Они изнајмљују своју стручност. Њих ангажују власници да обаве руководилачке активности у некој привредној делатности. Менаџмент је континуирани процес којим се покреће и усмерава пословна активност ради остварења сврхе пословања предузећа. Резултат процеса управљања је пословна одлука и њена реализација у пословној активности. Резултат пословне активности предузећа су одређени производи и услуге којима се подмирују потребе потрошача, привреде и друштва, што је основа за остварење добити. Управљањем се алоцирају извори на оне пословне активности (производе и услуге) за којима постоје уочене и идентификоване потребе и захтеви у привреди и друштву. Економски карактер менаџмента се огледа у подмирењу потреба потрошача, привреде и друштва у производима и услугама. Предузеће се оснива да би задовољило потребе потрошача, привреде и друштва које имају трајни карактер, из чега произилази и трајна активност управљања.

Менаџмент као процес је од посебног значаја јер укупан резултат укључује серије активности (предвиђање, планирање, организовање, контролу) и акције које се обављају заједно на континуирани начин. Менаџмент је процес обједињавања и усмеравања појединачних извора неопходних за обављање пословне активности. Неопходни, али неповезани извори се интегришу у укупан послован систем ради остварења циљева пословања. Улога менаџмента је да integriше, координира и усмерава активности подсистема и ставља их у рационални однос са средином у којој предузеће обавља своју пословну активност.

Менаџмент омогућава да се организација прилагођава и утиче на збивања у средини у којој обавља своју пословну активност. У знатном броју случајева организација није пословни систем који је искључиво под деловањем фактора средине у којој обавља своју пословну активност беспомоћно и углавном у пасивној позицији прилагођавања факторима средине. Оно је пословни систем који се управљањем прилагођава и активно утиче на збивања у средини. Организација управљањем настоји да минимализује негативно и оптимализује позитивно деловање појединих фактора којима се прилагођава и на које утиче.

Динамичност фактора средине у којој организација обавља своју пословну активност уноси динамичке елементе у концепт менаџмент процеса који је базично статичког карактера. Процес управљања се мора прилагођавати да би предузеће обезбедило опстанак, стабилност и раст. Управљање је начин да се успостави одговарајући баланс између растућих потреба и могућности да се ефикасно и ефективно подмири те потребе.

7.2.2. Значај и филозофија менаџмента у спорту

Несумњива вредност и највећи значај менаџмента јесте у томе што је он успешно револуционисао природу пословања у последњих стотину година. У врло оштрој и свеопштој конкурентској борби само менаџери, као професионални стручњаци, могу успешно да воде организацију ка задовољењу потреба и остварењу постављених циљева. У савременим словима пословања са врло израженом променљивом или чак турбулентном околином, менаџмент треба да зна како најбоље употребити расположиве ресурсе. Помоћу менаџмента могу се дефинисати и остварити постављени циљеви организације, уз правилно организовање и усмеравање активности свих чланова. Значај менаџмента манифестује се у потреби обезбеђења несметаног функционисања организације и спречавања расипања енергије и материјала. У условима техничко-технолошких промена када је потребно реализовати велике и значајне пројекте, без адекватно вођене организације тај посао се не

би могао ни замислити. А значај менаџмента је управо у потреби обезбеђивања ефикасног функционисања организације. Организације на једном месту сакупљају неопходна знања и ресурсе, а менаџмент их рационално употребљава и надзире. Зато је могуће реализовати врло сложена и скупа истраживања у различитим областима као нпр: у области медицинских наука, у области војних истраживања, биолошких истраживања, космичких истраживања итд (Ibid). Како се временом све више повећава број организација у свим сферама човековог живота и рада, аналогно томе расте и потреба за менаџментом. Колики је значај менаџмента говори и чињеница да у САД годишње престане са радом преко стотину хиљада фирми, а као разлог њиховог неуспеха најчешће се спомиње лоше вођење фирме, односно неадекватан и слаб менаџмент.

Проблем управљања радом више људи допринео је појави и афирмацији менаџмента као критичног фактора у остваривању виталности организације.

Стога се почетак менаџмента може везивати за настанак потребе за организацијом рада више људи. То значи да је управљање као активност, веома старо и датира још од настанка људске цивилизације. Све велике грађевине и споменици културе који су настајали широм света не би се могли ни замислити без адекватног управљања помоћу којег је једино било могуће извести тако импозантне радове какви су, рецимо, градња египатских пирамида.

Међутим, као пословно управљање, менаџмент се јавља и афирмише на преласку из XVIII у XIX век и то са појавом индустријске револуције, која је иницирала настанак првих индустријских предузећа. Карактеристике тога периода манифестују се кроз прерастање аграрног у индустријско друштво, потребом за усклађивањем рада великог броја радника, концентрисањем ресурса, максимизирања резултата рада и сл. Тада долази до концентрације и централизације капитала којим је било потребно управљати и, сходно томе, повећати потребе за менаџментом. Будући да је менаџмент у тесној вези са организацијом и људима који у њој обављају делатност, значај менаџмента је у њиховој снажној повезаности. Нова фаза у развоју менаџмента пратила је и развој предузећа које је требало све више система и структура, због чега се мењала и сама организација предузећа.

Веза између организације и менаџмента можда се најбоље види у библијском примеру егзодуса Израелаца из Египта око 1200 године пре нове ере, када је Мојсије, вероватно први у историји, запослио првог консултанта менаџмента (свога таста), да би му помогао у креирању организације изласка свог народа из Египта (Gordon, Mondy i Sharplin, 1990). Јер, како истиче Kotter (1990), менаџмент се бави савладавањем сложености. Људске потребе су велике, а природни ресурси за њихово задовољење су ограничени.

Потребе за храном, водом, становањем, дружењем, породицом, културним манифестацијама политика ком итд., Јесу нужда која је натерала људе да се Нова фаза у развоју менаџмента пратила је и развој предузећа које је требало све више система и структура, због чега се мењала и сама организација предузећа. Веза између организације и менаџмента можда се најбоље види у библијском примеру егзодуса Израелаца из Египта око 1200 године пре нове ере, када је Мојсије, вероватно први у историји, запослио првог консултанта менаџмента (свога таста), да би му помогао у креирању организације изласка свог народа из Египта (Гордон, Монди и Схарплин, 1990). Јер, како истиче Коттер (1990), менаџмент се бави савладавањем сложености. Људске потребе су велике, а природни ресурси за њихово задовољење су ограничени.

7.2.3. Дефинисање менаџмента спортског догађаја

Концепт менаџмента је врло комплексан и мултидисциплинаран и може се анализирати са различитих аспеката. Као сложен појам, он може имати различита значења, тако да приликом дефинисања увек постоји нека мањкавост, која настаје углавном због некомплетности и парцијалног приступа овој проблематици (Ibid). Постоје бројне дефиниције менаџмента, од којих ћемо навести само неке:

- Предвиђати, планирати, командовати, координирати и контролисати послове (Fayol, 1949).
- Способност да се ствари обаве преко људи (Parker Follett, 1984).
- Процес кроз који одабрана група људи усмерава све запослене у компанији - према заједничком задатом циљу (Massie i Douglas, 1973).
- Координација различитих ресурса у процесу планирања, организовања, усмеравања и контроле - усмерено према утврђеним заједничким циљевима (Koontz i O'Donel, 1972).
- Процес планирања, организовања, вођења и контроле напора свих чланова организације и коришћење свих организационих ресурса како би се остварили постављени организациони циљеви (Stoner, Freeman i Gilbert, 1995).
- Постизање организационих циљева на ефективан и ефикасан начин кроз планирање, организовање, вођење и контролу организационих ресурса (Daft, 1994).
- Процес усмеравања понашања других према извршењу одређеног задатка (Certo, 1989)
- Процес остваривања организационих циљева кроз обављање четири основне функције планирање, организовање, вођење и контролу (Bartol i Martin, 1996).
- Менаџмент је процес планирања, организовања, вођења и контроле активности свих запослених, који уз комбиновање са другим ресурсима омогућавају остваривање организационих циљева (Mosley, Pietri i Megginson, 1996),
- Механизам преко кога се повезују сви делови организације и усмеравају ка остваривању јединственог циља (Silver, 1981),
- Менаџмент није ништа друго него део старе приче о људској организацији , (Torrington i Johns, 1989),
- Континуирани процес којим се покреће и усмерава пословна активност ради остваривања сврхе пословања (Милисављевић и Тодоровић, 1995).

7.3. ОРГАНИЗАЦИЈА СПОРТСКОГ ДОГАЂАЈА

Организација спортског догађаја представља сложену тематику, која пре свега захтева добру организацију, веома сложену и добро организовану координацију у времену и простору. Сваки спортски догађај представља велики изазов, али и испит за организациони одбор.

Организација 5. Светског првенства у Фудокан каратеу представља прилику за популаризацију Фудокан каратеа у свету.

Основни циљеви светског првенства су: постизање врхунских резултата, популаризација спорта уопште, постизање максималног финансијског и материјалног ефекта путем пропаганде, развој спортске етике Fair Play, васпитно-образовни рад са навијачима и анимација и привлачење млађе популације у спорт.

7.3.1. Фазе у организацији спортског догађаја

Успешна организација спортског догађаја односи се на све фазе и етапе у реализацији почев од планирања и припреме, организације, извршења послова и задатака, контроле трошкова до самог завршетка манифестације. Контрола у целокупној организацији спортског догађаја има за циљ да изазове правовремену реакцију менаџмента на сваки уочени недостатак или евентуално одступање од планираног.

7.3.2. Планирање

Планирање као функција менаџмента, планирање укључује избор мисије, циљева и акција за њихово остваривање. Планирањем се организација усмерава према будућности, односно врши избор будућих смерова акција између могућих алтернатива. Иако се планирањем професионално баве одговарајуће службе у предузећу, оно је "неопходна и неизбежна одговорност свих менаџера" (Schermerhorn). Као полазна функција менаџмента, процес планирања се може посматрати на основу следећих фаза:

1. дефинисање циљева (на свим нивоима),
2. процена активних позиције у функционалном окружењу,
3. предвиђање будућих догађаја,
4. поступак израде планова,
5. имплементација планова и остваривање резултата пословања.

Планирање је повезано са осталим менаџерским функцијама, а посебно са функцијом контроле. Било какав покушај контроле без плана бесмислен је и нереалан. Прави план у пракси постоји тек када менаџмент донесе одлуку о улагањима и покретању људских или материјалних ресурса. Све дотле постоје само планска студија или пројекција, анализа или предлози решења.

7.3.3. Припрема

Успешна реализација спортских догађаја захтева добро планирање и организовање. Међутим, пре свега, потребно је донети одлуку о евентуалној организацији конкретне спортске манифестације. Потенцијални организатор би требало да утврди циљеве и мотиве који ће дати одговор на питање који су бенефити и користи од саме манифестације. Студија изводљивости има за циљ да потврди оправданост идеје да се организује спортски догађај, као и начине прибављања средстава и ангажовања неопходних ресурса за саму реализацију. На крају, најважнији предуслов за организацију спортског догађаја је добијање дозволе од референтне спортске институције (општински, градски, регионални, национални савези, међународне спортске федерације, олимпијски комитети, ресорно министарство ...). Дакле, анализа оправданости идеје за организовање конкретног спортског догађаја претходи формалном поступку подношења захтева или кандидатуре за добијање организације спортског такмичења.

7.3.4. Координација

Кључна питања која се постављају приликом доношења одлуке о организацији су: Који је циљ организовања? Како ће и где догађај бити организован? Која су неопходна средства? Када ће бити организован ... и бројна друга. Уколико на сва наведена питања добијемо позитиван одговор нужно је одредити следеће четири тачке:

1. оглашавано одлуке о одржавању догађаја
2. Јасна формулација природе догађаја и његових намера
3. Именовање главног одбора будућег догађаја
4. Именовање координатора.

Након одређивања ове четири тачке неопходно је утврдити циљеве и утврдити начине и етапе кроз које ће се стићи до жељених циљева. При том треба обратити пажњу на буџет буџета како не би дошло до његовог пробијања чиме се касније доводи у питање одржавање догађаја. Од кључног значаја су и временски рокови, тј. прецизни датуми до којих треба завршавати одређене етапе у организацији.

7.3.5. Реализација

Специфичност рада Организационог комитета подразумева три периода његовог деловања:

1. Период непосредне припреме спортског догађаја;
2. Период реализације спортског догађаја и
3. Период евалуације спортског догађаја.

Најдужи временски период се посвећује припреми догађаја од чега зависи квалитет и успешност саме програмске фазе.

Сама реализација спортског догађаја је период који је временски тачно дефинисан и зависи од саме структуре догађаја, карактеристика такмичарског програма, пратећих садржаја и других активности које су у функцији непосредног одвијања спортског садржаја целокупног догађаја.

7.3.6. Евалуација

Последња фаза јесте анализа и евалуација одржаног спортског догађаја у којој се врши вредновање целокупне активности обухваћених спортским догађајем кроз све његове периоде. У овој фази се изводи и коначна оцена о спортском догађају и закључци који могу бити добра подлога за наредна иста или слична такмичења

7.4. КРИЗНИ МЕНАЏМЕНТ И ОБАВЕЗЕ ОРГАНИЗАТОРА СПОРТСКОГ ДОГАЂАЈА

Са развојем науке и технологије људи су почели да увиђају потребу за објашњењем појма кризе и предузимањем мера контролисањем исте.

Након вишевековног олаког појмљења кризе и кризних ситуација, које су приписиване утицајима виших и Божјих сила у другој половини XX века, развија се комплексно научна дисциплина посвећена изучавању кризног менаџмента, његовог процеса, техника и алатима.

Кризни менаџмент је процес који се организује у циљу препознавања и одређивања реакција према потенцијалним несигурностима.

Прва употреба "кризни менаџмент" везана је за политику.

Амерички председник Кенеди је уобичавао да користи овај израз за време Кубанске кризе 1962 године, описујући озбиљну, ванредну ситуацију.

Једна од дефиниција кризног менаџмента гласи:

" Кризни менаџмент је наука, која има за циљ да унапреди, предвиди и заштити човека од могућих опасности, а ако се оне десе, да успешно организује правилно руковођење ресурсима како би извршили брзу санацију, као и да обезбеди механизме да се оне не понове "

Обавезе организатора спортског догађаја, у сарадњи са министарством надлежним за унутрашње послове (у даљем тексту: Министарство), дужан је да осигура безбедно одржавање спортског догађаја и да предузме мере којима се предупредује и онемогућава избијање насиља и недоличног понашања гледалаца. Организатор спортског догађаја врши контролу над спровођењем мера утврђених овим законом.

7.5. СТУДИЈА СЛУЧАЈА - МЕНАџМЕНТ 5. СВЕТСКОГ ПРВЕНСТВА У ФУДОКАН КАРАТЕУ

7.5.1. Теоријски оквир рада

Подразумева стручну анализу **5. СВЕТСКОГ КАРАТЕ ПРВЕНСТВА У ФУДОКАН СТИЛУ**, теоретске основе система такмичења, методике тренинга такмичара који су учествовали на светском првенству.

Теоријске основе стратегије борења са посебним нагласком на технике напада и одбране. **СВЕТСКА ФУДОКАН- ШОТОКАН КАРАТЕ ОРГАНИЗАЦИЈА (W.T.F.K.F.)** има за циљ да у сарадњи са клубовима идентификује надарене и талентоване спортисте и посвети им посебну пажњу. Сваке године кроз систем такмичења, **W.T.F.K.F.** у сарадњи са инструкторима, тренерима и селекторима прати учешће такмичара и врши анализу постигнутих резултата ради подизања квалитета и усаглашавањем са међународним такмичењима.

Светска Фудокан карате организација посебну пажњу има према деци школског и предшколског узраста, веома образовани тренери и инструктори раде са њима и припремају их за напредне студенте који ће узети учешће на такмичењима широм света.

5-то СВЕТСКО ФУДОКАН КАРАТЕ ПРВЕНСТВО (W.T.F.K.F.)

Такмичење ће се одржати по правилима (W.T.F.K.F.) али под сталном лупом Техничког комитета. Контрола првенства ће бити под надлежношћу (W.T.F.K.F.)

Конгреса. **W.T.F.K.F.** Конгрес ће имати највише овлашћење да доноси и одобри потребне одлуке. Земља домаћин ће одредити Извршни одбор који ће се побринути за све административне послове везане за одржавање првенства и објавити извештај Конгресу на њој. Конгрес ће усвојити извештај Извршног одбора инклузивног програма, припреме пре првенства и након шампионата.

Организовање **W.T.F.K.F.** првенства, земља домаћин ће бити одговорна за евентуалне пропусте током такмичења и евентуалне финансијске губитке који су настали током такмичења. Само такмичари те земље могу представљати своју земљу на поменутом такмичењу.

Суспензија и протеривање

Све одлуке да обустави или протера земље чланице или регион са такмичења, биће у надлежности Конгреса. У оквиру одредби Статута Фудокан Федерације, Управни одбор ће бити овлашћен да привремено обустави или протера земљу или регион подлежући ратификацији ове акције од стране Конгреса.

Жалбе на предузете мере на основу члана статута биће достављене Конгресу, где ће прекршајно тело дати могућност личног саслушања пред Конгресом, или подкомитетом којег буде именовао.

7.5.2. Организациона структура првенства

Непосредно пред светско првенство одржан је **Конгрес** где су бирани и изабрани нови чланови **W.T.F.K.F.** који ће водити организацију ка њеној будућности.

СКУПШТИНСКЕ КОМИСИЈЕ, ОДБОРИ, САВЕТИ		
Одбор за спортску медицину	Судијска комисија	Тренерска комисија
Dr Dragan PAVLOVIĆ (Nemač.)	Dr Vladimir JORGA (Srbija)	Ferenc NANAI (Magarska)

George SCHLAUDER (SAD)	George SCHLAUDER (SAD)	Dušan ŠOPČIĆ (SAD)
Dr Evgenie KULBANSKI (Rus.F.)	Thomas KURTS (Nemačka)	Miodrag ZARIĆ (Australija)
Dr Daniel DENISOV (Rus. Fed.)	Banu KOSAR (Turska)	Zoran JAKOVLJEVIĆ (Srbija)
Dr Maria GOZDOG (Mađarska)	Melek KOSAR (Turska)	Salih GRBIĆ (BiH)
Dr Ivet FORRGACH (Mađarska)	Anastasia PETROV (Rus. Feder.)	Anton KONDRATIN (Rus. Fed.)
Dr Sandra GRIFONE (Švajcars.)	Sergej MIRUTENKO (Belorusija)	Nazim NAZIMOV (Belorusija)
Dr Dragana NOVAKOVIĆ(Srb.)	Aljoša NEDEV (Makedonija)	Vojo KRALJEVIĆ (Švedska)
Dr Jasmina BAAKLINI (Sirija)	Zorislav KRKO (Kanada)	Rytis BUBLEVICIUS (Litvanija)
Dr Andrey ZAHAROV (Rus. Fed.)	Predrag BAJIĆ (SAD)	Murat BAJRAMI (SAD)
Dr Dario JEVTOVIĆ (Srbija)	Berisha RAMADAN(Vel. Britan.)	Zorislav KRKO (Kanada)
Dr Naveen KUMAR (Indija)	Savvas VASILIOU (Kipar)	Bambang SADIRMAN (Indonez.)
Dr Zaza OKUJAVA (Izrael)	Slobodan MILIĆEVIĆ (Srbija)	Marcus POWILL (Nemačka)
Nebojša TRAJKOVIĆ (Australija)	Oleg ALEXIN (Rus. Feder.)	Jitesh KUMAR (Indija)
	Vladimir SUHAJEV(Rus.Feder.)	Maltam Košar JAGZALT (Turs.)
	Balaš PUDNER (Mađarska)	Aleksandar ŠUHIN(Rus. Feder.)
ТЕХНИЧКА КОМИСИЈА	КОМИСИЈА ЗА ПОЧАСНА ЗВАЊА	КОМИСИЈА ЗА ЕТИЧКА ПИТАЊА
Shojiro SUGIYAMA (SAD)	Shojiro SUGIYAMA (SAD)	Steven NAKADA (Japan)
Dr Ilija JORGA (Srbija)	Dr Ilija JORGA (Srbija)	Vasil SAVRANSKI (Rus. Feder.)
Rachmy SOEBAJO (Češ. Rep.)	Steven NAKADA (Japan)	Dr Ilija JORGA (Srbija)
Madju D. HUTAPEA (Indonezija)	Sreten DRAGOVIĆ (Japan)	Sergej MIRUTENKO (Belorusija)
Savvas MATRAPAS (Grčka)	Hakki KOSAR (Turska)	
Thomas CASALE (SAD)	Rachmy SOEBAJO (Češka Rep.)	
Karen AVETYSIAN (Jermenija)	Venceslav NEDEV (Makedonija)	
Igor LABASHEV	Victor USOLCEV (Rus. Federac.)	
Roxana KRUBER (Rumunija)		
Karl Hans KONING (Nemačka)		
Jurij KAVALENKO (Ukrajina)		
Savvas VASILIOU (Kipar)		
Florin PRICOB (Rumunija)		
Sergej MIRUTENKO (Belorusija)		
Комисија за инспекцију и надзор	Комисија за маркетинг,	Издавачки савет

	медије и односе са јавношћу	
Nicolae MARANDICI (Rumunija)	Igor KLINKOV (Ruska Federac.)	Dr Ilija JORGA (Srbija)
Ljubomir ANTONOV (Danska)	Dragiša TOŠOVIĆ (Švedska)	Jiri PURS (Češka Republika)
Savvas VASILIOU (Kipar)	Jiri PURS (Češka Republika)	Adam SOEBAJO (Češ. Republ.)
Bejar FAZLIU (SAD)	Andrey ZAHAROV (Rus.Feder.)	Mike APAN (SAD)
	Aleksander MALCEV (Rus. Fed.)	Sergej MIRUTENKO (Belorusija)
	Oleg ALEXIN (Rus.Feder.)	Igor KLINKOV (Rus.Feder.)
	Petr SUJA (Češka Republika)	Roxana KRUBER (Rumunija)
	Dr Petr TUMA (Češka Rep.)	Venceslav NEDEV (Makedonija)
	Rajesh SINGH (Indija)	Diana REZNICKOVA (Češ. Rep.)
	Akshat SINHA (Indija)	Hana SOEBAJO (Češka Rep.)
	DEDUNUPITIYA (Sri Lanka)	Rajeev SINHA (Indija)
	Marija ELEKEŠ (Mađarska)	Aleksandar SIMIĆ (Srbija)
		Marta STUPARU (Rumunija)
		Rosaria FIORENTINO (Italija)
ИЗВРШНИ ОДБОР		
Чланови Извршног одбора	Дисциплински суд	Арбитражни суд
Vasil SAVRANSKI (Rus. Feder.)	Jans RAINER (Nemačka)	Purushottam S. TRIPATHY (Ind)
Madju D. HUTAPEA (Indonezija)	Dimitry MUKOVIN (Rus. Feder.)	Laurence DOMBRO (Canada)
Miodrag ZARIĆ (Australija)	Hari WIDODO (Indonezija)	*****
Edvard V. OJEDA (Kolumbija)	Дисциплински тужилац	Sekretara će imenovati IO.
George SCHLAUDER (SAD)	Živko BRAJIĆ (Švedska)	
****Predstavnik iz Afrike nije kooptiran.		
Чланови Надзорног одбора	Одбор за правна питања	Комисија за испит.одговор
Dragiša TOŠOVIĆ	Dragan ILIĆ (Srbija)	Dragan ILIĆ (Srbija)
Nicolae MARANDICI		

СКУПШТИНА - КОНГРЕС		
ПРЕДСЕДНИК ФЕДЕРАЦИЈЕ	ПОЧАСНИ ПРЕДСЕДНИК	ПРЕДСЕДНИШТВО ФЕДЕРАЦИЈЕ
Rajeev SINHA (Indija)	Dr Ilija JORGA Sensei (Srbija)	Rajeev SINHA (Indija)
		Dr Ilija JORGA (Srbija)
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР	ИЗВРШНИ СЕКРЕТАР	СЕКРЕТАРИЈАТ
Mike APAN (SAD)	Aleksandar SIMIĆ (Srbija)	Mike APAN (SAD)
		Aleksandar SIMIĆ (Srbija)

КАНЦЕЛАРИЈА ПРЕДСЕДНИШТВА (саветници и стручни асистенти)	МЕЂУНАРОДНА КАНЦЕЛАРИЈА СЕКРЕТАРИЈАТА (саветници, стручни асистенти и други експерти)
Dr Zurab MERABISHVILI (Gruzija)	Mike APAN (SAD)
Sreten DRAGOJEVIĆ (Japan/Srbija)	Diana REZNICKOVA (Češka Republika)
Dragan ILIĆ (Srbija)	Hana SOEBAJOVA (Češka Republika)
Rosaria ROMANO (Italija)	Anton EMELIN (Ruska Federacija)
Prof. Otsuka KENJI (Japan)	Andrej ČIPURENKO (Ukrajina)
Sterian TULLUCHEANU (SAD)	Karen AVETYSIAN (Jermenija)
Venceslav NEDEV (Makedonija)	
Nebojša TRAJKOVIĆ (Australija)	
Hodjaev HALGENDI (Turkmenistan)	

Председник Извршног одбора	Потпредседници ИО	Чланови Извршног одбора
Dr Ilija JORGA (Srbija)	Hakki KOSAR (Turska)	Vasil SAVRANSKI (Rus. Feder.)
	Romano FIORENTINO (Italija)	Madju D. HUTAPEA (Indonezija)
		Miodrag ZARIĆ (Australija)
		Edvard V.OJEDA (Kolumbija)
		George SCHLAUDER (SAD)
Извршни одбор	Одбор за хитна питања	Надзорни одбор

Dr Ilija JORGA (Srbija)	Dr Ilija JORGA (Srbija)	Dragiša TOŠOVIĆ
Hakki KOSAR (Turska)	Hakki KOSAR (Turska)	Nicolae MARANDICI
Romano FIORENTINO(Italija)	Romano FIORENTINO (Italija)	
Vasil SAVRANSKI(Rus.Feder.)		
Madju D. HUTAPEA (Indonezija)		
Miodrag ZARIĆ (Australija)		
Edvard V. OJEDA (Kolumbija)		
George SCHLAUDER (SAD)		

За новог председника **W.T.F.K.F.** изабран је гдин **Rajeev SINHA (Indija)**
Проф. др **Ilija JORGA** је почасни **Председник Фудокан федерације**.
На преосталим позицијама **W.T.F.K.F.** су:

ПРЕДСЕДНИК ФЕДЕРАЦИЈЕ - Rajeev SINHA (Indija)
ПОЧАСНИ ПРЕДСЕДНИК - Dr Ilija JORGA Sensei (Srbija)
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР - Mike APAN (SAD)
ИЗВРШНИ СЕКРЕТАР - Aleksandar SIMIĆ (Srbija)
И друге функције које су наведене у горњој табели.

Слика 16. Session of the First Congress of WFF in Prague in 2013 during the World Championships(2013)
Седница Првог конгреса ВФФ у Прагу 2013. током Светског првенства (2013)

Организациона структура такмичења

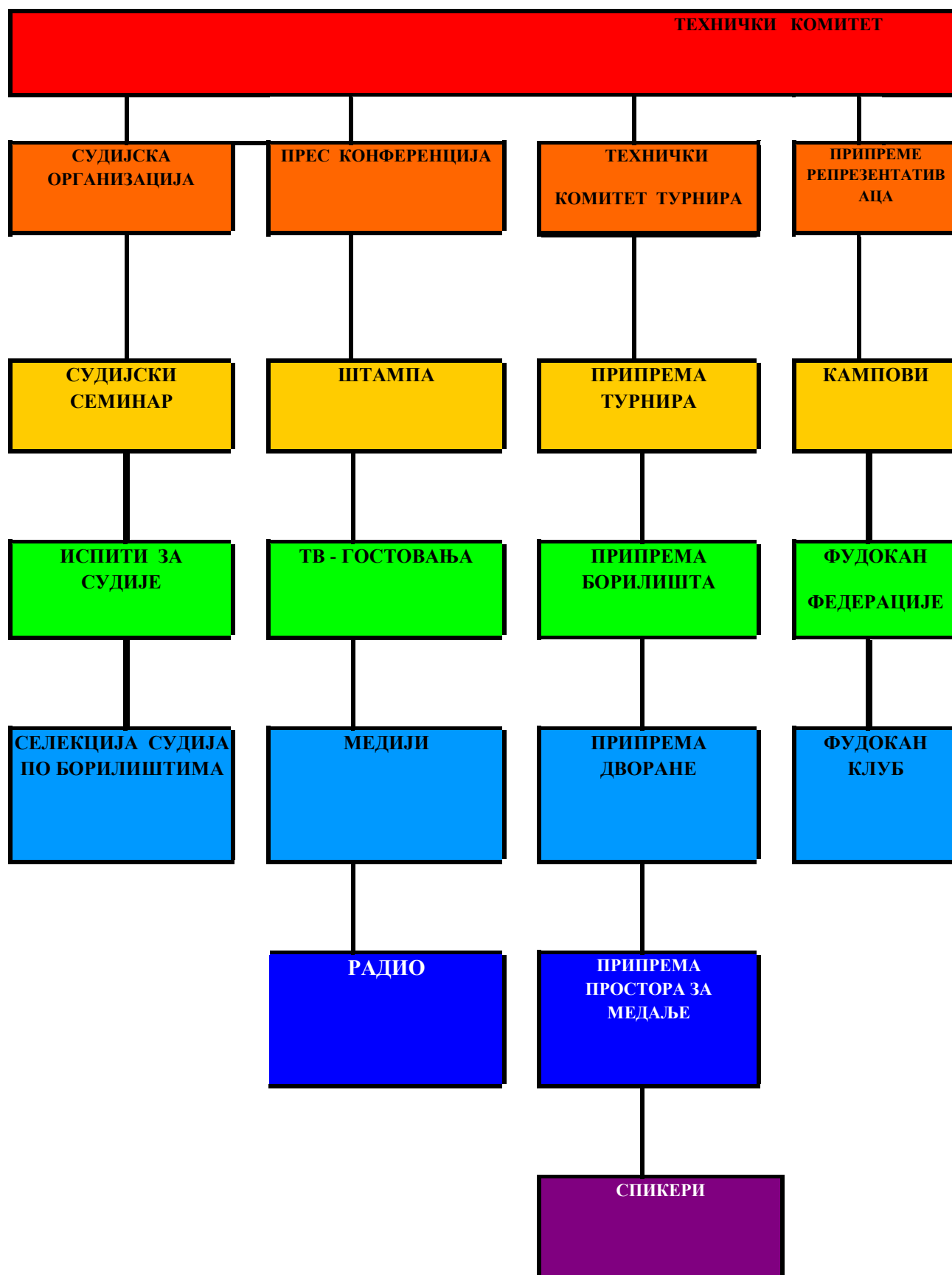

Схема 9. Организације 5.светског првенства у Фудокан каратеу

7.6. ПРОГРАМ - ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРВЕНСТВА

5th WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP Seniors, Youths, Juniors, Cadets, Children

Prague, Czech Republic November 28.-29.30.- December 1, 2013

WFF

WORLD FUDOKAN FEDERATION

To: Fudokan Karate National Federation

Prague, March 11, 2013

INVITATION

to the

5th WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP
Seniors, Youths, Juniors, Cadets, Children

PRAGUE – CZECH REPUBLIC - November 28.-29.-30.-December 1., 2013

Dear friends,

The **WORLD FUDOKAN FEDERATION** and the **CZECH TRADITIONAL FUDOKAN KARATE FEDERATION** have the great honour and pleasure to invite you to the **WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIPS for SENIORS, YOUTHS, JUNIORS, CADETS, CHILDREN.**

With the great pleasure we will welcome here your athletes, coaches, referees and official representatives of your National Federation. We are looking forward to your participation.

Univ.Prof.Ilija Jorga MD.,PhD

Mr.Rajeev Sinha

Dipl.Eng.Rachmy Soebajo

Soke 10 DAN

7 Dan

7 Dan

Founder of Fudokan

President of WFF

Tournament Organizing Committee

Founder of WFF

Chairman

5th WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP

5th WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP
Seniors, Youths, Juniors, Cadets, Children Prague, Czech Republic November 28.-29.30.-
December 1, 2013

OFFICIAL INFORMATION GENERAL OUTLINE

Title

Hosted by Czech Traditional Fudokan Karate Federation

Sanctioned by World Fudokan Federation

Place Sport Hall, TJ Sokol Královské Vinohrady, Polská 2400/1, Praha 2 - Vinohrady

Date 28.-29.-30. November – 1. December 2013

SCHEDULE & PROGRAM

PROGRAM for JUDGES: 27.- 28. November 2013

Arrival- Accommodation: Top Hotel Praha, Blažimská 1781/4, 149 00 Praha 4 - Chodov

The JUDGE COURSE WILL BE LEADED BY:

Sensei Vladimir JORGA 9 DAN

Sensei Dan STUPARU 8 DAN

ATTENTION!

1. ATTENDING THE JUDGE COURSE IS MANDATORY FOR ALL JUDGES!
2. THE JUDGES WHICH WILL NOT ATTEND THE SPECIAL JUDGE COURSE HELD BEFORE THE CHAMPIONSHIPS, WILL NOT BE ALLOWED TO JUDGE AT COMPETITIONS.

27 th November 2013 – Wednesday	Judge Course: 5:00 p.m.- 8:00 p.m.	
28 th November 2013 – Thursday	Judge Course: 10:00 a.m.- 1:00 p.m.	
	EXAMS:	3:00 p.m.- 5:00 p.m.

PROGRAM for ATHLETES:

28th November 2013 – Thursday

Arrival of Teams to: Top Hotel Praha, Blažimská 1781/4, 149 00 Praha 4 – Chodov
9:00 a.m. - 3:00 p.m. Registration

Office of the European Championship

Top Hotel Praha, Blažimská 1781/4, 149 00 Praha 4 - Chodov

3:00 p.m. - 5:00 p.m. LATE REGISTRATION – the voucher price rises 100%

– the participation fee rises 50%

5:00 p.m. Registration Closed

5th WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP

Seniors, Youths, Juniors, Cadets, Children

Prague, Czech Republic November 28.-29.30.- December 1, 2013

28th November 2013 – Thursday

Fudokan Karate-do Seminar (mandatory for all the athletes)

Soke Prof. Dr. Ilija Jorga 10 DAN

5:00 p.m. – 6:30 p.m.

29th November 2013 – Friday

Opening Ceremony

9:00 a.m.

9:00 a.m.- 10:00 p.m.

Fudokan Karate-do Seminar (mandatory for all the athletes)

Soke Prof. Dr. Ilija Jorga 10 DAN

Eliminations, semifinals

Closing Ceremony

WTFSKF Meeting

30th November 2013 – Saturday

Opening Ceremony

9:00 a.m.

Eliminations, semifinals, Finals for children, cadets, juniors

1st December 2013 – Sunday

Opening Ceremony

9:00 a.m.

Eliminations, semifinals

4:00 p.m.

OFFICIAL OPENING CEREMONY

Finals for seniors

Closing Ceremony

2th December 2013 – Monday

Departure

PARTICIPANTS:

Athletes officially selected by the WFF- National Federation Members of each country according to the following requirements:

1. Each country shall be represented by one official team.
2. Each athlete must be a citizen of the represented country.
3. Each athlete must know, thoroughly understand and be able to compete under the WFF- Competition Rules.
4. Each athlete must be free of any psychical or mental handicap so as not to cause difficulties in the competition under the WFF Rules.
5. All competitors must have International Insurance stipulated by their National Federation.
6. All competitors must have Medical Release.

All National Federation participants must be WFF Member for 2013.

Participation in the European Fudokan karate Championships conditioned by the payment of all membership fees to WFF (affiliation – for the new members, annual membership fee for 2013). All athletes who want to enter the EUROPEAN FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP competitions MUST have a Fudokan BUDOPASS with the Annual Visa – 2013. All athletes for all kumite categories must have the proper protector according to the official WTFSKF Competition Rules.

5th WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP**CHILDREN****Prague, Czech Republic November 28.-29.30.- December 1, 2013****COMPETITION CATEGORIES – Children**

<u>A. CHILDREN AGE 6-7 YEARS (BORN IN 2007-2006)</u>			
Individual Kata Girls	8 athletes/Country	Team Kata Girls	2 teams/Country
Individual Kata Boys	8 athletes/Country	Team Kata Boys	2 teams/Country
Ind. Kihon Girls	8 athletes/Country	Enbu Girl-Boy	2 teams/Country
Ind. Kihon Boys	8 athletes/Country	Enbu Boy-Boy	2 teams/Country
Ind. Kihon-Ippon-Kumite Girls	8 athletes/Country		
Ind. Kihon-Ippon-Kumite Boys	8 athletes/Country		

<u>B. CHILDREN AGE 8-9 YEARS (BORN IN 2005-2004)</u>			
Individual Kata Girls	8 athletes/Country	Team Kata Girls	2 team/Country
Individual Kata Boys	8 athletes/Country	Team Kata Boys	2 team/Country
Ind. Kihon Girls	8 athletes/Country	Enbu Girl-Boy	2 team/Country
Ind. Kihon Boys	8 athletes/Country	Enbu Boy-Boy	2 team/Country
Ind. Kihon-Ippon-Kumite Girls	8 athletes/Country		
Ind. Kihon-Ippon-Kumite Boys	8 athletes/Country		

<u>C. CHILDREN AGE 10-11 YEARS (BORN IN 2003-2002)</u>			
Individual Kata Girls	8 athletes/Country	Team Kata Girls	2 team/Country
Individual Kata Boys	8 athletes/Country	Team Kata Boys	2 team/Country
Ind. Kihon Girls	8 athletes/Country	Enbu Girl-Boy	2 team/Country
Ind. Kihon Boys	8 athletes/Country	Enbu Boy-Boy	2 team/Country
Ind. Jiyu-Ippon-Kumite Girls	8 athletes/Country		
Ind. Jiyu-Ippon-Kumite Boys	8 athletes/Country		

D. CHILDREN AGE 12-13 YEARS (BORN IN 2001-2000)			
Individual Kata Girls	8 athletes/Country	Team Kata Girls	2 team/Country
Individual Kata Boys	8 athletes/Country	Team Kata Boys	2 team/Country
Ind. Jiyu-Ippon-Kumite Girls	8 athletes/Country	Enbu Girl-Boy	2 team/Country
Ind. Jiyu Ippon Kumite Boys	8 athletes/Country	Enbu Boy-Boy	2 team/Country
Ind. Ko-Go-Kumite Girls	8 athletes/Country	Team Ko-Go-Kumite Girls	2 team/Country
Ind. Ko-Go-Kumite Boys	8 athletes/Country	Team Ko-Go-Kumite Boys	2 team/Country

SYSTEM OF CONTEST:

KATA Groups: A, B, C, D (Children) eliminations/semifinal/ final FLAG SYSTEM.	
TYPE OF KATA (<i>individual and team</i>):	
Group A	<i>elimination/ semifinal/ final</i> Heian 1-2-3-4-5
Group B	<i>elimination/ semifinal/ fina</i> Heian 1-2-3-4-5, Heian Oi-Kumi, Bassai-Dai
Group C	<i>elimination/ semifinal/ final</i> Heian 1-2-3-4-5, Heian Oi-Kumi, Bassai-Dai, Kanku-Dai
Group D	<i>elimination/ semifinal/</i> Heian 1-2-3-4-5, Heian Oi-Kumi, Bassai-Dai, Kanku-Dai, Jion
	<i>final – Tokui Kata (fudokan or other)</i>

TEAM KATA Each team will be composed of 3 contestants (1 athlete can be from the younger group).

APPLICATION of KATA Only children group D must demonstrate Kata Application (Bunkai).

5th WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP

CHILDREN

Prague, Czech Republic November 28.-29.30.- December 1, 2013

KIHON Group A, B, C

1. Oi-Tsuki-Jodan	- 4 x forward	last time ki-ai
2. Gedan-Barai/Gyaku-Tsuki	- 4 x backward	last time ki-ai
3. Gyaku-Tsuki	- 4 x forward	last time ki-ai
4. Age-Uke/Gyaku-Tsuki	- 4 x backward	last time ki-ai
5. Mae-Geri-Chudan	- 4 x forward	last time ki-ai
6. Uchi-Uke/Gyaku-Tsuki	- 4 x backward	last time ki-ai

Kihon-Ippon-KUMITE Group A, B

Tori - attacks:

1. Kizami-Tsuki-Jodan
2. Oi-Tsuki-Jodan
3. Mae-Geri-Chudan Starting position: Hidari-Zenkutsu-Dachi Gedan-Barai

In final matches only - plus renzoku-kogeki-waza:

4. Mawashi-Geri-Jodan

Uke - defence:

ONLY Uke-waza, counterattack: Gyaku-Tsuki-Chudan. Starting position: Yoy-Dachi (Hachiji-Dachi).

Jiyu-Ippon-KUMITE Group C, D

Tori - attacks:

1. Kizami-Tsuki-Jodan
2. Oi-Tsuki-Jodan
3. Gyaku-Tsuki-Chudan
4. Mae-Geri-Chudan
5. Mawashi-Geri-Jodan

Only one side of the body. Starting position: Hidari Kamae-Te.

In final matches only - plus renzoku-kogeki-waza:

6. Kizami-Tsuki-Jodan / Mawashi-Geri-Jodan / Uraken-Uchi-Jodan / Gyaku-Tsuki-Chudan

Uke - defence:

Only Uke-waza, counterattack: Gyaku-Tsuki-Chudan.

Starting position: Hidari Kamae-Te

ATTENTION!

AN ATHLETE CAN PARTICIPATE AT INDIVIDUAL CATEGORIES ONLY AT HIS AGE CATEGORY. IF HE PARTICIPATES AT TEAM CATEGORY FOR A HIGHER AGE GROUP, HE CANNOT PARTICIPATE AT THE SAME TEAM CATEGORY IN HIS AGE GROUP

5th WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP

SENIORS, YOUTHS, JUNIORS, CADETS

Prague, Czech Republic November 28.-29.30.- December 1, 2013

COMPETITION CATEGORIES–Cadets, Juniors, Youths, Seniors

CADETS AGE 14-15 YEARS (BORN IN 1999-1998)

Individual Kata Women	4 athletes/Country	Team Kata Women	1 team/Country
Individual Kata Men	4 athletes/Country	Team Kata Men	1 team/Country
Fuku-Go Woman (Kogo Kumite)	4 athletes/Country	Enbu Woman/Man	1 team/Country
Fuku-Go Men (Kogo Kumite)	4 athletes/Country	Enbu Man/Man	1 team/Country
Ind. Kogo Kumite Women	4 athletes/Country	Kogo Kumite Team Wom.n	1 team/Country
Ind. Kogo Kumite Men	4 athletes/Country	Kogo Kumite Team Men	1 team/Country

JUNIORS AGE 16-18 YEARS (BORN IN 1997-1996-1995)

Individual Kata Women	4 athletes/Country	Team Kata Women	1 team/Country
Individual Kata Men	4 athletes/Country	Team Kata Men	1 team/Country
Fuku-Go Woman (Kogo Kumite)	4 athletes/Country	Enbu Woman/Man	1 team/Country
Fuku-Go Men (Kogo Kumite)	4 athletes/Country	Enbu Man/Man	1 team/Country
Ind. Kogo Kumite Women	4 athletes/Country	Kogo Kumite Team Women	1 team/Country
Ind. Kogo Kumite Men	4 athletes/Country	Kogo Kumite Team Men	1 team/Country
Ind. Kumite Women(Shobu Ippon)	4 athletes/Country	Kumite Team Men	1 team/Country
Ind. Kumite Men(Shobu Ippon)	4 athletes/Country	(Classical Shobu Ippon)	

YOUTHS AGE 19-21 YEARS (BORN IN 1994-1993-1992)

Individual Kata Women	4 athletes/Country	Team Kata Women	1 team/Country
Individual Kata Men	4 athletes/Country	Team Kata Men	1 team/Country
Fuku-Go Woman (Shobu Ippon)	4 athletes/Country	Enbu Woman/Man	1 team/Country
Ind. Fuku-Go Men(Shobu Ippon)	4 athletes/Country	Enbu Man/Man	1 team/Country
Ind. Kumite Women(Shobu Ippon)	4 athletes/Country	Kogo Kumite Team Women	1 team/Country
Ind. Kumite Men(Shobu Ippon)	4 athletes/Country	Kumite Team Men	1 team/Country
		(Classical Shobu Ippon)	

SENIORS OVER 21 YEARS

Individual Kata Women	4 athletes/Country	Team Kata Women	1 team/Country
Individual Kata Men	4 athletes/Country	Team Kata Men	1 team/Country
Fuku-Go Woman (Shobu Ippon)	4 athletes/Country	Enbu Woman/Man	1 team/Country
Ind. Fuku-Go Men(Shobu Ippon)	4 athletes/Country	Enbu Man/Man	1 team/Country
Ind. Kumite Women(Shobu Ippon)	4 athletes/Country	Kogo Kumite Team Women	1 team/Country
Ind. Kumite Men(Shobu Ippon)	4 athletes/Country	Kumite Team Men	1 team/Country
		(Classical Shobu Ippon)	

ATTENTION!

1. AN ATHLETE CAN PARTICIPATE AT INDIVIDUAL CATEGORIES ONLY AT HIS AGE CATEGORY. IF HE PARTICIPATES AT TEAM CATEGORY FOR A HIGHER AGE GROUP, HE CANNOT PARTICIPATE AT THE SAME TEAM CATEGORY IN HIS AGE GROUP

Example:

One junior athlete can participate at individual categories only for juniors. He can participate in team kata for youth. In this case he cannot be part of juniors team kata.

2.The KUMITE event of FUKU-GO has the SAME RULES for each category as in INDIVIDUAL TRADITIONAL KUMITE.

5th WORLD FUDOKAN KARATE CHAMPIONSHIP

Seniors, Youths, Juniors, Cadets, Children

Prague, Czech Republic November 28.-29.30.- December 1, 2013

ENTRY PROCEDURE

A. The following documents must be sent to the Championships Organizing Committee

by **September 10, 2013** at the latest: 1. Completed entry application form (hotel and categories).
2. Completed "Medical Release" form for each competitor.

B. Entry fee – payment at the Championship Office by November **28, 2013** - **by cash.**

(Entry registration deadline – 3 p.m.)

Please consider to be warned, that the deadline for your registration is 3 p.m. on November 28, 2013.

Every team which will register after 3 p.m. will pay the participation fee increased by 50% or will not compete

PARTICIPATION FEES

EUR 25 for person, for category

(Cadets, Juniors, Youth, Seniors)

EUR 40 for En-bu

EUR 50 for Kata team

EUR 50 for Kumite team

PARTICIPATION FEES

EUR 15 for person, for category

(Children A, B, C, D)

EUR 20 for En-bu team

EUR 30 for Kata team

PARTICIPATION FEES

for Dr. ILIJA JORGA's Seminar

EU 10 per person - **SPECIAL PRICE**

PARTICIPATION FEES for:

JUDGES/COACH COURSE

35 EUR / Person

JUDGES EXAMS (CATEGORY A, B, C,) KATA / EN-BU

25 EUR / Person

JUDGES EXAMS (CATEGORY A, B, C,) KUMITE / FUKUGO 25 EUR / Person

For each Category

C. Hotel reservation form by September 10, 2013 at the latest.

If you are late with sending your hotel reservation, the prices will rise and you will also pay a 30 Euro voucher for each person instead of 15 Euro of the regular price.

7. Each National Federation must grant each register participant or visitor as for their own insurance (minimum 10.000 EUR). The local organizers are not responsible for participants risk if participants are not insured; Personal belongings are always under responsibility of the owner.

8. Each participating Nation is required to bring its national anthem (on CD) and flags 1,5 m x 2m.

F.DRAWING: All Coaches should attend the drawing and verify that names and categories of their athletes are correctly placed. It is strongly recommended for the coaches to attend the drawing till the end of the session and verify that their athletes participation is correctly selected.

D.We strongly recommend each country to bring **2 judges**.

If you have any questions, please contact:

CZECH TRADITIONAL FUDOKAN KARATE FEDERATION

**PAKOMĚŘICKÁ 28, 18200 PRAGUE 8, CZECH REPUBLIC, www.fudokan.cz,
fudokan@volny.cz PHONE/FAX: ++420 2 868 403 29, MOBILE:
++420 608 703 235**

We wish you a very pleasant staying and we are looking forward to welcoming you soon at the World Fudokan Karate Championship 2013 in Prague.

Univ.Prof.Ilija Jorga MD.,PhD.

Soke 10 DAN

Founder of Fudokan

Founder of WFF

Yours sincerely,

Mr.Rajeev Sinha

7 Dan

President of WFF

Dipl.Eng.Rachmy Soebajo

7 Dan

Tournament Organizing Committee
Chairman

СВЕТСКИ КАРАТЕ КУП ЗА ДЕЦУ

Појединачна такмичења:

На Светском КУП-у за децу, свака организација која испуњава услове, укључујући и резервне чланове, има право да делегира највише осам (8) такмичара по категорији у индивидуалној дисциплини. Такмичари на Светском КУП-у такмичиће се у пет (5) појединачних дисциплина.

Екипно такмичење:

На Светском КУП-у за децу, само два (2) тима из једне државе могу да учествују на такмичењу. Ако је више од два тима из исте организације, земље учеснице треба да се договоре о саставу националних тимова, а ако нису у стању да се договоре **W.T.F.K.F.** технички комитет ће надгледати процес селекције за тај тим. Такмичари на Светском КУП-у такмичиће се у четири (4) тимске дисциплине.

Слика 17. Група малих такмичара на 5 –ом Светском Карате Купу за децу

СВЕТСКИ КАРАТЕ ШАМПИОНАТ КАДЕТИ, ЈУНИОРИ, ОМЛАДИНЦИ, СЕНИОРИ

Појединачна такмичења:

На 5. СВЕТСКОМ ФУДОКАН КАРАТЕ ШАМПИОНАТУ, свака организација која испуњава услове, укључујући и резервне чланове, има право да делегира највише четири (4) такмичара по категорији у индивидуалној дисциплини. Такмичари на Светском шампионату такмичиће се у шест (6) дисциплина.

Екипно такмичење:

На **5. СВЕТСКОМ ФУДОКАН КАРАТЕ ШАМПИОНАТУ**, само један (1) тим из једне државе може да учествују на такмичењу. Ако је више од једног тима из исте организације, земље учеснице треба да се договоре о саставу националних тимова, а ако нису у стању да се договоре **W.T.F.K.F.** технички комитет ће надгледати процес селекције за тај тим. Такмичари на **5. Светском Фудокан Шампионату** такмичиће се у пет (5) тимских дисциплина.

7.7. ТАКМИЧАРСКА ПРАВИЛА И ПРОПОЗИЦИЈЕ

СВЕТСКИ КУП ЗА ДЕЦУ

ТАКМИЧАРСКЕ КАТЕГОРИЈЕ

A. ДЕЦА ОД 6 – 7 ГОДИНА (РОЂЕНА 2007-2006)

B. ДЕЦА ОД 8 – 9 ГОДИНА (РОЂЕНА 2005-2004)

C. ДЕЦА ОД 10 – 11 ГОДИНА (РОЂЕНА 2003-2002)

D. ДЕЦА ОД 12 – 13 ГОДИНА (РОЂЕНА 2001-2000)

Појединачно Кате девојчице /дечаци	8 такмичара	Тим Ката девојчице/дечаци	2 Тим
Појединачно Kihon девојчице / дечаци	8 такмичара	Enbu девојчице/ дечаци	2 Тим
Појединачно Kihon-Ippon-Kumite- девојчице / дечаци	8 такмичара	Enbu дечаци/ дечаци	2 Тим
Појединачно Jiyu-Ippon-Kumite - девојчице /дечаци	8 такмичара	Тим Ko-Go-Kumite девојчице /дечаци	2 Тим
Појединачно Ko-Go-Kumite девојчице / дечаци	8 такмичара		

Највећа конкуренција је била међу старијим категоријама пионира, нарочито у појединачним дисциплинама.

Свака земља ће бити представљена са 8-такмичара и 2- тима.

СВЕТСКИ ШАМПИОНАТ ЗА

КАДЕТЕ, ЈУНИОРЕ, ОМЛАДИНЦЕ, СЕНИОРЕ

ТАКМИЧАРСКЕ КАТЕГОРИЈЕ

А. КАДЕТИ – СТАРОСТИ ОД 14-15 ГОДИНА (РОЂЕНИ 1999-1998)

Б. ЈУНИОРИ СТАРОСТИ ОД 16-18 ГОДИНА (РОЂЕНИ 1997-1996-1995)

Ц. ОМЛАДИНЦИ СТАРОСТИ ОД 19-21 ГОДИНА (РОЂЕНИ 1994-1993-1992)

Д. СЕНИОРИ ПРЕКО 21 ГОДИНЕ СТАРОСТИ

Појединачно Кате Жене /Мушкарци	4 такмичара	Ката Тим Жене /Мушкарци	1 Тим
Fuku-Go Жене /Мушкарци (Kogo Борбе)	4 такмичара	Enbu Жене/Мушкарци	1 Тим
Пој. Kogo Борбе Жене /Мушкарци	4 такмичара	Enbu Мушкарци / Мушкарци	1 Тим
Пој. Борбе Жене/Мушкарци (Shobu Ippon)	4 такмичара	Тим Kogo- Борбе жене/ мушкарци	1 Тим
Fuku-Go Жене /Мушкарци (Shobu Ippon)	4 такмичара	Борбе Тим Мушкарци (Classical Shobu Ippon)	1 Тим
Пој. Борбе Мушкарци (Shobu Ippon)	4 такмичара		

У овој групи такмичења највећа конкуренција је била међу старијим категоријама такмичара, нарочито у појединачним дисциплинама.

Свака

земља ће бити представљена са 4- такмичара и 1-тимом.

7.8. ТАКМИЧАРСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ

Ката

По мишљењу многих великана каратеа ката је била и остала основно вежбање.

Представља замишљену идеализовану борбу са више противника где се унапред зна линија кретања, њихов ритам и снага извођења, начин дасања. Карате се састоји из мноштва појединачних техника, свака од њих се учи засебно и може се извести на различите начине.

Пуну вредност досежу тек међусобно повезане на одређени начин по утврђеном редоследу у засебне делове - секвенце. Постоји безброј могућности њихових комбинација али у катама је то учињено на најсврхисходнији начин. Ката је Јапанска реч чије значење је облик, састав, форма.

Ката после много пута понављања и времена вежбања представља јединство и усавршава се као појединачна техника. Да би ката била заиста ката, вежбач мора бити потпуно свестан значења сваког покрета које његово тело изведе.

За разлику од борбе, где у директном сучељавању доказујемо ко је бољи, у вежбању ката смо сами са собом. Самим тим нисмо само у замишљеној борби са противником, већ и у стварној борби са самим собом. Зато резултат вежбања није само напредак у техничком и физичком смислу, већ и у менталном.

Борба (Kumite)

Кумите значи спаринг, и један је од три главна дела карате тренинга, заједно са катом и кихоном. Кумите је део каратеа у ком се тренира наспрам противника, користећи технике научене у кихону и кати.

Кумите (борба) је један део карате тренинга и садржи ударце ногом и руком, а такође и бацања. У каратеу имамо разне облике борби и то **jiyu kumite** (слободна борба), **ippon-kumite** (договорена борба), **sport kumite** (такмичења према правилима светске карате организације).

С психолошке стране гледано, каже се да Кумите јако често функционише попут "**огледала**". Ова слика јасно асоцира на неопходност развоја јасног виђења, онога што се у "**борби**" стварно дешава, то јест одржавања менталног статуса.

Управо кроз праксу Кумите може довести и до директног увида у нека од вечних питања попут оних о страху, агресиви, љутњи, угрожености.

Фуку-Го (Fuku-go)

Фуку-Го је дисциплина која обједињује, с једне стране, борбу и, са друге стране, кату.

Ката која се примењује у фуку-го назива се **Ки-теи (Ki-Tei)** или обавезна ката, а састављена је из техника четири стила традиционалног каратеа : **fudokan**, **shotokan**, **shitoryu** и **gojuryu**. Такмичари истовремено изводе кату и судије, системом заставица, одређују победника. Победник у кати Ки-Теи пласира се у следеће коло и са такмичарем који је такође победио свог противника, такмичи се у борби, кумите.

Победник овог дуела опет се такмичи у кати Ки-теи , дакле наизменично такмичење кате и кумите. Јасно је да такмичари морају бити комплетни. Ово је врло тешка и напорна дисциплина , а постоји мушка и женска конкуренција појединачно. У финалу се раде борбе.

Можете ићи кроз многе путеве ка савршенству, али формирање каратисте, без обзира на величину, треба имати у равнотежи између Кате и Борбе.

То је била идеја сенсеи **Hidetaka Nishiyame**.

Ката **Ки-теи** је обавезујућа форма (кате) и први пут је представљена на 8. Светском првенству ИТКФ у Сао Пауло / Бразил 1996. Технички комитет Фудокан Федерације ће објавити нову **Ки-теи** после сваког светског Фудокан првенства.

ЕН - БУ (En-bu)

Ен- бу је дисциплина која дозвољава потпуну примену свих увежбаних карате техника ,

нема забрањених техника. Два такмичара имају 60 секунди (+ , - 5 секунди) да прикажу комплетност свог фонда техника и , у зависности од њиховог техничког знања и способности , могу да прикажу већи број сложених техника .

У својој основи покушава да сачува све технике каратеа , а не само оне које се најчешће примењују и које су најкорисније у борби.

Завршна техника мора да буде **тодоме** техника , или техника са завршницом, да има форму, брзину и снагу, тј. примена такве технике мора да елиминише противника. Два такмичара заједно, као тим, демонстрирају све елементе борбе и на основу демонстрације,

судије доносе одлуку , узимајући у обзир квалитет техника, дистанцу, тајминг и бодовањем оцењују борбу.

Конкуренција је категоризована на следећи начин :

- **мушки пар**
- **мешовити пар**

Веома млада и савремена карате дисциплина чија су се правила и сам појам створили, изградили и развили у Америци под водством професора **Hidetaka Nishiyama**, одвија се на борилишту за кумите.

Собзиром да у овој дисциплини такмичари нису противници, већ партнери који су унапред увежбавали комбинације које сада приказују тежећи да се оне представе што реалније са што различитијим реално употребљивим техникама, постоје обавезе убацивања у кореографију појединих техника.

У том смислу нападачка страна у фонду техника мора садржати **Choku tsuki, Uraken, Mae geri, Mawashi geri i Ushiro geri**.

Код мешовитог (мушко-женског пара) жена изводи завршни ударац, а мушкарац обавезно напада први.

Ко-Го Кумите

Ко-Го кумите (алтернативни спаринг) дисциплина која је заснована на ИТКФ правилима.

Упоредни спаринг је догађај који пружа значајну прилику каратистима који су заинтересовани за учење и унапређење разумевања њихове удаљеност и тајминга у контролисаном окружењу без спаринга.

Борба се састоји од шест (6) мечева. Сваки меч има нападача и дефанзивца.

Ака, (црвени појас) је нападач са прва три напада, и **Широ** (бели појас) је нападач у последње три борбе. Такмичари су на почетним позицијама (**Шизентаи**) са Ака (црвени) и Широ(бели) појас.

Шеф Судија ће почети борбу на исти начин као редовни спаринг (Шобу -Иппон) меч.

Током сваког меча, нападач има 10 секунди да крене у напад. Напад може бити било која комбинација техника, али не више од 4 технике, и све технике морају да теку заједно као једна комбинација. **Уке** се брани и покушава да постави контранапад, да одговори на напад са блокирањем или избегавањем акција нападача и једним контра ударцем.

Технике се бодују као и према редовним правилима спаринга са Ваза-ари, Иппон, као и одговарајуће казне за контакт, искорак ван простора за борбу (Јо-Гаи), пад (тенто) и других прекршаја.

7.9. СВЕТСКО ФУДОКАН КАРАТЕ ПРВЕНСТВО (W.T.F.K.F.) ОРГАНИЗАЦИЈА И ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ

Општа правила

У већини такмичарских спортова, сама правила за такмичење дефинишу спортове.

Борилачке вештине имају дугу историју форме такмичења као **“Shi/ai”** (“тестирање један другог”) коришћену да се међусобно тестира дневни напредак више у сврху будућег развоја него само у сврху победе.

Данас, такмичење у борилачким вештинама је постало изузетно популарно и у домаћем домену и интернационално као спортски догађај. Из тог разлога, сама правила такмичења имају значајну улогу да одреде принципе спорта. Ипак, ако такмичарска правила не одржавају суштину борилачке вештине, она постаје у потпуности и у самој основи другачији спорт.

Да би задржала суштину борилачке вештине, такмичарска правила морају инкорпорирати техничке принципе и филозофију дисциплине. Такмичарска правила морају такође осигурати безбедност спортиста, смањити људску грешку (са судијске стране), и повећати свесност јавности и разумевање онога што Фудокан Карате заиста представља и за појединца и друштво. Установљивање такмичарских правила у овом делу представља тежак изазов са којим се може суочити само уз сардњу са техничким службеним лицима (**W.T.F.K.F.**) каратеа, инструкторима и спортистима из свих земаља. Кроз континуирано пречишћавање, установили смо допуњена правила која инкорпорирају суштину Фудокан каратеа као борилачке вештине. Као резултат тога, ова правила могу такође обезбедити правилно усмеравање будућим генерацијама спортиста Фудокан каратеа.

У потпуности очекујем да сви спортисти каратеа задрже и сачувају највише идеале Фудокан каратеа кроз примену ових правила у такмичењу.

Председник **W.T.F.K.F.**

ЦИЉ И ОБЈЕКТИВНОСТ

Циљ успостављања ових правила и пропозиција је да омогући непристрасан и коректан однос на било ком такмичењу.

• ПРАВИЛА ПОНАШАЊА ЗА СВЕ УЧЕСНИКЕ

Сви учесници ће поступати у сагласности са Статутом Фудокан федерације и највишим правима стандарда и непристрасности у духу каратеа и борити се уз највеће поштовање према другим учесницима.

Међународна **W.T.F.K.F.** федерација каратеа поставља ова правила за сврху међународног такмичења. Ова правила биће званична на свим такмичењима у организацији **W.T.F.K.F.** и под њеном техничком контролом.

• ИЗЈАВУ НЕУТРАЛНОСТИ

Такмичење у Фудокан каратеу мора бити недискриминаторно и неутрално, без вештачког фаворизовања или дискриминације противника.

• ПРИПРЕМА ЗА ОРГАНИЗОВАЊЕ ТАКМИЧЕЊА

Пре одржавања такмичења **W.T.F.K.F.** организатор ће унапред обавестити у виду организационог плана све учеснике заинтересоване за предстојећа такмичења.

Такође неопходно је обезбедити следеће особље :

- а) Мериоци времена,
- б) Записничари,
- ц) Директор такмичења,
- д) Медицинско особље

Као и следећа службена лица морају бити обезбеђена:

- а) Арбитри,
- б) Врховни судија,
- с) Главне судије и судије(угловне)
- д) Контролори суђења судија

АРБИТРИ

1. Један арбитар ће бити на позицији боришта за борбе.

2. Одређени арбитар је одговоран за следеће :

- да провери да ли главне судије и угловне имају одговарајуће квалификације за такмичење.
- да провери да ли такмичари поседују одговарајуће квалификације
- да се правила и прописи примењују

3. Одређени арбитар је одговоран да брзо и правилно реагује у случају насталих проблема од стране главног судије, угловних судија, мериоца времена и записничара ако главни тренер има питања или протестује.

4. Одређени арбитар ако је неопходно, мора консултовати главног судију, угловне судије или помоћно ангажовано особље.

5. Арбитра бира и одређује на ту позицију врховни судија.

- **ВРХОВНИ СУДИЈА**

1. Врховни судија је одговоран да се сва дешавања на датом такмичењу одржавају поштено и непристрасно и да све тече глатко.
2. Врховни судија је одговоран да се доносе прикладне одлуке у следећим ситуацијама:
 - ако су извесна правила и прописи прекршена или у случају запажених неправилности
 - ако нису неке ствари или догађаји регулисани правилником
 - у случају инцидента
3. Ако се ситуација догодила, после консултовања контролора (**Kansa**) са судијама, врховни судија реаговаће и следећем:
 - даје посебне савете или инструкције
 - искључује са такмичења
 - дисквалификује такмичара са такмичења

Слика 18. Врховни судија проф. др Владимир Јорга даје инструкције судијама

- **ГЛАВНЕ СУДИЈЕ / ОСТАЛЕ СУДИЈЕ**

Судије на такмичењу биће одабране од стране Техничког Комитета одговарајућег контролног тела такмичења међу Фудокан квалификованим судијама. Главни судија и угловне судије су одговорни за вођење меча и догађаје и за доношење одлука и дешавања у току меча. Шеф судија ће одредити поставку судија у борилишту.

Одговарајуће квалификације за судију сваке категорије такмичења су, како следи :

Борбе (Kumite)	-	Кумите Судија
Ката	-	Ката Судија

Судије у рингу имају надлежност одлучивања у мечевима које воде примењујући Фудокан правила такмичења, одлуке судија у рингу су коначне.

Слика 19. Интернационалне судије из Р. Србије на **5.светском шампионату у Прагу** /Чешка , 2013 год.

ТАКМИЧАРСКИ ПРОСТОР

Такмичарски простор мора укључити седишта следећих службених лица :

- Шеф судија, судије, медицински судија и турнирски доктор, такмичари.

ТАКМИЧАРСКЕ КАТЕГОРИЈЕ

1. Кумите(борба)

- а) Мушкарци индивидуално
- б) Жене индивидуално
- ц) Мушкарци тимски
- д) Жене тимски
- е) Ко-Го кумите
- ф) Ембу (Мешовито)

2. Ката (форма)

- а) Мушкарци индивидуално
- б) Жене индивидуално
- ц) Мушкарци тимски
- д) Жене тимски
- е) Фуку-Го

УЧЕСТВОВАЊЕ ТАКМИЧАРА

Само исправно регистровани такмичари моћи ће да учествују на првенству. Сваки такмичар ће носити идентификациони број на леђима. Након објављивања имена такмичар треба да се појави у такмичарском простору у року од 1 минута.

ДИСКВАЛИФИКАЦИЈА ТАКМИЧАРА

По одлуци судија у борилишту, такмичар може примити дисквалификацију из целокупног такмичења из следећих разлога:

- смишљено и намерно кршење правила одговарајуће такмичарске категорије,
- претерана агитација или емотивност која спречава даљи наставак такмичења,
- примање прекршаја (**Han-sokua**) два пута у току такмичења
- када такмичар прими **Mu-no** (неспособност за наставак такмичења)

ТРЕНЕР

- Тренер мора имати сертификовану тренерску квалификацију и мора бити регистрован.
- Тренер и његови спортисти морају остати заједно у одређеном делу ван такмичарског простора.
- Тренеру је забрањено подучавање вербално или кроз сигнале када је спортиста већ ушао у такмичарски простор као и покушај утицаја на судије.

ЗАПИСНИЧАР

Одређена службена лица од стране шефа судијске организације имају право и дужност

да потврде записе и уколико је потребно направе корекције у записима. Шеф судија може именовати једног или више супервизора записа између квалификованих судија да

помогну главном судији или помоћном судији у верификацији података.

Службени запис захтева и потписе судија.

ЗВАНИЧНИ ЛЕКАР

Званични доктор је надлежан за све медицинске одлуке које се могу догодити за време такмичења, укључујући и настале повреде.

МЕДИЦИНСКО ОСОБЉЕ

Медицинско особље бавиће се повредама и изненадним болестима такмичара и даће прву помоћ свим учесницима на такмичењу.

9.10. СУДИ ЈСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

На такмичењу судије су биле одевене по правилу које је постављено од стране техничког комитета. На једном борилишту је било 5 судија, један главни (**SU SHIN**), 4 угловне судије (**FUKU SHIN**)

- одржан је судијски семинар у трајању од 2 дана
- испити за судије и лиценцирање
- извршена селекција судија по борилиштима

Семинар је пратило 49 СУДИЈА сви са међународном лиценцом.

Од тога са лиценцом Ц 20 судија, то је по рангу највеће судијско звање, затим 15 судија са лиценцом Б и 14 судија са лиценцом А.

На свих 8 борилишта било је по 5 судија, док је у резерви било њих 9, који су се по потреби мењали током такмичења.

Ово светско првенство одвијало се на 8 борилишта и трајало је три дана.

ПРЕС КОНФЕРЕНЦИЈА

Конференција за штампу, у контакту са медијима је дала пун допринос овој манифестацији. Прес конференција је дала значај овом догађају који претходно нису привлачили пажњу медија.

- Штампа – Медији- Тв програми- Журнали -Тв - гостовања -Интервјуи
- Радио програм

ОРГАНИЗАЦИОНИ КОМИТЕТ ТУРНИРА

- припрема турнира,
- припрема и постављање борилишта,
- припрема дворане, постављање застава земаља учесница,
- постављање панoa ФУДОКАН-а, панoa спонзора и донатора,
- припрема простора за медаље и пехаре,
- простор за спикере,
- простор за медије
- простор за почасне госте
- простор за званице

ПРИПРЕМЕ РЕПРЕЗЕНТАТИВАЦА

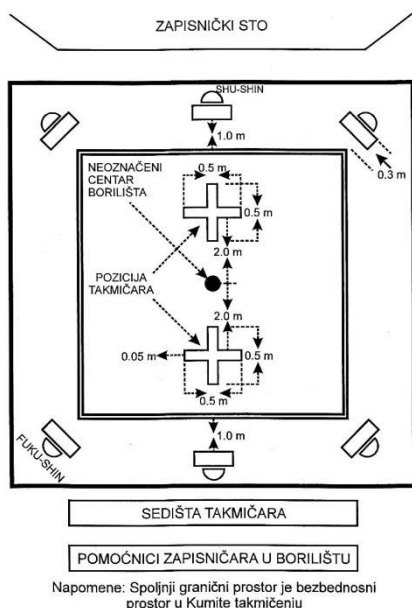
- припрема репрезентативаца са селекторима
- специфичне припреме репрезентативаца на Кампусима
- тренинзи репрезентативних група под вођством **проф. др Владимира и Илије Јорге** и других инструктора.

7.11. БОРИЛИШТА

Простор борилишта је димензије 8 x 8 метара, обележен линијом ширине 4-5 цм. Спољне ивице линије су 8 метара. Борилиште је постављено са татами струњачама,

димензије струњача су 1 x 1 м², дебљине 2,5 цм.

KATA TAKMIČARSKI PROSTOR

KUMITE TAKMIČARSKI PROSTOR

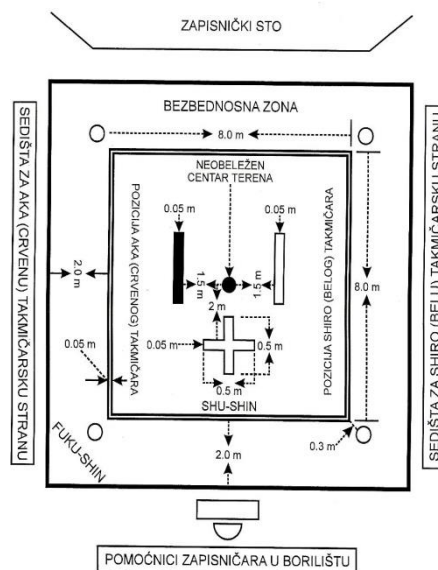

Схема 10. Приказ ТАТАМИ борилишта за КАТЕ и БОРБЕ са димензијама, положај угловних судија, главног судије и записничара

ПРАВИЛА СУЂЕЊА КАТА

У ката мечу, ката се изводи унутар борилишта. Судије одлучују и изјашњавају се о победнику.

ПОСТОЈЕ СЛЕДЕЋЕ ВРСТЕ ТАКМИЧЕЊА У КАТАМА :

а) појединачни наступи

б) екипни наступи-ката тим

• КАТА ПРАВИЛА ТАКМИЧЕЊА

1) систем појединачног такмичења је изјашњавањем заставицама црвеним или белим **FLAG SISTEM ”: два такмичара истовремено изводе исту кату, коју одређује главни судија, и победник се објављује изјашњавањем црвене или беле заставице. Победник ће бити онај са више заставица (две или три)**

2) Додела оцена „ **POINT SISTEM** ” : Један такмичар изводи ката у одређеном времену и сваки судија ће оценити форму извођења тог такмичара. Поени се сабирају и добија се збирна оцена која одређује победника, а најмања и највећа се не сабирају. Победник ће бити онај са највећим бројем бодова.

3) Ката ТИМ : 3 такмичара изводе исту кату и стартују окренути фронтално SHOMEN, они могу слободно бирати стартну позицију унутар борилишта. Тиму ће бити дата укупна оцена према „ **POINT SISTEM** ”-у

• СУЂЕЊЕ МЕЧА

1. Мечеве суди судијска екипа: 1 судија у борилишту и четири угловне судије

2. Сви мечеви воде се искључиво по инструкцијама судије у борилишту

• ЗАПОЋИЊАЊЕ И ЗАВРШАВАЊЕ МЕЧЕВА

1. *Започињање:*

а) такмичари пре сваког меча морају судијском столу пријавити име кате коју ће извести

б) када их најављивач прозове, такмичари прилазе борилишту, поклоне се један другом,

затим морају сместа ступити у борилиште, поклонити се судији у борилишту и судијама јасно најавити назив кате.

ц) судија у борилишту ће јасно поновити назив кате

д) такмичар(и) ће започети извођење и по завршетку, вратиће се у почетни(е) положај(е) и сачекати одлуку судија

2. *Завршавање:*

а) по завршетку кате, судија у борилишту ће позвати (Хантеи) угловне судије да дају своје одлуке. Истог тренутка, судија у борилишту и угловне судије ће подићи заставице или бројеве (симултано) са својим одлукама

б) записничар ће забележити победника

ц) најављивач ће јасно прочитати име победника

д) после објављивања одлуке такмичар(и) ће се поклонити судији у борилишту, један другом и напустити борилиште.

• ВРСТА КАТА

1. *Појединачни и Екипни наступи*

а) Без обзира на број такмичара у првом кругу, конкуренција је веома жестока јер у други круг иде 8 најбоље пласираних такмичара. Такмичар мора извести кату са списка ШИТЕИ ката. Избор мора бити унапред пријављен како би био забележен на званичном обрасцу.

б) Након другог круга од 8 такмичара, 4 најбоље пласираних такмичара иде у финале. Такмичари морају извести кату са списка Шитеи ката. Избор мора бити унапред пријављен како би био забележен на званичном обрасцу. Такмичари раде другу мајсторску кату.

ц) трећи круг (финале). Такмичари морају извести другу кату са листе **W.T.F.K.F.** ката. Ката у Финалу мора бити различита од ката изведених у 1. и 2. кругу. Избор мора бити унапред пријављен како би био забележен на званичном обрасцу.

• КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ

У ката такмичењу, свако извођење не може се једноставно третирати као добро или лоше, већ се морају узети у обзир суштински елементи по два различита основна критеријума:

1. базично (основно) извођење

2. усавршено извођење: судије ће запазити специфичне елементе и степен сложености изведене кате.

Суђење ће се заснивати на:

а) мајсторству технике

б) степену сложености и ризика код извођења кате

ц) будо односу такмичара

• ДИСКВАЛИФИКАЦИЈА

а) уколико такмичар изведе погрешну кату

б) уколико такмичар изведе измењену кату

ц) уколико такмичар прекине извођење кате

д) уколико такмичар потпуно изгуби равнотежу и (или) падне

е) уколико такмичар не изведе Фудокан-Шотокан кату

КУМИТЕ (БОРБА) - *SHOBU IPPON*

Кумите правила такмичења

ДЕФИНИЦИЈА МЕЧА

• У борби, два такмичара улазе у борилиште и у оквиру одређеног времена изводе различите врсте слободних техника један против другог борећи се за победу. Постоје два различита бодовања резултата :

а. Меч до једног поена или **IPPON SHOBU** : Такмичар који освоји један цео поен или два пута по пола поена (**VAZARI**), у регуларном времену, је победник меча.

б. Меч до три поена или **SANBON SHOBU** : Такмичар који освоји први 3 цела поена или у укупном збиру свих освојених поена до 3 цела поена, у регуларном времену, је победник меча.

• У борби све технике – ударци песницом, ударци ногом и снага морају бити под контролом. Дистанце изведених техника требало би да буде довољно близу и ефикасна. Директни ударци са контактом су забрањени.

ДЕФИНИЦИЈА ЕКИПНОГ МЕЧА

- Екипу ће сачињавати непаран број такмичара(3, 5).
- Као опште правило, сви чланови тима морају бити присутни у првом кругу меча. Касније у наставку меча, тим у недостатку такмичара може наставити такмичење и то тако што такмичари наступају редоследом један за другим а такмичар који недостаје оставља се на последњу позицију.
- Пре свега у мечу се мора одредити и приказати редослед наступа такмичара. Победнички тим се одређује сабирањем индивидуалних победа.
- **Постоје две врсте екипног такмичења:**
 - а) Елиминациони меч: сваки члан екипе има по један наступ. Индивидуални резултати се сабирају да би се одредила победничка екипа. Ако је нерешен резултат, онда тим који има казну (*HANSOKU*) губи меч а у осталим случајевима највиши збир поена одређује победника, по следећем редоследу:

1 поен или IPPON, 2 x пола поена или 2 x VAZA-ARI, ову контролу врше судије.

б) Уколико је и даље нерешено, екипе одређују такмичаре који ће наступити у екстра мечу како би се одлучила победничка екипа. Ово се зове одлучујући меч по избору представника тима или **DAINYOSHIA KETTEISEN**. Овај меч траје док се не добије победник. У том случају, члан тима који се такмичио пре може се такмичити, али не више од два пута.

- Нису дозвољени комбиновани тимови мушкараца и жена

ДЕФИНИЦИЈА И КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПОЕНТИРАЊЕ

- **Области напада су дефинисани у следећем:**
 - а) глава или предео врата или JODAN
 - б) стомак, стране трбушне дупље , у овом случају CHUDAN
- **Критеријуми за постизање поена су следећи:**
 - а) правилно изведене и снажне технике
 - б) правилна дистанца и правовременост
 - ц) коректно држање и ментални став
 - д) концентрација мисли и духа
 - е) прецизност
- **Ако су сви горе споменути критеријуми постигнути приликом извођења неких од удараца онда се додељује 1 цео поен или IPPON.**
- **Један цео поен или IPPON се може доделити чак и ако нису задовољени горе наведени критеријуми, у следећим случајевима:**
 - а) успешним пресретањем нападача
 - б) избацивање противника из равнотеже
 - ц) узастопна серија напада у исту мету
 - д) ако је противник без одбране
- **Техника која се не бодује као 1 цео поен или IPPON је дефинисана као пола поена или VAZA-ARI.**

- Два х пола поена дају 1 поен или IPPON.
- Ако оба такмичара изведу технику у исто време, то се зове AIUCHI. У овом случају напади поништавају један другог и не додељују се поени.

ОДРЕЂИВАЊЕ ПОБЕДНИКА У СЛУЧАЈУ ЗАВРШЕТКА МЕЧА

- Ако ни један од два такмичара не постигне у потпуности поен у одговарајућем времену, сваки судија ће одлучити о победнику. Одлуке свих судија биће сабране и одредиће се победник.
- Ако се оба такмичара повреде или из било којих других разлога не могу да наставе меч, судије ће прогласити победника имајући у виду до тада постигнуте поене.
- **Следећи елементи ће помоћи у одређивању резултата меча:**
 - а) ако је неки поен додељен
 - б) ако има опомена или казне - HANSOKU CHUI, који су додељени
 - ц) ако има излазака ван борилишта или JOGAI CHUI, који су додељени
 - д) ако један такмичар доминира више у мечу
 - е) приказивање вештине и снаге у техникама
 - ф) борбени дух постигнут код такмичара, ако је дата било која опомена - KEIKOKU.
 - г) коректно држање и ментални став приказан од такмичара
 - х) број напада изведених између такмичара.
- На крају коначну одлуку даће главни судија узимајући у обзир и одлуке осталих судија у борилишту.
- Ако се на крају меча не може одлучити победник, онда ће се меч прогласити нерешеним или **NAKIWAKE**.

НОВИ МЕЧ

- У случају нерешеног, такмичари ће имати други меч. Овај меч се зове **SAI SHAI**. У случају да се овај меч заврши нерешено, други накнадни меч ће се радити и он се зове **SAI - SAI – SHAI**. Главни судија може одредити да онај такмичар који први освоји поен буде победник меча.
- На крају другог меча судије морају прогласити победника.

ГЛАВНИ КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДИСКВАЛИФИКАЦИЈУ(HANSOKU)

- **Следећи елементи су забрањени**
 - неконтролисани контакт
 - извођење опасних бацања и држање за зглобове
 - губљење времена не нападајући
 - употреба провокативног језика и става
 - намерно нападање после стопа или изван линије борилишта(JOGAI)

- напад главом

- напад руком назван NUKITE

- намерно нападање у области препона

• **Ако се неки од горе наведених елемената примени, следеће одлуке биће донете:**

а) ако је неки од елемената идентификован али није проузроковао озбиљну повреду такмичару, биће дата опомена или KEIKOKU. Ова опомена не утиче на судијску одлуку али ако се да друга опомена у истом мечу, може резултирати у дисквалификацију опоменутог такмичара и другог такмичара прогласити победником.

б) ако је неки од елемената идентификован као јасан и злонамеран и нанео озбиљну повреду и оштећење, извођачу ће бити додељена дисквалификација HANSOKU а други такмичар прогласити победником.

• Било који такмичар који добије два пута дисквалификацију - **HANSOKU** на истом такмичењу, неће моћи да настави такмичење на овом турниру.

ПОТРЕБНА ЗВАНИЧНА ЛИЦА У МЕЧУ

Потребна су следећа званична лица у борилишту:

а) 1 арбитар

б) 1 главни судија

ц) 4 судије (угловне судије)

ВРЕМЕ МЕЧА

• Званично време меча је 2 или 3 минута (ефективно време 90 сек.)

Главни судија почиње меч са сигналом позивом да заузму почетне позиције са речима: почетак **HAJIME**, тада време почиње да се мери. Зауоставља се када се на знак стоп или

JAME или на излазак из борилишта **JOGAI**. Мерење се наставља на знак наставите меч или **TSUZUKETE HAJIME**. Када време протекне мерилац времена ће објавити да је протекло и тада ће главни судија објавити крај меча.

ПОСТУПЦИ - РАДЊЕ

• Главни судија позива такмичаре на почетну линију. Тада се поклањају напред **SHOMEN** и такође један другом **OTAGA NI**.

• Два такмичара се покрећу на њихове одређене позиције поклањајући се један другом.

• На крају меча, главни судија позива такмичаре да стану на почетне линије, тада ће им рећи да се поклоне један другом и напред.

• Главни судија ће зауставити меч, JAME или излазак ван борилишта JOGAI и прекинути меч, у следећим ситуацијама :

а) ако се освоји цео поен IPPON или пола поена VAZA-ARI

- б) ако је потребно да такмичари наместе опрему, или ако је потребно да им главни судија да савет
- ц) ако има неких елемената који се могу довести под дисквалификацијом
- д) у случају повреде или несреће
- е) ако арбитар назначи да се меч прекида
- ф) када судије наговесте да треба размотрити неку ситуацију а главни судија прихвати да се о томе разматра
- г) ако се установи да су развој меча и догађај око њега опасни
- х) ако такмичар додирне подлогу изван борилишта било којим делом тела и када је

регуларно време истекло

За време меча ако судија примети било који случај горе наведен, он ће дати сигнал пиштаљком или заставицом главном судији.

- Ако је неопходно, главни судија ће се посаветовати и продискутовати са судијама и на прикладан начин усвојити препоруке или корекције. Ово је без присуства арбитра. Ако се судије не договоре, онда ће главни судија донети коначну одлуку.
- Главни судија ће тада дати команду да се настави меч TSUZUKETE HAJIME и меч ће се наставити даље.
- Такмичар може затражити да се меч заустави позивајући се на тајм-аут у следећим ситуацијама меч се може наставити све док главни судија не објави прекид : у случају незгоде, повреде или болести. Међутим меч се неће прекинути док главни судија не позове на прекид.
- Када регуларно време меча истекне, главни судија ће употребити гласовне команде или команде пиштаљком да је време за одлуку или Хантеи (**HANTEI**). Судије ће тада своје одлуке прогласити заставицом или заставицама.
- Након изјашњавања сваког судије, главни судија ће прогласити одлуке о мечу.
- Мерилац времена ће надгледати време са штоперицом и обавестити судије путем сигнала на звону, једним звоњењем означити задњих 30-секунди, а два звоњења да је истекло регуларно време меча.
- Записничар ће користити службену форму како би уносио све податке о поенима пратећи сва судијска саопштења.

7.12. РЕЗУЛТАТИ ТАКМИЧЕЊА (FINAL RESULTS)

РЕЗУЛТАТИ ТАКМИЧЕЊА КАРАТЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ СРБИЈЕ ПО ДИСЦИПЛИНАМА И УЗРАСТУ

5. СВЕТСКИ КУП ЗА ДЕЦУ

ДЕЦА ОД 6-7 година (CHILDREN A - age 6-7 years)		
1. МЕСТО	Lara Mitic	Kihon Individual Girls
ДЕЦА ОД 8-9 година (CHILDREN B- age 8-9 years)		
1. МЕСТО	Dusica Marijanovic	Kata Individual Girls
3. МЕСТО	Dusica Marijanovic	Kata Team Girls
3.	Nevena Popovic	Team
3.	Natalija Stannkovic	Team
3. МЕСТО	Dusica Marijanovic	Kihon Individual Girls
ДЕЦА ОД 10 – 11 ГОДИНА (CHILDREN C - age 10-11 years)		
1. МЕСТО	Tina Milic	Kihon Individual Girls
2. МЕСТО	Tina Milic	Enbu Mixed
2. МЕСТО	Jovan Vujinovic	Enbu Mixed
2. МЕСТО	Stefan Pekec	Jiyu-Ippon-Kumite Individ. Girls
ДЕЦА ОД 12 – 13 ГОДИНА (CHILDREN D - age 12-13 years)		
2. МЕСТО	Jovanka Milosevic	Kata Individual Girls
2. МЕСТО	Sara Savovic Macic	Enbu Mixed
2. МЕСТО	Milos Lukic	Enbu Mixed
3. МЕСТО	Milos Lukic	Ko-Go-Kumite Individual Boys

5.СВЕТСКИ КАРАТЕ ШАМПИОНАТ ЗА КАДЕТЕ, ЈУНИОРЕ,ОМЛАДИНЦИ И СЕНИОРЕ

КАДЕТИ (CADETS - age 14-15 years)		
1. МЕСТО	Ана Лукић	Kata Individual Women
2. МЕСТО	Sara Savovic Macic	Kata Team Women
2. МЕСТО	Milica Jevremovic	Kata Team Women
2. МЕСТО	Ana Lukic	Kata Team Women

1. МЕСТО	Luka Petkovic	Free Style Kumite ind. Men-65kg
2. МЕСТО	Milica Jevremovic	Enbu Mixed
2. МЕСТО	Petar Kosanovic	Enbu Mixed
1. МЕСТО	Damjan Velicic	Ko-Go-Kumite Team Men
1. МЕСТО	Nikola Milovanovic	Ko-Go-Kumite Team Men
1. МЕСТО	Marko Markovic	Ko-Go-Kumite Team Men
1. МЕСТО	Luka Petkovic	Ko-Go-Kumite Team Men

ЈУНИОРИ (JUNIORS - age 16-17-18 years)		
1. МЕСТО	Mina Peric	Kata Individual Women
1. МЕСТО	Milica Jovanovic	Kata Team Women
1. МЕСТО	Dragana Pavlovic	Kata Team Women
1. МЕСТО	Marija Stojkovic	Kata Team Women
2. МЕСТО	Marija Stojkovic	Enbu Mixed
2. МЕСТО	Damjan Velicic	Enbu Mixed
1. МЕСТО	Nenad Djuricic	Enbu Men
1. МЕСТО	Branko Stanojevic	Enbu Men
2. МЕСТО	Marija Stojkovic	Ko-Go-Kumite Individ. Women
1. МЕСТО	Nenad Djuricic	Free Style Kumite Individual Men -65
2. МЕСТО	Marija Stojkovic	Ko-Go-Kumite Team Women
2. МЕСТО	Milica Jovanovic	
2. МЕСТО	Maja Dogandzic	
2. МЕСТО	Marija Andrejevic	
2. МЕСТО	Marija Stojkovic	Free Style Kumite Individual Women +57
ОМЛАДИНЦИ (YOUTHS - age 19-21 years)		
1. МЕСТО	Stefan Cebic	Kumite Team Men
1. МЕСТО	Stefan Jamandilovic	Kumite Team Men
1. МЕСТО	Miodrag Lazovic	Kumite Team Men
2. МЕСТО	Mihailo Beric	Free Style Kumite Individual Men -75

3. МЕСТО	Miodrag Lazovic	Free Style Kumite Individual Men -75
1. МЕСТО	Stefan Cebic	Free Style Kumite Individual Men +82
СЕИНОРИ (SENIORS - over 21 years)		
1. МЕСТО	Ana Brajovic	Kata Team Women
1. МЕСТО	Aleksandra Ilic	Kata Team Women
1. МЕСТО	Marija Paunovic	Kata Team Women
3. МЕСТО	Jelena Stanojevic	Kumite Individual Women
1. МЕСТО	Savo Skitnja	Kumite Team Men
1. МЕСТО	Milan Nedovic	Kumite Team Men
1. МЕСТО	Alexa Milic	Kumite Team Men
1. МЕСТО	Marko Ristivojevic	Kumite Team Men
1. МЕСТО	Jelena Stanojevic	Free Style Kumite Ind.Women-70
1. МЕСТО	Marko Ristivojevic	Free Style Kumite Ind.Men -82
СТАРИЈИ ТАКМИЧАРИ (OLDER - AGE 36 – 49)		
1. МЕСТО	Nenad Lukic	Enbu Men
1. МЕСТО	Stefan Jamandilovic	Enbu Men
3. МЕСТО	Mladen Jelcic	Kobudo Kata Individual Men
1. МЕСТО	Nenad Lukic	Fukugo Men
3. МЕСТО	Nenad Lukic	Kata Individual Men
ВЕТЕРАНИ (VETERANS)		
1. МЕСТО	Tomislav Kojic	Kumite Individual Men - age 65 – 69
3. МЕСТО	Mladen Jelcic	Kobudo Kata Individual Men
3. МЕСТО	Nenad Lukic	Enbu Men
3. МЕСТО	Stefan Jamandilovic	Enbu Men

ЗВАНИЧНИ БИЛТЕН

МЕДАЉЕ (МЕСТО)

PLACE 1.

PLACE 2.

**PLACE 3.
ОСВОЈЕНИХ**

УКУПНО

МЕДАЉА

1.	ROMANIA		50	42	34	126
2.	RUSSIA		28	25	20	73
3.	SERBIA		19	10	9	38
4.	Republika BASHKORTOSTAN (RUSSIA)		10	9	5	24
5.	B I H		10	1	4	15
6.	BELARUS		8	11	8	27
7.	POLAND		5	9	12	26
8.	GERMANY		4	8	5	17
9.	HUNGARY		2	2	1	5

10.	SWITZERLAND	17 The flag and name of the country	2	2	0	4
11.	ISRAEL	17 The flag and name of the country	2	1	1	4
12.	LITHUANIA	17 The flag and name of the country	1	5	3	9
13.	INDONESIA	17 The flag and name of the country	1	1	1	3
14.	TURKEY	17 The flag and name of the country	1	1	1	3
15.	U.S.A.	17 The flag and name of the country	1	1	0	2
16.	CYPRUS	17 The flag and name of the country	1	0	3	4
17.	TURKMENISTAN	17 The flag and name of the country	1	0	1	2
18.	UZBEKISTAN	17 The flag and name of the country	1	0	0	1
19.	CZECH REPUBLIC	17 The flag and name of the country	0	1	3	4
20.	ARMENIA	17 The flag and name of the country	0	1	1	3
21.	BELGIA	17 The flag and name of the country	0	1	0	1
22.	ITALY	17 The flag and name of the country	0	0	2	2
23.	SWEDEN	17 The flag and name of the country	0	0	1	1
24.	INDIJA	17 The flag and name of the country	0	0	1	1

Схема 11. Редослед земаља учесница по броју освојених медаља

7.13. ПРОТОКОЛ ЗАТВАРАЊА

5. Светско првенство у Фудокан Шотокан каратеу завршено је у недељу 01. Децембра 2013 године.

Српски каратисти су остварили одличан резултат. Одржана је и церемонија доделе медаља и такмичари су били веома задовољни постигнутим успесима у Прагу.

Није било повреда, поштујући принципе Фудокан каратеа.

Застава ФУДОКАНА је по завршетку такмичења уручена следећем домаћину Светског првенства 2015 , **Word Fudokan Karate Championships SOCHI , RUSSIA 17 – 21**

november, председнику Руске Фудокан Карате федерације господину **SAVRANSKI Vasilu**.

VIII ЗАКЉУЧАК

• 5. Светско првенство

Светско првенство у Фудокан Шотокан каратеу завршено је на високом организационом и стручном нивоу.

На овом светском првенству највише су напредовали спортисти из Румуније и Русије. Наши спортисти су постигли изванредне резултате, из године у годину као репрезентација напредујемо и припадамо самом врху Светске Фудокан карате федерације (**WFF**).

• Напоменуо бих ефикасан маркетинг спортског такмичења.

Захваљујући развоју модерних маркетиншких дисциплина у прошлом веку, спорт је једном ногом у пољу естетског доживљаја, а другом је закорачио у модеран бизнис.

Спорт је универзални феномен који превазилази социјалне, религиозне и језичке баријере. Спорт и мас медији имају симболичну везу.

С једне стране, масовни медији су одговорни за претварање организованог спорта из релативно минорног елемента културе у глобалну друштвену институцију.

С друге стране, спорт је привукао пажњу аудиторијума на мас медије и отворио им простор да заједно са спонзорима стварају профит.

Почетком 21. века спорт постаје озбиљан бизнис.

Учесници спортског бизниса створили су нову привредну грану-индустрију спорта. Индустрију спорта чине сви људи, организације и активности које су укључене у производњу, промоцију и организацију спорта, фитнес или рекреације (играчи, компаније које производе спортску опрему, одећу, обућу, маркетинг агенције, медији, спонзори и оглашивачи, спортски менаџери, агенти, спортски објекти, итд.).

Спортско окружење индустрије спорта чине компаније које производе спортску опрему, одећу, обућу, маркетинг агенције, спонзори, оглашивачи, медији, док унутрашње окружење чине спортисти, тренери, менаџери, спортске организације.

Маркетинг у спорту је важан сегмент индустрије спорта. Бављење маркетингом у спорту данас је једно од најпрофитабилнијих и најпожељнијих интересовања.

Врховни менаџмент једног турнира поред организационог плана саставља и маркетинг стратегију.

Да би се остварила најбоља могућа маркетинг стратегија неопходно је да менаџер познаје основне карактеристике спортског догађаја, а то су:

1. Спортско-такмичарска карактеристика – која представља остварење спортске мисије и основу од које менаџери морају да крену приликом планирања маркетинг стратегије и организације спортског догађаја.

2. Економско-маркетиншка карактеристика – даје одговор на који начин је најбоље организовати спортски догађај да би смо имали позитивне финансијске ефекте.

3. Пропагандно-медијска карактеристика – помаже у решавању три основна циља, а то су :

- Презентација догађаја у јавности ради ширења информација о достигнућима одређеног спорта и спортиста а све у циљу популаризације одређене спортске гране.

- Презентација догађаја путем средстава масовног информисања у циљу привлачења спонзора и донатора,

- Задовољење потреба клијената, тј. потрошача спортских информација – читалаца, гледалаца, и слушаалаца средстава масовних комуникација.

4. Едукативна карактеристика – представља непосредан и посредан утицај спортиста на образовање спортског аудиторијума.

Организација спортског догађаја такође зависи и од категорије којој тај спорт и догађај (турнир) припадају.

Такође да напоменем и утицаје који велики и мали спортски догађаји имају на развој туризма земље домаћина спортске манифестације, затим у коликој се мери кроз економске, инфраструктурне, маркетиншке и друге користи огледа позитиван и евентуално негативан утицај спортских дешавања као и сам спортски туризам на туристичку дестинацију.

Чешка је показала на основу овог шампионата да има капацитете и кадрове за организације овако захтевних и великих међународних такмичења.

1. **Думовић З.**, Улога медија у презентовању спортских догађаја, ЕСРД међународни факултет за спорт, Београд 2009 година.
 2. **Dohrenwend Robert**, Dr-"Азијске борилачке вештине"(Journal of Asian Martial Arts 2001.
 3. **Илић др Стефан**: Историје физичке културе – старо доба и средњи век, Факултет физичке културе Универзитета у Београду, Београд: 1994.
 4. **Илић др Стефан**, : Историја физичке културе -нови век и савремено доба , Факултет физичке културе Универзитета у Београду, Београд: 1994 .
 5. **Jorga I., Jorga V., Đurić P.**, Интернационална карате правила суђења, Спортска књига Београд 1973 година.
 6. **Јовановић С. и Мудрић Р.** "Анализа правила суђења у Каратеу", Наука и Карате спорт , Нови Сад 2003 година.
 7. **Јорга др Илија**"Карате мајсторске кате и књига", Спортска књига Београд 1985. год.
 8. **Јорга др Илија** : Традиционални Фудокан карате- Мој пут – Београд/Берлин/Москва 1998.
 9. **Milić Marko Kimi** Akad. spec . 3. Међународни научни конгрес, Бања Лука, новембар 2011.
 10. **Milić Marko Kimi** Akad. spec, **mr Vladimir Obradović**, Visoka škola strukovnih studija Akademija, Beograd, Srbija): "Marketing sportskog događaja".
 11. **Нешић, М.** (2005 а). Мотивациона структура тренера и руководиоца као фактор менаџмента у карате спорту.
 12. **Nishiyama Hidetaka**/KARATE-The art of "empty hand"fighting ,Boston.Rutland.Tokyo 1960
 13. **Ohshima Tsutomu** , "Белешке о обуци Шотокан каратеа", Los Angeles, 1995 година.
 14. **Sugiyama Shojiro** , autor, "11 Иновација у Каратеу", Chicago 2005 година.
 15. **Funakoshi Gichin** "Карате До- мој животни пут", Пан публик. Београд 1988 година.
 16. **Шкорић М.**, Организација спортских догађаја, Виши спортски менаџер, Београд 2006 год.
 17. www.fudokaninfo.
 18. **Aaron, S., & Stewart B.** (1992). Sports management. Melbourne, AU: Allen & Unwin Pty Ltd.
 19. **Bartoluci, M., Škorić, S.** (2009). Menadžment u sportu, Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odjel za izobrazbu trenera Društvenog veleučilišta.
 20. **Bonacin, D.** (2007). A model of integrative management acting in sport. In III *Međunarodna konferencija "Menadžment u sportu"*. Hrvatska znanstvena bibliografija i MZOS-Svibor:1-5.
 21. **Bonacin, D.** (2007). Univerzalna spoznajna načela egzistencije procesa. *Zbornik radova -New Technologies in Sport*, II international symposium. Sarajevo: 48-53.
 22. **Bjelajac, S.,** (2006). Sport i društvo, Split: Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i kineziologije Sveučilišta u Splitu.
 23. **Desbordes, M., Richelieu, A.** (2012). Global Sport Marketing: Contemporary Issues and Practice. New York: Routledge.
 24. **Jorga, J.** (2012). Fizička neaktivnost/aktivnost i gojaznost – causa sine qua non. U: Efekti primene fizičke aktivnosti na antropološki status dece, omladine i odraslih - Tematski zbornik radova. Univerzitet u Beogradu, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja.17-19.
 25. **Li, M., MacIntosh, E., & Bravo, G.** (2012). International sport management. Leeds, UK: Human Kinetics.
 26. **Malacko, J.** (2008). Modelovanje strategijskog menadžmenta u sportu. Sport Science, 1. 12-17.
-
27. **Mallen, C., & Adams, L.** (2013). Event management in sport, recreation and tourism: theoretical and practical dimensions. New York, NY: Routledge.

28. **Miajilović, Z.** (2008). *Srce i sport*. Beograd: Zavod za udžbenike.
29. **Milić, Z.** (2007). *Menadžment ljudskih resursa u sportu*. Beograd: Međunarodna viša stručna škola za preduzetništvo.
30. **Nešić, M.** (2008) *Sport i menadžment*. Novi Sad: Fakultet za sport i turizam.
31. **Nešić, M.** (2007). Žene i menadžment karate sporta. *Acta Kinesiologica*, 2: 65-70.
32. **Pedersen, P., Parks, J., Quarterman, J., Thibault, L., Pedersen, P. M., & Parks, J. B.** (2011). *Contemporary sport management*. (Ed. 4). Leeds, UK: Human Kinetics.
33. **Pelević, B.** (2011). *Menadžment sportskih takmičenja*. Beograd: Visoka sportska i zdravstvena škola.
34. **Sallis, J.F. & Glanz, K.** (2009). Physical Activity and Food Environments: Solutions to the Obesity Epidemic. *The Millbank Quarterly*, 8(1), 123-154.
35. **Simović, S., Ilić G.** (2014). *Osnove menadžmenta sa menadžmentom u sportu*. Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, Fakultet fizičkog vaspitanja i sporta.
36. **Sharkey, J. B., & Gaskill, E. S.** (2008). *Vežbanje i zdravlje*. Beograd: Data Status.
37. **Hoye, R., Smith, A. C., Nicholson, M., & Stewart, B.** (2015). *Sport management: principles and applications*. New York, NY: Routledge.
38. **Ćosić, M.** (2012). Specifičnosti menadžmenta u industriji sporta. *Zbornik radova - Međunarodna naučna konferencija - Menadžment 2012*. Mladenovac:131-137.
39. **Koprivica, M.** Upravljanje rizikom u organizaciji sportskih događaja. *Sport Mont*, 37-38-39/XI.
40. **Watt, D. C.** (2003). *Sports management and administration*. Psychology Press.
41. **Tufegdžija, M.**, Menadžment sportskih objekata u događaja
42. **Nešić, M.**, Menadžment sportskih događaja
43. **Nešić, M., Lolić, V.**, Osnove menadžmenta u sportu
44. **M. Jovanović**: Interkulturni menadžment, Beograd, 2002, str. 92.
45. **H. Mintzberg**: The Managers Job, New York, 1990, str. 169.
46. **Драгишић З .:** Безбедносни менаџмент, Службени гласник, Београд, 2007.
47. **McCrie R. D.:** Security Operations Management, Butterworth-Heinemann, Boston, 2001.
<http://www.hrks.hr>
48. <http://www.uns.ac.rs>
49. <http://www.uiss.org.rs>
50. <http://www.apeiron-uni.eu>

ПРИЛОЗИ

ITKF
传统空手道
International Traditional
Karate Federation

**WORLD TRADITIONAL
FUDOKAN-SHOTOKAN
KARATE-DO FEDERATION**

X БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА